

GMINA RACIECHOWICE

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY RACIECHOWICE**

2021/2022

SPIS TREŚCI

WSTĘP

Podstawa prawna sporządzenia prognozy.
Przedmiot opracowania.
Cel i zawartość opracowania.
Zakres opracowania.
Metoda opracowania.
Powiązania z innymi dokumentami
Wykaz wykorzystanych materiałów.

1. Charakterystyka Gminy Raciechowice.

- 1.1. Położenie Gminy.
  - 1.1.1. Struktura administracyjna.
  - 1.1.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna.
- 1.2. Zagospodarowanie przestrzenne, główne dziedziny gospodarki.
  - 1.2.1. System układów osadniczych.
  - 1.2.2. Działalność gospodarcza.
- 1.3. Infrastruktura techniczna.
  - 1.3.1. Zaopatrzenie w wodę.
  - 1.3.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.
  - 1.3.3. Elektroenergetyka.
  - 1.3.4. Telekomunikacja.
  - 1.3.5. Gazownictwo.
  - 1.3.6. Ciepłownictwo.
  - 1.3.7. Gospodarka odpadami.
  - 1.3.8. Komunikacja.

2. Charakterystyka środowiska naturalnego i kulturowego.

- 2.1. Położenie geograficzne i morfologia obszaru.
- 2.2. Warunki geologiczno-inżynierskie.
- 2.3. Kopaliny.
  - 2.3.1. Charakterystyka kopaliny.
  - 2.3.2. Perspektywy eksploatacji.
- 2.4. Warunki wodne.
  - 2.4.1. Wody powierzchniowe.
  - 2.4.2. Wody podziemne.
- 2.5. Warunki klimatyczne.
- 2.6. Warunki glebowe.
- 2.7. Warunki przyrodnicze.
  - 2.7.1. Flora.
  - 2.7.2. Fauna.
- 2.8. System powiązań ekologicznych.
- 2.9. Zasoby przyrodnicze - ochrona prawna.
  - 2.9.1. Obszary ochronne „Natura 2000”.
  - 2.9.2. Ochrona pomnikowa.
  - 2.9.3. Ochrona gatunkowa.
- 2.10. Ochrona środowiska naturalnego w powiązaniu z ustaleniami kierunkowymi projektu zmiany Studium.
- 2.11. Zasoby kulturowe - ochrona prawna.
  - 2.11.1. Wykaz zabytków nieruchomych objętych ewidencją i rejestrem Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
  - 2.11.2. Wykaz stanowisk archeologicznych.

3. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska.

- 3.1. Jakość powietrza atmosferycznego.
- 3.2. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych.
  - 3.2.1. Stan wód powierzchniowych.

- 3.2.2. Stan wód podziemnych.
- 3.3. Zanieczyszczenie gleb.
- 3.4. Zagrożenie hałasem.
- 3.5. Gospodarka ściekowa.
- 3.6. Gospodarka odpadami.
- 3.7. Promieniowanie elektromagnetyczne.
- 3.8. Działalność inwestycyjna i eksploatacja kopalin.
  - 3.8.1. Wpływ rozwoju osadnictwa na środowisko.
  - 3.8.2. Oddziaływanie działalności górniczej na środowisko - rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.
- 4. Zagrożenia środowiskowe.**
  - 4.1. Zagrożenia naturalne.
  - 4.2. Zagrożenia antropogeniczne.
  - 4.3. Wpływ zagrożeń środowiskowych na bezpieczeństwo ekologiczne środowiska Gminy i stan zdrowia mieszkańców.
    - 4.3.1. Ocena zagrożeń naturalnych.
    - 4.3.2. Ocena zagrożeń antropogenicznych.
    - 4.3.3. Ocena warunków życia mieszkańców.
    - 4.3.4. Ocena stanu środowiska oraz skutki społeczno-gospodarcze przekształceń
- 5. Charakterystyka i ocena skutków dla środowiska rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych w aktualnie obowiązującym i w projekcie zmiany Studium.**
  - 5.1. Kierunkowe ustalenia funkcjonalno-przestrzenne wynikające z aktualnie obowiązującego "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice".
  - 5.2. Ustalenia funkcjonalno-przestrzenne w projekcie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice.
    - 5.2.1. Ustalenia odnoszące się do całego obszaru Gminy.
    - 5.2.2. Tereny o określonym kierunkowym przeznaczeniu
    - 5.2.3. Obszary wymagające ograniczeń i ochrony oraz spełnienia szczególnych warunków zagospodarowania
- 6. Charakterystyka i ocena skutków dla środowiska oraz wpływu na zdrowie i warunki życia mieszkańców Gminy, które mogą wynikać z projektu zmiany Studium.**
  - 6.1. Identyfikacja oddziaływań na środowisko wynikających z projektu zmiany Studium.
  - 6.2. Analiza przewidywanych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska oraz ocena skutków środowiskowych.
    - 6.2.1. Metoda analizy i oceny środowiska.
    - 6.2.2. Wpływ realizacji projektu zmiany Studium na poszczególne komponenty środowiska
    - 6.2.3. Wpływ realizacji projektu zmiany Studium na środowisko - wnioski.
- 7. Analiza i ocena przewidywanych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony oraz integralność i spójność obszarów Natura 2000.**
  - 7.1. Analiza przewidywanych oddziaływań generowanych przez projekt zmiany Studium na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.
  - 7.2. Ocena przewidywanych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony oraz integralność i spójność obszarów Natura 2000.
- 8. Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice oraz potencjalne zmiany środowiska – w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.**
- 9. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym, znaczącym oddziaływaniem.**
- 10. Problemy ochrony środowiska – istotne w aspekcie realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.**
- 11. Cele ochrony środowiska – ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy, zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.**
- 12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.**
- 13. Rozwiązania alternatywne.**
- 14. Napotkane trudności – wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.**
- 15. Propozycje metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania.**

- 16. Informacje o transgranicznym oddziaływaniu postanowień projektowanego dokumentu na środowisko.**
- 17. Powiązania projektu zmiany Studium z "Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły".**
  - 17.1. Charakterystyka ustaleń Planu Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły.
  - 17.2. System monitoringu środowiska zasobów wodnych.
    - 17.2.1. Monitoring i system ocen wód.
    - 17.2.2. Monitoring i system ocen wód podziemnych.
    - 17.2.3. Monitoring i system ocen wód podziemnych w obrębie obszarów chronionych.
    - 17.2.4. Charakterystyka obszaru objętego projektem zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raciechowice” w aspekcie położenia w dorzeczu Wisły.
    - 17.2.5. Ustalenie wykazu obszarów chronionych na obszarach opracowania zmiany Studium.
    - 17.2.6. Ocena stanu jednolitych części wód na obszarze Gminy narażonych na oddziaływanie skutków realizacji projektu zmiany Studium (na podstawie PGW).
    - 17.2.7. Analiza celów środowiskowych wód określonych w "Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły" - istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposobów uwzględnienia tych celów w projekcie zmiany Studium.
    - 17.2.8. Identyfikacja znaczących oddziaływań antropogenicznych wynikających ze skutków realizacji Studium, na stan wód powierzchniowych i podziemnych.
    - 17.2.9. Ustalenia minimalizujące i kompensujące negatywne oddziaływanie skutków realizacji projektu zmiany Studium na stan wód.
- 18. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.**

Wstęp

1. Podstawa prawna sporządzenia prognozy:

- Uchwała Nr XXXIX/304/2022 Rady Gminy Raciechowice z dnia 23 czerwca 2022 roku w sprawie zmiany uchwały Nr IX/95/2019 Rady Gminy Raciechowice z dnia 30 października 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice” zmienionej Uchwałą Nr XXIII/188/2021 Rady Gminy Raciechowice z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice” i uchyleniu Uchwały Nr XXXVII/294/2022 z dnia 19 maja 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXIII/188/2021 Rady Gminy Raciechowice z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice”;
- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice” przyjęte Uchwałą Nr XII/69/99 Rady Gminy Raciechowice z dnia 16 grudnia 1999 r.;
- Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.);
- Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.);
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029);
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503);
- Ustawa o ochronie przyrody (t.j.: Dz. U. z 2022 r. poz. 916);
- Ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2233 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. poz. 133 i 358, z 2012 r. poz. 358, z 2017 r. poz. 1416, z 2018 r. poz. 1789 oraz z 2022 r. poz. 96);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z dnia 16 października 2014 r. poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z dnia 16 października 2014 r. poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z dnia 28 grudnia 2016 r. poz. 2183);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. z dnia 2 września 2014 r. poz. 1169).

2. Przedmiot opracowania:

"Prognoza oddziaływania na środowisko" wykonana została dla potrzeb projektu zmiany "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice" uchwalonego uchwałą Nr XII/69/99 Rady Gminy Raciechowice z dnia 16 grudnia 1999 r.

Projekt zmiany Studium opracowano na podstawie: uchwały Nr XXXIX/304/2022 Rady Gminy Raciechowice z dnia 23 czerwca 2022 roku w sprawie zmiany uchwały Nr IX/95/2019 Rady Gminy Raciechowice z dnia 30 października 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice” zmienionej Uchwałą Nr XXIII/188/2021 Rady Gminy Raciechowice z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice” i uchyleniu Uchwały Nr XXXVII/294/2022 z dnia 19 maja 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXIII/188/2021 Rady Gminy Raciechowice z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice” – **w zakresie obejmującym zmiany kierunkowego przeznaczenia terenów w obrębie 3 obszarów w Gminie Raciechowice:**

- nr 1 – „Raciechowice”,
- nr 2 – „Zegartowice – Dąbie”,
- nr 3 – „Poznachowice Górne” (podobszary 3a, 3b, 3c).

3. Cel i zawartość opracowania:

Celem prognozy jest określenie oddziaływania na środowisko projektu zmiany "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice".

Opracowanie ustala ramy dla realizacji przedsięwzięć w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali inwestycji. Wskazuje powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach.

Prognoza będzie również służyła uwzględnianiu aspektów środowiskowych, we wspieraniu zrównoważonego rozwoju Gminy Raciechowice oraz przy wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

W niniejszej prognozie przedmiotem oceny są ustalenia projektu zmiany "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice" opracowanego z uwzględnieniem ustaleń wynikających z dotychczasowych przesądzeń planistycznych i studialnych, w szczególności z ustaleń aktualnie obowiązującego "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice" uchwalonego w 1999 r.

Prognoza zawiera:

- 1) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- 2) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- 3) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- 4) informacje o możliwym, transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- 5) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- 1) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- 2) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- 3) istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- 4) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- 5) przewidywane, znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
  - różnorodność biologiczną,
  - ludzi,
  - zwierzęta,
  - rośliny,
  - wodę,
  - powietrze,
  - powierzchnię ziemi,
  - krajobraz,
  - klimat,
  - zasoby naturalne,
  - zabytki,
  - dobra materialne

z uwzględnieniem zależności pomiędzy tymi elementami środowiska i oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- 1) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru;
- 2) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACIECHOWICE –
2021/2022

---

oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

4. Zakres opracowania.

Zakres terytorialny prognozy obejmuje 3 obszary w Gminie Raciechowice pn.:

- nr 1 – „Raciechowice”,
- nr 2 – „Zegartowice – Dąbie”,
- nr 3 – „Poznachowice Górne” (podobszary 3a, 3b, 3c).

Zakres merytoryczny prognozy uwzględnia warunki określone w obowiązujących przepisach ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano aktualne i archiwalne opracowania fizjograficzne i planistyczne odnoszące się do obszaru Gminy Raciechowice oraz dostępne informacje dotyczące zasobów i stanu środowiska. Ponadto, wykorzystano informacje Urzędu Gminy Raciechowice i obserwacje uzyskane bezpośrednio w terenie, dotyczące stanu zagospodarowania i użytkowania obszaru Gminy, zasobów i wartości przyrodniczych oraz stanu i funkcjonowania środowiska.

W prognozie przeanalizowano i oceniono skutki dla środowiska, które wynikają:

- z istniejącego zagospodarowania i użytkowania terenów,
- z planowanego, kierunkowego przeznaczenia terenów,
- z zasad zagospodarowania terenów.

Prognoza jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, tj. postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania oraz planów miejscowych miast i gmin, oraz ich zmian zgodnie z art. 46 i art. 50 w/w ustawy. Szczegółowy zakres opracowania wynika z ustaleń projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice”, w którym określone zostały kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy w aspekcie jej wielofunkcyjnego rozwoju.

Zgodnie z art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r., prognoza oddziaływania na środowisko stanowi niezbędny element materiałów planistycznych, warunkujących uchwalanie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów miejscowych miast i gmin.

Prognoza obejmuje część tekstową oraz część graficzną. W prognozie przedstawiono ogólną charakterystykę ustaleń zawartych w analizowanym projekcie zmiany Studium. Dokonano również oceny stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego na przedmiotowych obszarach nr 1-3 oraz wpływu realizacji ustaleń projektu zmiany Studium na środowisko z odniesieniem wybranej problematyki do obszaru całej Gminy Raciechowice w granicach administracyjnych.

W opracowaniu stosuje się skróty:

- **Studium**, który w pełnym brzmieniu oznacza: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice;
- **Prognoza**, który w pełnym brzmieniu oznacza niniejszy dokument, tj.: Prognozę oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice.

5. Metoda opracowania.

Przyjęto waloryzacyjny, analityczny i oceniający tryb postępowania oraz dokonano:

- rozpoznania aktualnego stanu funkcjonowania najważniejszych ekosystemów i obiektów związanych z funkcjonowaniem środowiska,
- analizy opracowania ekofizjograficznego dla obszaru Gminy Raciechowice - 2021 r.,
- analizy "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice" uchwalonego uchwałą Nr XII/69/99 Rady Gminy Raciechowice z dnia 16 grudnia 1999 r.,
- analizy projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice” - 2021 r.,
- oceny przydatności poszczególnych jednostek struktury przestrzennej do planowanego, kierunkowego sposobu ich użytkowania i zagospodarowania.

Prognoza uwzględnia aspekty rozwoju całej Gminy Raciechowice, co pozwala na ocenę, czy przyjęte rozwiązania w obszarach objętych zmianami – mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą – negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego, kierunkowego przeznaczenia terenów – są spójne i czy w wyniku nakładania się zagrożeń lub szczególnych problemów jednostek, nie następuje koncentracja zagrożeń i kolizji na obszarach granicznych.

6. Powiązania z innymi dokumentami.

W ramach niniejszej prognozy zaprezentowano m.in. powiązania projektu zmiany "Studium" ze "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice" z 1999 r. z innymi opracowaniami poziomu lokalnego, powiatowego i wojewódzkiego.

Projekt zmiany Studium uwzględnia cele, wytyczne i ustalenia opracowań strategicznych i planistycznych – lokalnych i regionalnych.

Do dokumentów powiązanych z przedmiotowym projektem zmiany "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice" należą:

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategia Rozwoju „Małopolska 2030”;
- Polityka Ekologiczna Państwa 2030;
- Plan Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły - 2011 r. (Monitor Polski Nr 49-3294 poz. 549);
- Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego - uchwała Nr XLVII/732/18 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 marca 2018 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XV/174/03 Sejmiku Woj. Małopolskiego z dnia 22 grudnia 2003 r. (z zał.);
- Program Strategiczny Ochrona Środowiska dla Województwa Małopolskiego lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030 r.;
- Plan Gospodarki Odpadami Woj. Małopolskiego na lata 2016 – 2022;
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myślenickiego na lata 2017- 2022 z perspektywą do 2023;
- **Strategia Rozwoju Gminy Raciechowice do 2020 roku**
- Opracowanie ekofizjograficzne do zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice” - 2021 r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice – uchwała Nr XII/69/99 Rady Gminy Raciechowice z dnia 16 grudnia 1999 r. wraz z załącznikami.

Ad. 1. Z ustaleń - **Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030** wynikają następujące uwarunkowania:

- Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie zagrożeń dla środowiska.
- Przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych.
- Rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego.
- Wzrost produktywności i innowacyjności regionalnych gospodarek.
- Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach.
- Zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowania działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządami terytorialnymi i między sektorami.
- Przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych.

Z powyższymi kierunkami działań wiążą się zidentyfikowane wyzwania, m.in.:

- **Łagodzenie niekorzystnych skutków procesów demograficznych**, takich jak starzenie się ludności, niski poziom dzietności, negatywne trendy wynikające z migracji wewnętrznych i zewnętrznych. Dlatego w prowadzonej polityce regionalnej należy stosować dopasowane działania, które pozwolą zmniejszyć negatywne konsekwencje procesów demograficznych. Zmiany liczby ludności mają wpływ na zapotrzebowanie na różnego rodzaju usługi, w tym infrastrukturę transportową, czy zdrowotną, a w konsekwencji wpływ na lokalne rynki pracy.
- **Przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji zarówno w kontekście zrównoważonego rozwoju miast, jak i obszarów wiejskich.** Zmiany demograficzne wpływają też na zmiany struktury gospodarki, w tym na wskazany wyżej efekt wymywania zasobów kapitału ludzkiego.

- Dlatego w programowaniu i realizacji polityki regionalnej należy brać pod uwagę wpływ procesów demograficznych na decyzje o planowanych działaniach w zakresie świadczenia usług.

Ad. 2. Z ustaleń - Strategii Rozwoju Małopolska 2030
wynikają następujące uwarunkowania:

Cel główny:

Małopolska regionem zrównoważonego rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i terytorialnym

W strukturze *Strategii* wyodrębnione zostały następujące obszary tematyczne:

1. Małopolska
2. Gospodarka
3. Klimat i Środowisko
4. Zarządzanie strategiczne rozwojem
5. Rozwój zrównoważony terytorialnie

W odniesieniu do Studium szczególne znaczenie ma cel zrównoważonego rozwoju opartego na ładzie przestrzennym.

Główne kierunki działań:

Zachowanie ładu przestrzennego, dostępności i estetyki przestrzeni województwa, m.in.:

- Wspieranie gmin w procesach planowania przestrzennego, m.in. poprzez informowanie o zagrożeniach związanych z brakiem prowadzenia zrównoważonej polityki przestrzennej.
- Wspieranie tworzenia nowych, atrakcyjnych i dostępnych przestrzeni publicznych oraz wzmacnianie działań mających na celu poprawę jakości istniejących przestrzeni publicznych, w szczególności w zwartych, centralnych dzielnicach miast.
- Tworzenie parków kulturowych, w szczególności na terenach zabytkowych układów urbanistycznych.
- Prowadzenie zrównoważonej polityki przestrzennej, sprzyjającej powstawaniu systemu terenów zieleni wspierającego bioróżnorodność, tj. spójnego oraz opartego nie tylko na terenach zieleni urządzonej, ale także na zieleni o charakterze naturalnym i półnaturalnym.
- Promowanie działań zmierzających do poprawy jakości, bezpieczeństwa i dostępności przestrzeni publicznych, stanu budynków i ich otoczenia, jakości zarządzania terenów zielonych, oraz wskazywanie i popularyzacja dobrych praktyk poprzez edukację społeczną.

Przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji i rozpraszaniu zabudowy, m.in.:

- Realizacja koncepcji osadnictwa zwartego i koncepcji zrównoważonego rozwoju miast i obszarów wiejskich, w celu ograniczenia niekontrolowanego osadnictwa na terenach wsi.
- Przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji na terenach otwartych oraz atrakcyjnych krajobrazowo i turystycznie.
- Spójna polityka przestrzenna, wychodząca poza granice administracyjne gmin.

Ad 3. Z ustaleń - Polityki Ekologiczna Państwa 2030
wynikają m.in. następujące uwarunkowania:

- Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód.
- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania.
- Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb.
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej.
- Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu.
- Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.
- Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym.
- Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa.
- Wspieranie wdrażania ekoinnowacji i upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT
- Przeciwdziałanie zmianom klimatu.
- Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.
- Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji.

- Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Ad. 4. Z ustaleń - Planu Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły - 2011 (Monitor Polski Nr 49-3294 poz. 549) wynikają następujące obowiązki:

- ustalenia ogólnego opisu cech charakterystycznych dla obszaru dorzecza, w obrębie którego położony jest obszar opracowania planu miejscowego,
- ustalenia wykazu obszarów chronionych na obszarze opracowania planu miejscowego,
- oceny stanu jednolitych części wód na obszarze Gminy narażonych na oddziaływanie skutków realizacji planu miejscowego,
- identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych wynikających ze skutków realizacji planu miejscowego, na stan wód powierzchniowych i podziemnych,
- ustalenia celów środowiskowych dla jednolitych części wód i obszarów chronionych,
- ustalenia środków minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie skutków realizacji planu miejscowego na stan wód.

Ad. 5. Z ustaleń - Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego wynikają m.in. następujące uwarunkowania:

Celem rozwoju przestrzennego dla Małopolski jest utrzymanie, a w pewnych elementach nawet poprawienie stanu środowiska i podniesienie jakości krajobrazu oraz zasobów kultury, przy zapewnieniu warunków do stabilnego wzrostu gospodarczego i podniesienia standardów jakości życia mieszkańców drogą bardziej efektywnej gospodarki przestrzennej”.

Kluczowe zasady polityki przestrzennej, których realizacja wymaga skoordynowanych działań na poziomie regionalnym i lokalnym to:

Oszczędne gospodarowanie przestrzenią zurbanizowaną i racjonalne jej wykorzystanie rozumiane jako:

- koncentracja rozwoju w terenach już zurbanizowanych (recycling przestrzenny),
- zapobieganie rozpraszaniu zabudowy,
- zapewnienie właściwego poziomu usług odpowiednio do hierarchii ośrodków,
- oszczędność komunikacyjna, czyli minimalizowanie długości ciągów komunikacyjnych i preferencje dla transportu publicznego;

Oszczędne gospodarowanie zasobami naturalnymi i dbałość o poprawę jakości środowiska:

- ochrona wód i zwiększanie retencji naturalnej, w tym także na terenach zurbanizowanych,
- ochrona ekosystemów leśnych i starych drzewostanów oraz zwiększanie lesistości,
- ochrona warunków prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego w miejscowościach uzdrowiskowych,
- utrzymanie korytarzy przewietrzania w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym;

Zachowanie bioróżnorodności w najcenniejszych obszarach:

- bezwzględna dominacja ochrony bioróżnorodności na terenach Obszarów Węzłowych,
- ochrona ciągłości ekologicznej w skali ponadregionalnej, regionalnej i lokalnej;

Ochrona dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego i krajobrazu

- wzmocnienie faktycznej ochrony i świadome kształtowanie najcenniejszych krajobrazów Małopolski przy wykorzystaniu ustawy krajobrazowej,
- rewitalizacja i rewaloryzacja najcenniejszych zespołów i obiektów dziedzictwa urbanistycznego, ruralistycznego i architektonicznego,
- rozwój różnych form turystyki zachowującej potencjał i wartości środowiska przyrodniczo-kulturowego i krajobrazu.

Zmniejszanie ryzyka katastrof naturalnych:

- powstrzymanie, a z czasem eliminacja zabudowy w terenach zagrożonych ryzykiem powodziowym,
- powstrzymanie zabudowy na terenach osuwiskowych.

Ad. 6. Z ustaleń - Programu Strategicznego Ochrona Środowiska dla Województwa Małopolskiego lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030 r.

- wynikają następujące uwarunkowania:

Zaplanowano realizację działań wynikających z dokumentów na poziomie unijnym, krajowym, wojewódzkim oraz wynikających z przepisów prawa. Cele interwencji będą realizowane poprzez zaplanowane zadania, a ich stopień wykonania będzie monitorowany przy wykorzystaniu wskaźników,

określonych dla poszczególnych kierunków interwencji. Zadania są odpowiedzią na zidentyfikowane zagrożenia i potrzeby środowiskowe województwa oraz uwzględniają zagadnienia wyznaczone w 4 priorytetowych obszarach interwencji:

I - Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym i ochrona powietrza

- Dążenie do neutralności klimatycznej
- Zrównoważone gospodarowanie wodą i racjonalna gospodarka wodno-ściekowa
- Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym
- Zmiany klimatu w planowaniu strategicznym

II - Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych

- Dostosowanie gospodarki wodami do zmieniającego się klimatu
- Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi oraz dostosowanie do zmian klimatu
- Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków
- Adaptacja do zmian klimatu w planowaniu przestrzennym

III - Zrównoważone korzystanie ze środowiska

- Poprawa jakości wód oraz stanu infrastruktury wodno-ściekowej
- Ochrona bioróżnorodności, walorów krajobrazowych, zrównoważona turystyka i gospodarka leśna
- Kształtowanie systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami europejskim
- Racjonalne wykorzystanie zasobów geologicznych
- Ochrona przed polami elektromagnetycznymi
- Ograniczenie liczby ludności narażonej na ponadnormatywny poziom hałasu

IV - Edukacja, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji, monitoring i zarządzanie

- Rozwój i pogłębianie świadomości ekologicznej oraz monitorowanie i zarządzanie środowiskiem.

Ad. 7. Z ustaleń – Planu Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego lata 2016-2022 - wynikają następujące uwarunkowania:

Celem nadrzędnym jest rozwijanie na terenie Województwa Małopolskiego systemu gospodarki

odpadami opartego na zapobieganiu powstawania odpadów, przygotowywaniu ich do ponownego użytku, recyklingu oraz innych metodach odzysku i unieszkodliwiania.

Działania związane z zagospodarowaniem i unieszkodliwianiem odpadów, m.in.:

- Utworzenie regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi (zgodnie z Planem Inwestycyjnym):
- Budowa (rozbudowa/modernizacja) punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK),
- Rozbudowa/modernizacja składowisk odpadów komunalnych o statusie regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych,
- Rekultywacja składowisk odpadów komunalnych (zgodnie z Planem Inwestycyjnym):

Ad. 8. Z ustaleń – Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myślenickiego na lata 2017-2022 z perspektywą do 2023

wynikają następujące uwarunkowania:

Planuje się m.in.:

- ochronę środowiska przyrodniczego, w tym obszarów Natura 2000, renaturalizację lasów oraz kształtowania systemu terenów zieleni z dostosowaniem składu gatunkowego nowych nasadzeń do charakteru siedlisk,
- w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego powiat realizuje na bieżąco zadania polegające na termomodernizacji budynków będących w jego zarządzie. Natomiast gminy we własnym zakresie przeprowadzają działania w budynkach komunalnych, polegające na zmniejszeniu zapotrzebowania na energię i paliwa,
- kontynuację działań związanych z modernizacją dróg powiatowych i gminnych,
- w celu poprawy jakości wód powierzchniowych, likwidację niekontrolowanych zrzutów ścieków bytowych do rzek płynących przez teren powiatu, niezwykle ważnym w tym zakresie zadaniem jest inwentaryzacja stanu technicznego zbiorników bezodpływowych (szamb), które obecnie funkcjonują na terenach nieskanalizowanych - często zbiorniki te są nieuszczelnione i są źródłem zanieczyszczenia wód,

- w rolnictwie stosowanie najlepszych dostępnych praktyk rolniczych oraz poprawiać stan infrastruktury technicznej,
- racjonalne gospodarowanie zasobami glebowymi i ich ochrona przed degradacją,
- niedopuszczanie do realizacji inwestycji, które mogą być źródłem dużej emisji hałasu do środowiska ze względu na rodzaj prowadzonej działalności lub technologie produkcji oraz ograniczenie emisji hałasu poprzez stosowne inwestycje infrastruktury drogowej.

**Ad. 9. Z ustaleń – Strategii Rozwoju Gminy Raciechowice do 2020 roku
wynikają następujące uwarunkowania:**

Cele strategiczne zostały opracowane w 4 głównych obszarach:

Infrastruktura techniczna Gminy

1. Rozwinięta infrastruktura techniczna Gminy

Środowisko i ład przestrzenny w Gminie

2. Wysoka jakość środowiska naturalnego

Zaspokojenie potrzeb społecznych

3. Wysoki poziom życia mieszkańców Gminy

Rozwój gospodarczy Gminy

4. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego Gminy

**Ad. 10. Z ustaleń - z zakresu ochrony środowiska Gminy Raciechowice:
wynikają następujące uwarunkowania:**

- ochrona i poprawa jakości wód oraz kształtowanie stosunków wodnych,
- ochrona przeciwpowodziowa,
- ochrona przyrody, krajobrazu, bioróżnorodności,
- ochrona i racjonalne wykorzystanie gleb oraz rozwój rolnictwa ekologicznego,
- rozwój systemu gospodarki wodno-ściekowej,
- ochrona przed polami elektromagnetycznymi,
- przeciwdziałanie poważnym awariom i klęskom żywiołowym.

Stan obecny Gminy charakteryzują:

- wartości środowiska naturalnego i kulturowego,
- znaczne walory rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Zagrożenia w obrębie przyszłych kierunków rozwoju Gminy:

- ekspansja osadnictwa w kierunku wartościowych kompleksów rolnych,
- rozproszenie osadnictwa.
- brak kompleksowego systemu wodno-kanalizacyjnego.

Analizowany projekt zmiany Studium zmienia zasady gospodarki przestrzennej na 3 przedmiotowych obszarach uwzględniając zidentyfikowane zagrożenia oraz nie pozostaje w sprzeczności z celami, określonymi w w/w dokumentach. Uwzględnia cele priorytetowe, w szczególności w zakresie planowanego przemysłowo-usługowego oraz mieszkaniowo-usługowego zagospodarowania terenów:

Podstawowymi materiałami wykorzystanymi dla sporządzenia prognozy były opracowania instytucji regionalnych, związanych z działalnością w zakresie ochrony środowiska oraz materiały publikowane, informacje z ekspertyz i dokumentów planistycznych, wytycznych i przepisów branżowych oraz analogii porównawczej do skutków realizacji działań o podobnym zakresie i charakterze na terenach o zbliżonych uwarunkowaniach środowiskowych.

7. Wykaz wykorzystanych materiałów.

1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
2. Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”;
3. Polityka Ekologiczna Państwa 2030;
4. Plan Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły - 2011 r.
5. (Monitor Polski Nr 49-3294 poz. 549);
6. Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego - uchwała Nr XLVII/732/18 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 marca 2018 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XV/174/03 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 22 grudnia 2003 r. (z zał.);
7. Program Ochrony Środowiska Województwa Małopolskiego;
8. Program Ochrony Środowiska Powiatu Myślenickiego;
9. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Raciechowice – 2004 r.;
10. Plan Gospodarki Odpadami Woj. Małopolskiego na lata 2016 – 2022;
11. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice – uchwała Nr XII/69/99 Rady Gminy Raciechowice z dnia 16 grudnia 1999 r.;
12. Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice uchwalonego uchwałą Nr XII/69/99 Rady Gminy Raciechowice z dnia 16 grudnia 1999 r.
13. Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb zmiany "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice" – 2021/ 2022;
14. Jerzy Kondracki - Geografia fizyczna Polski, PWN - Warszawa -1988 r.;
15. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA, praca zbiorowa pod red. naukową dr Anny Liro, Fundacja UCUN Poland Warszawa - 1995 r.;
16. Agenda 21 – wybór zaleceń zawartych w dokumencie końcowym Konferencji Narodów Zjednoczonych “Środowisko i Rozwój” (UNCED), Rio de Janeiro -1992 r. – Społeczny Instytut Ekologiczny, Warszawa -1993 r.;
17. Raport o stanie środowiska w Województwie Małopolskim w 2017 - WIOŚ Kraków;
18. Mapa sozologiczna w skali 1:50 000;
19. Mapa hydrograficzna w skali 1:50 000;
20. Mapa topograficzna w skali 1:10 000;
21. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu gospodarowania wodami dla dorzecza Wisły, Kraków - 2009 r.;
22. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu polityki wodnej państwa do roku 2030 z uwzględnieniem etapu 2016, "EKO-KONSULT" Gdańsk - 2010 r.;
23. Informacje z Urzędu Gminy Raciechowice.

1. Charakterystyka środowiska

1.1. Położenie Gminy.

1.1.1. Struktura administracyjna.

Gmina Raciechowice jest położona w południowo-wschodniej części województwa małopolskiego, w powiecie myślenickim, w odległości ok. 40 km od Krakowa.

Gmina Raciechowice to gmina wiejska obszarowo stanowiąca 9,1% powierzchni powiatu, a zamieszkuje ją 5,1% ludności powiatu. Obszar Gminy wynosi 6100 ha. Gminę w grudniu 2019 r. zamieszkiwało 6413 osób. W Gminie – na jeden kilometr kwadratowy przypada 105 osób (2019 r.), co jest wartością znacznie niższą od średniej powiatowej 190 osób/km² (2019 r.).

Gmina Raciechowice graniczy:

- od północnego – wschodu z gminą Gdów z powiatu wielickiego,
- od wschodu z gminą Łapanów z powiatu bocheńskiego,
- od południowego wschodu z gminą Jodłownik z powiatu limanowskiego,
- od południowego-zachodu z gminą Wiśniowa,
- od zachodu i północnego zachodu z gminą Dobczyce.

Gmina Raciechowice zaliczana jest do gmin o charakterze wiejskim. System przestrzenny gminy obejmuje 15 miejscowości (sołectw): Bojańczyce, Czasław, Dąbie, Gruszów, Kawec, Komorniki, Krzesławice, Krzyworzeka, Kapinka, Mierzeń, Poznachowice Górne, Raciechowice, Sawa, Zegartowice, Żerosławice.

Obszar Gminy Raciechowice położony jest poza zasięgiem silnego zanieczyszczenia powietrza i gleb. Gmina zaliczana jest do terenów nie należących do tzw. "obszaru ekologicznego zagrożenia". Podstawowe funkcje Gminy to rolnictwo oraz rekreacja, w tym turystyka.

Na terytorium Gminy znajduje się obszar Natura 2000, PLH120052 pn. „Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego” oraz 166 obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków, w tym: 23 wpisane do rejestru zabytków.

1.1.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna.

Gmina Raciechowice wchodzi w skład subregionu krakowskiego, który tworzą **Krakowski Obszar Metropolitalny (KOM)**: miasto Kraków oraz powiaty: bocheński, krakowski, miechowski, myślenicki, proszowicki, wielicki,

Subregion sądecki cechują wysokie walory środowiska przyrodniczego i krajobrazu. Głównym ośrodkiem subregionu jest miasto Kraków, które, podobnie jak Tarnów, pełni funkcje o znaczeniu regionalnym. Pozostałe miasta powiatowe subregionu – Myślenice, Bochnia, Miechów, Proszowice i Wieliczka – powinny wzmacniać swoje oddziaływanie w skali ponadlokalnej i pełnić funkcje komplementarne w stosunku do głównego ośrodka obszaru, by mogły one wspólnie stać się biegunami rozwoju pozostałych jednostek tworzących subregion.

Głównym ośrodkiem regionalnej obsługi Gminy Raciechowice jest miasto Kraków, a obsługi lokalnego szczebla: miasto Myślenice. Prawidłowe funkcjonowanie zewnętrznych i wewnętrznych powiązań komunikacyjnych Gminy zapewnia układ komunikacyjny, który stanowią odcinki dróg powiatowych. Uzupełnieniem są drogi gminne.

Struktura zagospodarowania Gminy Raciechowice:

- 67,71% (41,41 km²) – użytki rolne (przeciętnie na 1 mieszkańca przypada 0,99 ha;
- 27,71% (16,95 km²) – lasy i zadrzewienia, duże i zwarte kompleksy lasów mieszanych,
- 3,79% (2,32 km²) – grunty zurbanizowane i zabudowane,
- 0,09% (0,6 km²) – nieużytki,
- 0,67% (0,41 km²) – wody.

1.2. Zagospodarowanie przestrzenne, główne dziedziny gospodarki.

1.2.1. System układów osadniczych.

Przestrzenny układ osadnictwa w Gminie Raciechowice charakteryzuje się rozproszaniem zabudowy:

- koncentracje osadnictwa – w miejscowościach: Raciechowice, Gruszów, Poznachowice Górne, Krzesławice i Żerosławice;

- układy wielodrożne, liczne przysiółki oraz zabudowa rozproszona na rozległych zboczach wzniesień, poza dolinami rzek Stradomki i Krzyworzeki – w miejscowościach: Raciechowice, Poznachowice Górne, Zegartowice, Krzesławice, Kawec, Żerostawice, Mierzeń, Komorniki, Bojańczyce;
- układy rozproszone, przysiółki i siedliska w dolinach Krzyworzeki i Stradomki – w miejscowościach: Czasław, Dąbie i w części Zegartowic;
- wsie typu łańcuchowego, o siedliskach rozproszonych na stokach występują w bocznych dolinkach cieków wodnych – w miejscowościach: Krzyworzeka, Kwapinka, częściowo w Gruszowie.

1.2.2. Działalność gospodarcza.

- **Rolnictwo.**

Podstawową dziedziną gospodarki jest rolnictwo, w szczególności sadownictwo. Dominują gospodarstwa indywidualne o roślinno-zwierzęcym profilu produkcji. Przeważają gospodarstwa mało- i średnio-powierzchniowe oraz drobnotowarowe. Średnia powierzchnia indywidualnych gospodarstw rolnych w Gminie wynosi 4,4 ha, a z wyłączeniem lasów – 3,3 ha.

Chlubą i wizytówką Gminy jest sadownictwo. Sady stanowią 1/3 użytków rolnych. Intensywna specjalizacja sadownicza rozpoczęła się w latach 50-tych ubiegłego stulecia i trwa do dzisiaj. Sady zajmują ok. 1000 ha gruntów, w tym ok. 800 ha to sady jabłoniowe. Średni roczny zbiór szacuje się na 30 000 ton jabłek. „Jabłko z Raciechowic” widnieje na Liście Produktów Tradycyjnych województwa małopolskiego.

- **Leśnictwo.**

Gmina Raciechowice posiada 16,94 km² lasów, co zajmuje blisko 27,77% powierzchni i daje 7 miejsce w powiecie myślenickim. Przeważa prywatna forma własności lasów rzędu 74 %.

Lasy Gminy zaliczane są do VII Krainy – Karpackiej. Opiekę nad zasobami leśnymi sprawuje Nadleśnictwo Myślenice. Lasy występują głównie na wierzchołkach gór i wzniesień, stokach i zboczach nie nadających się do wykorzystania rolniczego oraz posiadają dominującą funkcję ochronną z uwagi, że granica rolno-leśna przebiega względnie wysoko. Zalesione są najczęściej górne części stoków, wyższe grzbiety górskie, leje źródłowe, jary, wądoły i tereny podmokłe.

W części Gminy należącej do Beskidu Wyspowego przeważają lasy mieszane lub bukowe (jodły, modrzewie, sosny, brzozy). Lasy Pogórza Wielickiego są również przeważnie lasami mieszanymi (dominuje jodła, sosna, miejscami dąb i świerk). Większe obszary leśne znajdują się głównie w południowej części Gminy wzdłuż rzeki Stradomki oraz w północno-zachodniej części Gminy w rejonie potoku Krzyworzeka.

Lasy Gminy są lasami wielofunkcyjnymi. Pełnią one szereg funkcji produkcyjnych (gospodarczych), ekologicznych (ochronnych) i społecznych. Najważniejszą funkcją gospodarczą pozostaje nadal produkcja drewna, chociaż pewne znaczenie ma również pozyskanie innych płodów lasu jak: grzyby, owoce leśne, zioła czy gospodarka łowiecka. Z funkcji pozaprodukcyjnych największe znaczenie mają funkcje środowiskotwórcze (wodochronne, glebochronne i klimatyczne) oraz społeczne (rekreacyjne i krajobrazowe).

- **Inne rodzaje działalności gospodarczej.**

Na obszarze Gminy prowadzona jest działalność: usługowa, handlowa, produkcyjna oraz usługi transportowe i budowlane realizowane przez różne podmioty gospodarcze, w tym głównie w ramach działalności gospodarczej osób fizycznych (ponad 200 przedsiębiorców).

Istnieje kilka zakładów produkcyjnych: stolarnie, piekarnia, masarnia, wytwórnia materiałów budowlanych, zakład produkujący garaże i blachę dachową, okna PCV i stolarkę drewnianą.

W branży budowlanej zostały ujęte takie usługi jak: stolarstwo, murarstwo, kowalstwo, produkcja materiałów budowlanych, usługi instalacji infrastruktury technicznej, sprzedaż materiałów budowlanych. W branży transport/mechanika zostały ujęte takie wpisy jak: przewóz towarów i osób, transport drogowy samochodami uniwersalnymi oraz specjalistycznymi jak również obsługa, naprawa i sprzedaż pojazdów. Największą liczbę stanowią przedsiębiorcy zajmujący się handlem artykułami przemysłowymi, odzieżą i obuwiem.

- **Budownictwo.**

Budownictwo rozwija się systematycznie i dotyczy różnych dziedzin gospodarki, tj. zabudowy: mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, usługowej, produkcyjnej oraz rekreacyjnej, w tym agroturystyki.

1.3. Infrastruktura techniczna.

1.3.1. Zaopatrzenie w wodę.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę dla mieszkańców Gminy są wody i źródła powierzchniowe oraz wody w głębie. Woda dla celów pitnych i gospodarczych w Gminie dostarczana jest ze zbiorczych i lokalnych wodociągów, opartych na ujęciach źródłowych oraz studziennych.

Zakłada się rozbudowę lokalnych wodociągów. Na obszarze Gminy Raciechowice eksploatowanych jest ok. 65 km sieci wodociągowej (stopień zwodociągowania miejscowości Raciechowice wynosi ok. 90%). Głównie ujęcie wody zlokalizowane jest na prawym brzegu rzeki Krzyworzeka w miejscowości Raciechowice, w rejonie mostu w ciągu drogi Czaśław - Raciechowice.

Wodociąg zbiorczy zaopatrywany jest w wodę z czwartorzędowej warstwy wodonośnej zasilanej wodami gruntowymi oraz wodami infiltracyjnymi z Krzyworzeki, ze studni infiltracyjnych mających udokumentowane zasoby wody o łącznej wydajności 36 m³/h i ustanowione strefy ochrony bezpośredniej. Wydajność rzeczywista istniejących urządzeń do ujmowania i uzdatniania wody, maksymalna godzinowa – 36 m³/h.

Ujęcie obejmuje 4 studnie o wydajności eksploatacyjnej:

- studnia S-1 – 3,80 m³/h,
- studnia S-2 – 7,83 m³/h,
- studnia S-3 – 13,15 m³/h,
- studnia S-4 – 11,22 m³/h.

Z ujęcia woda transportowana jest poprzez sieć bezpośrednich stacji (4 zbiorniki wyrównawcze z przepompownią). Woda nie wymaga pełnego cyklu uzdatniania.

W 2019 r. z instalacji wodociągowej korzystało 54,3 % ludności (w powiecie 70,8%).

1.3.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

Gospodarka wodno-ściekowa Gminy jest nieuregulowana, brak kompleksowych rozwiązań w zakresie sieci wodno-kanalizacyjnych, odprowadzania i oczyszczania ścieków. Powstające na obszarze Gminy ścieki bytowo-gospodarcze będą odprowadzane różnymi systemami kanalizacyjnymi do komunalnych oraz indywidualnych oczyszczalni ścieków. Obecnie funkcjonuje jedna komunalna oczyszczalnia ścieków sanitarnych – we wsi Raciechowice, o potencjalnej przepustowości dobowej 250 m³/d, pracującej jednak z przepustowością rzeczywistą – średnią dobową 53 m³/d.

Osady ściekowe są zbierane w specjalnych pojemnikach i stabilizowane wapnem. W skali roku jest to około 750 m³ osadów, które są wywożone na pola uprawne po dokonaniu badań dopuszczających ich do stosowania jako nawóz. Oczyszczalnia w Raciechowicach obsługuje ok. 15% gospodarstw dołączonych do sieci kanalizacyjnej lub dowożących ścieki wożem asenizacyjnym. Oczyszczone ścieki są odprowadzane do potoku Przywodnica należącego do zlewni Krzyworzeki. Pozostałe gospodarstwa wyposażone są w szczelne zbiorniki bezodpływowe. Na obszarze Gminy eksploatowane są także nieliczne przydomowe oczyszczalnie ścieków.

W 2019 r. z instalacji kanalizacyjnej korzystało 13,2 % ludności (w powiecie 59,2%).

1.3.3. Elektroenergetyka.

Gmina Raciechowice objęta jest w 100% siecią elektroenergetyczną. Zaopatrywana jest w energię elektryczną ze stacji 110/SN położonych poza jej granicami, poprzez lokalne stacje transformatorowe 15/0,4 kV oraz sieci średniego i niskiego napięcia.

Na obszarze Gminy funkcjonują 34 napowietrzne stacje transformatorowe słupowe o łącznej mocy 2,38 MVA. Stan urządzeń sieci wymaga sukcesywnej modernizacji.

1.3.4. Telekomunikacja.

W Raciechowicach funkcjonuje nowoczesna centrala telefoniczna (1000 numerów), do której istnieje możliwość przyłączenia numerów. Dzięki lokalizacji anten na terenie sąsiednich gmin, Raciechowice znajduje się ponadto w zasięgu sieci telefonii komórkowych.

1.3.5. Gazownictwo.

Obszar Gminy Raciechowice jest w niewielkim stopniu zgazyfikowany. Jedynie wykonano 46 przyłączy z kierunków gmin sąsiednich (Łapanów i Gdów).

W latach 90-tych istniały plany gazyfikacji Gminy zawarte w „Programie gazyfikacji gmin Wiśniowa i Raciechowice” oraz projekt techniczny gazociągu wysokoprężnego, który przebiegałby przez obszar Gminy wzdłuż doliny Krzyworzeczki, od Dobczyc w kierunku Wiśniowej.

W chwili obecnej nie ma kompleksowego programu gazyfikacji Gminy i nie przewiduje się gazyfikacji z wyjątkiem położonej bezpośrednio przy gminie Dobczyce – miejscowości Czasław i na obrzeżach miejscowości Gruszów oraz w centrum miejscowości Raciechowice.

1.3.6. Ciepłownictwo.

Na obszarze Gminy brak centralnych systemów ciepłowniczych. Ogrzewanie obiektów odbywa się poprzez paleniska piecove lub z indywidualnych kotłowni.

Podstawowym źródłem energii cieplnej w gospodarstwach domowych i rolniczych jest węgiel. Część mieszkańców używa drewna, nie posiadają oni jednak specjalnych pieców przystosowanych do spalania biomasy. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że gospodarstwa ogrzewane węglem również używają drewna jako źródła energii cieplnej, co może mieć wpływ na rzeczywistą strukturę źródeł energii w Gminie. Zużycie gazu i oleju opałowego jest niewielkie.

W nowych urządzeniach grzewczych coraz częściej znajdują zastosowanie rozwiązania, zapewniające niską emisję zanieczyszczeń. Obiekty gminne ogrzewane są z kotłów olejowych. Ciepło do ogrzewania obiektów, przygotowania posiłków, c.w.u. i do celów przemysłowych pozyskiwane jest z nośników energetycznych: gazu propan-butan, gazu ziemnego GZ – 50, oleju opałowego, energii elektrycznej.

1.3.7. Gospodarka odpadami.

Gmina Raciechowice od 1996 roku posiada zorganizowany system odbioru odpadów, oparty na selektywnej zbiórce bezpośrednio w miejscach powstawania. Zebrane odpady są usuwane z obszaru Gminy przez prywatne przedsiębiorstwa, posiadające stosowne zezwolenia i kierowane do zagospodarowania i składowania na składowiskach w Myślenicach i Sułkowicach.

1.3.8. Komunikacja.

1. Komunikacja drogowa.

Zewnętrzne i wewnętrzne powiązania komunikacyjne Gminy zapewnia układ komunikacyjny, który stanowią droga wojewódzka, drogi powiatowe oraz drogi gminne. System dróg miejscowo odbiega od standardów i wymaga lokalnie poprawy (modernizacja, remonty, budowa nowych połączeń). Gmina komunikacyjnie powiązana jest z sąsiednimi obszarami poprzez:

- 1) drogę publiczną, wojewódzką nr 964 klasy G (główną):
- 2) drogi publiczne (powiatowe) klasy Z (zbiorczej) oraz L (lokalnej):
  - K1957 Stadniki – Krzyworzeczka klasy L,
  - K1622 Dąbie – Szczyrzyc – Dobra klasy Z,
  - K1623 Zegartowice – Góra Św. Jana – Szczyrzyc klasy L,
  - K1929 Raciechowice – Poznachowice klasy L,
  - K1958 Raciechowice – Mierzeń – Wieża klasy L,
  - K1959 Podolany – Kwapinka – Komorniki klasy Z,
  - K1960 Kawec – Gruszów – Zagórzany klasy L,
  - K1961 Łapanów – Kępanów – Komorniki klasy Z,
  - K1962 Krzesławice p. wieś klasy L;
- 3) sieć dróg gminnych – lokalnych i dojazdowych.

Na obszarze Gminy Raciechowice wyróżniają się 2 główne szlaki komunikacyjne:

- droga wojewódzka nr 964 Dobczyce – Czasław – Wiśniowa – Kasina Wielka
(na osi północ południe),
- droga powiatowa K1961 Czasław – Raciechowice – Komorniki – Kawec – Łapanów
(na osi wschód-zachód).

Pozostałe istniejące połączenia drogowe oprócz wspomnianych mają charakter lokalny lub dojazdowy. Układ połączeń zorientowany jest na ruch wewnętrzny. Większość z dróg stanowi ośnowę obszaru wiejskiego, wokół którego koncentruje się zabudowa i uprawy. Sieć dróg na terenie gminy liczy 106,9 km, z czego drogi gminne liczą 58,3 km.

2. Komunikacja kolejowa.

Przez obszar Gminy obecnie nie przebiega żadna linia kolejowa. Najbliższe stacje kolejowe znajdują się na północ – w Wieliczce (21 km), w Dobrej (24 km) lub Tymbarku (30 km). Od kilkudziesięciu lat trwają natomiast studia lokalizacyjno-techniczne nad ewentualną możliwością realizacji nowego powiązania kolejowego Krakowa z Nowym Sączem i Zakopanem. Opracowano kilka koncepcji przebiegu tej linii. W ostatnich latach, w związku z aktywizacją prac studialnych w zakresie transportu, na bazie wcześniejszych ustaleń, dotyczących europejskiego systemu powiązań kolejowych opracowywane są kolejne studia rozpoznawcze i studia wykonalności z trasowaniem przebiegu nowej linii kolejowej przez obszar Gminy, jako elementu ciągów kolejowych Kraków - Muszyna - Plavec oraz Kraków - Nowy Targ - Zakopane/Poprad.

Dla obszaru Gminy Raciechowice określono zadanie rządowe pn.: *Budowa nowej linii kolejowej Podłęże – Szczyrzyc – Tymbark/Mszana Dolna* (zadanie ujęte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego uchwalonym uchwałą Nr XLVII/732/18 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 marca 2018 r.).

3. Komunikacja autobusowa.

Gmina Raciechowice nie posiada komunikacji zbiorowej. Powiązania komunikacyjne lokalne i ponadlokalne zapewniają prywatni przewoźnicy oraz komunikacja tranzytowa.

2. Charakterystyka środowiska naturalnego

2.1. Położenie geograficzne i morfologia obszaru.

Gmina Raciechowice położona jest na pograniczu dwóch dużych jednostek geograficzno-morfologicznych: Beskidu Wyspowego i Pogórza Wielickiego – makroregionów Zewnętrznych Karpat Zachodnich (najwyższe wzniesienie: Grodzisko – 618 m n.p.m.) Granica pomiędzy w/w makroregionami ma przebieg nieregularny. Gmina znajduje się na terenie fliszowych Karpat Zewnętrznych, w obrębie płaszczowiny śląskiej.

Powyższy podział przedstawia się następująco:

Prowincja	– [51-52] Karpaty i Podkarpacie
Podprowincja	– [513] Zewnętrzne Karpaty Zachodnie
Makroregion	– [513.3] Pogórze Zachodniobeskidzkie; – [513.4-5] Beskidy Zachodnie
Mezoregion	– [513.34] Pogórze Wielickie – [513.49] Beskid Wyspowy

Pogórze Wielickie – rozciąga się od Doliny Raby po Dolinę Dunajca. Miocieńska Zatoka Gdowska i szeroka Dolina Raby sprawiają, że zachodnia część Pogórza ma tylko kilka kilometrów szerokości, ale ku wschodowi rozszerza się do kilkunastu kilometrów. Garby Pogórza osiągają wysokość 320 – 450 m n.p.m. ale miejscami przekraczają 500 m n.p.m. Pogórze charakteryzuje się wyraźnym spłaszczeniem garbów na wysokości 350-420 m n.p.m. Skałom mało odpornym odpowiadają kotlinowate rozszerzenia dolin.

Granica z Beskidem Wyspowym, odpowiadająca w przybliżeniu granicy między płaszczowinami magurską i śląską nie jest ostra, co wiąże się z charakterem Beskidu Wyspowego, który tworzą pojedyncze wyodrębnione góry. Północną część Pogórza pokrywają utwory pylaste. W części południowej na granicy Beskidu Wyspowego wyższe grzbiety pokrywają lasy piętra pogórskiego.

Część Gminy Raciechowice, położona w obrębie Pogórza Wielickiego ma charakter wyżynny (350-450 m n.p.m.). Ta część jest zbudowana z mało odpornych piaskowców, ilów i łupków. Nachylenie wierzchołków nie przekracza 4⁰. Przechodzą one łagodnie w stoki o małym nachyleniu wahającym się od 7 do 12⁰.

Beskid Wyspowy – stanowi pasmo górskie Beskidów Zachodnich, pomiędzy doliną Skawy, a Kotliną Sądecką. Charakterystyczną jego cechą są odosobnione, wyspowo wznoszące się szczyty z ypowo podgórskiego, sfalowanego łagodnymi garbami krajobrazu. Szczyty te mają strome, czasem nawet bardzo spadziste stoki o nachyleniu 10-20⁰, o wierzchołkach nachylonych do 5⁰. Rozciąga się po dolinę Dunajca na wschodzie i od doliny Mszanki oraz Kamienicy na południu po dolinę Kasinki, obniżenie Wiśniowej oraz dorzecze doliny Łososiny na północy. Najwyższym punktem na terenie Gminy Raciechowice jest Góra Grodzisko (618 m n.p.m.).

Wyspy szczytów odznaczają się stromymi, czasem bardzo skalistymi stokami, najczęściej ze wszystkich stron oraz płaską wierzchołką, przeważnie wylesioną lub pokrytą polaną. Płaskie wierzchołki szczytów przebiegają prawie na jednakowej wysokości. Tworzyły one niegdyś wspólny poziom, rozcięty z czasem potokami. Forma „wysp” zachowała się dzięki pokryciu szczytów przez czapy twardego piaskowca magurskiego.

2.2. Warunki geologiczno-inżynierskie.

Obszar Gminy leży w obrębie Zachodnich Karpat Fliszowych, w obrębie płaszczowiny śląskiej. Karpaty Zewnętrzne są zbudowane niemal wyłącznie ze skał fliszowych powstałych w głębokim zbiorniku morskim przy udziale prądów zawieszinowych. Dominują tu skały klastyczne: ilowce, mułowce, piaskowce i zlepieńce, niekiedy zawierająca domieszkę węgla wapnia, a często tej domieszki pozbawione. W okresie kredy i końca jury miało tu miejsce osadzanie się skał okrucowych, głównie piasków, ilów i żwirów. Trzeciorzęd i czwartorzęd przyniósł warstwy piaskowców i łupków (flisz). Na terenie Raciechowic występują liczne formy skalne naniesione przez lądolód. Piaski i żwiry na tym terenie są wydobywane w celach budowlanych, co osłabia strukturę geologiczną tego obszaru.

Struktura utworów czwartorzędowych, kształtuje na danym obszarze warunki budowlane, ale także uwarunkowania gruntowo-wodne oraz przepuszczalność gruntu z punktu widzenia możliwości migracji zanieczyszczeń.

Płaskie dna obniżeń dolinnych charakteryzują się płytkim występowaniem wód gruntowych. Głębokość ta wzrasta w dolinach rzek. Generalnie – obszary dolinne lokalnych obniżeń obszaru Gminy są mało korzystne i niekorzystne dla posadowienia obiektów budowlanych. Stoki wzniesień na obszarze Gminy podlegają niszczeniu głównie na skutek zmywania i spłukiwania. Doprowadza to do zmniejszenia urodzajności gleby i spadku plonów, w miejscach, gdzie są wykorzystywane rolniczo.

Osuwiska i tereny zagrożone osuwiskami w Gminie występują przede wszystkim na stokach dolin rzek nizinnych. Obszary dolinne lokalnych obniżeń obszaru Gminy są mało korzystne i niekorzystne dla posadowienia obiektów budowlanych. Na wyniesionych ponad dna dolin terenach panują ogólnie dobre warunki posadowienia.

2.3. Kopaliny - charakterystyka i perspektywy eksploatacji.

Na obszarze Gminy znajdują się niewielkie zasoby kopalin::

- **kruszywo naturalne** (piaski, żwiry) – są to głównie pokrywy aluwialne żwirów w dolinach większych rzek, przede wszystkim Krzyworzeki oraz Stradomki, występują na terasie zalewowej, o zmiennej miąższości, w ograniczonym stopniu wykorzystywane dla potrzeb lokalnych;
- **surowce ilaste** – występują w formie iłupków w trzeciorzędowych utworach fliszowych oraz złoża czwartorzędowych glin; nie stanowią dobrego surowca dla budownictwa ze względu na znaczne domieszki okruchów skalnych;
- **kopaliny skalne** (piaskowce) – stanowią główny surowiec wydobywany na terenie gminy, znajdują się głównie w rejonie miejscowości Czasław w zachodniej części Gminy (łącna objętość zasobów wynosi ok. 123 tys. Mg, na przestrzeni 0,56 ha), możliwość ich eksploatacji jest ograniczona z uwagi na wstrzymanie eksploatacji w listopadzie 2001 r.

W Gminie brak kopalin o znaczeniu gospodarczym wydobywanych na skalę przemysłową.

Informacje o złożach kopalin wg bazy danych MIDAS:

- **IB 3080 Gruszów**
(złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej) – brak danych w bazie GIS
- **IB 3077 Kwapinka**
(złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej) – brak danych w bazie GIS
- **KD 19084 Poznachowice Górne (dz. 549, 550)**
(złoże kopaliny pospolitej, kamienie drogowe i budowlane) – brak danych w bazie GIS
- **KD 7126 Czasław (dz. 361/1, 363)** – aktywne (złoże kopaliny pospolitej)
- **KD 8419 Czasław - Zachód (dz. 371/5, 376 /5)** – nieaktywne
(złoże kopaliny pospolitej, kamienie drogowe i budowlane).

2.4. Warunki wodne.

2.4.1. Wody powierzchniowe.

Ze względu na górski charakter obszaru Gminy, zasoby wodne stanowią potoki i strugi górskie. Ilość cieków powierzchniowych jest duża i jest zbliżona do średniej w Karpatach. Liczne doliny okresowo odwadniane, jak i stałe cieki biorą swój początek w częściach wierzchowinowych zboczy. W górnych odcinkach cieków występują progi skalne, dolne zajęte są częściowo przez kamieniec. Rzeki i potoki charakteryzują się zmiennymi przepływami. Rozmieszczenie cieków jest równomierne. Przez obszar Gminy przepływają rzeki: Krzyworzeka i Stradomka należące do zlewni Raby. Rzeka Stradomka przepływa w południowo-wschodniej części Gminy. początkowo skierowana jest na północ, a następnie na wschód Krzyworzeka przepływa przez zachodnią część Gminy w kierunku północnym i jest podobnie jak Stradomka, zasilana okolicznymi ciekami. Obie rzeki stanowią prawe dopływy Raby.

Gmina Raciechowice z uwagi na swoje położenie w sąsiedztwie zbiornika wody pitnej w Dobczycach oraz w strefie pośredniej ochrony ujęć wody dla Bochni, należy do Związku Gmin Dolnego Dorzecza Raby.

Krzyworzeka – docelowy odbiornik ścieków oczyszczonych, stanowi prawy dopływ Raby (Raba – prawy dopływ Wisły) i na terenie gminy określona jest kodem europejskim: PLRW2000122138749.

W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Monitor Polski nr 49/2011, poz. 549. zaliczono ten ciek do silnie zmienionej części wód, a ogólna ocena stanu określona jest jako zła.

W granicach Gminy nie występują większe zbiorniki wodne.

2.4.2. Wody podziemne.

Obszar Gminy Raciechowice należy do XXVI karpackiego regionu hydrogeologicznego, którego zasoby eksploatacyjne szacowane są na 195 tyś. m³/d, a jednostkowe zasoby eksploatacyjne wynoszą 11 m³/d/km², co kwalifikuje ten region do terenów praktycznie bezwodnych.

Wody podziemne występują w Gminie jako wody gruntowe i zaskórne, a ich obfitość uzależniona jest od wielkości opadów i budowy geologicznej podłoża (przepuszczalność skał). Są to przeważnie horyzonty czwartorzędowe, zwietrzelinowe i eluwialne. Wody podziemne występują w utworach fliszowych i pokrywach czwartorzędowych.

Fliszowy poziom wodonośny zasilany jest opadami atmosferycznymi poprzez pokrywy zwietrzelinowe lub bezpośrednio na wychodniach poprzez system spękań i szczelin. Znaczny obszar występowania utworów fliszowych ma zwietrzeliny o grubości poniżej 2 m, a zatem uważa się za praktycznie pozbawione pokrywy utworów czwartorzędowych. Warunki krążenia wód uzależnione są głównie od gęstości spękań i szczelinowatości, w niewielkim stopniu od porowatości piaskowców.

Najlepsze warunki wodonośne mają stropowe partie utworów fliszowych do głębokości nie przekraczającej 50 - 60 m. Występowanie zwierciadła wody wynosi od 2 do 75 m ppt. Zwierciadło na głębokości do 30 m jest najczęściej swobodne, poniżej ma charakter naporowy o ciśnieniu 100 - 700 kPa. Jego wahania wynoszą od ok. 150 cm na stokach łagodnie nachylonych, do ponad 800 cm w strefach wododziałowych. Kierunek spływu wód w utworach fliszowych jest zgodny z morfologią terenu, a zatem płyną one w kierunku doliny Raby lub lokalnie w kierunku dolin jej dopływów.

Utwory czwartorzędowe poziomu wodonośnego można podzielić na dwie zróżnicowane pod względem hydrogeologicznym grupy:

- utwory żwirowo-piaszczyste dolin rzecznych o dobrej, często zmiennej wodonośności,
- utwory gliniasto-rumoszowe pokryw zboczowych o słabej wodonośności.

Utwory piaszczysto-żwirowe dolin rzecznych występują w dolinie Raby i większych jej dopływów, tworząc warstwę wodonośną zbudowaną z osadów okruchowych, miejscami zaglinionych, lokalnie przykrytych nieciągłą warstwą osadów słabo przepuszczalnych.

Zwierciadło wody ma przeważnie charakter swobodny, a tylko lokalnie w miejscu występowania pokryw słabo przepuszczalnych - lekko naporowy. Występuje na głębokości od 2 do 6 m ppt. Miąższość warstwy wodonośnej jest zmienna i wynosi od 2 m w górnych odcinkach cieków do 10 m w dolinie Raby w okolicach Myślenic, średnio wynosi 2-5 m, a na obszarze Gminy Raciechowice na głębokości od ok 0,5 do 5m p.p.t.

W dolinach rzek zwierciadło wód usytuowane jest najpłycej. Zasilanie wód tego poziomu odbywa się poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych oraz w mniejszym stopniu poprzez spływ wód ze zboczy i odpływ z wyżej morfologicznie położonych utworów fliszowych.

Osady zalegają bezpośrednio na podłożu fliszowym i w związku z tym mają kontakt hydrauliczny z wodami podziemnymi występującymi w tych utworach. Występuje więc hydrauliczną z wodami powierzchniowymi, rzeki spełniają rolę drenującą. Ujęcia wód tego horyzontu osiągają wydajność ok. 5 m³/h, a w górnych odcinkach potoków poniżej 2 m³/h. Najwyższe wydajności osiągają studnie wiercone w dolinie Raby poniżej Myślenic do 20 m³/h. W podobny sposób zmieniają się wydajności jednostkowe ujęć.

Cały obszar Gminy Raciechowice mieści się w granicach Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 153. Gmina Raciechowice leży w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych nr 442 i 443, jednak planowane obszary zmian Studium znajdują się poza granicami obu zbiorników.

2.5. Warunki klimatyczne.

Gmina Raciechowice znajduje się w klimatycznej strefie karpackiej o malejących w kierunku wschodnim wpływach oceanicznych i rosnących wpływach kontynentalnych. W rejonie Gminy przebiega granica strefy klimatu Pogórza Karpackiego i klimatu Beskidzkiego, tzn. klimatu typu górskiego i podgórskiego. Urozmaicona rzeźba Gminy wpływa na zróżnicowanie warunków klimatycznych. Odmienne warunki występują w dolinach, zboczach, czy też szczytach gór. Klimat kształtowany jest głównie poprzez cyrkulacje mas powietrza wyżowych i niżowych. Klimat tego typu należy do chłodniejszych (temperatura maleje wraz ze wzrostem wysokości nad poziomem morza) i charakteryzuje dużą ilością opadów.

Obszar Gminy Raciechowice położony jest w obrębie dwóch pięter klimatycznych:

- umiarkowanie ciepłego, obejmującego doliny, grzbiety pogórskie i niższe partie Beskidu Wyspowego sięgające do wysokości około 700 – 750 m n.p.m. o średniej temperaturze roku od +6°C do +8°C o najwyższych temperaturach przypadających w lipcu i sierpniu (+16,6 °C, +16,2°C), a najniższych w styczniu i lutym (-2,8 °C, -3,8°C);
- umiarkowanie chłodnego, obejmującego najwyższe wzniesienia o średniej temperaturze roku od +4°C do +6°C.

Najbardziej charakterystyczną cechą klimatu każdej doliny górskiej jest inwersyjny rozkład temperatury powietrza, zwłaszcza w porze nocnej przy pogodzie wyżowej, bezchmurnej i bezwietrznej. Na skutek silnego wypromieniowania w dzień doliny tworzą się obszary chłodu, zasilane przez spływające grawitacyjnie ze stoków zimne powietrze. Proces ochładzania powietrza przebiega stosunkowo silniej na płaskowyżach, powierzchniach garbów i grzbiętach, niż na stokach, w związku z istniejącymi tam lepszymi warunkami do stagnowania powietrza.

W Gminie przeważają wiatry południowo-zachodnie, zachodnie i południowe. Maksymalne prędkości wiatrów następują w okresie zimy, minimalne w okresie lata.

Opady atmosferyczne wynoszą ok. 600 – 700 mm rocznie, a miejscami i 900 mm, w zależności od położenia punktu pomiarowego, natomiast średnie opady w półroczu zimowym wynoszą 800 mm, a w półroczu letnim 1000 mm. Półrocze letnie jest znacznie bardziej deszczowe, wiosna jest późna, a lato niezbyt upalne.

Znaczny udział w modyfikacji naturalnych warunków klimatycznych obszaru ma zabudowa i sposób zagospodarowania przestrzeni. Dominującą funkcję w kształtowaniu klimatu przejmują duże powierzchnie leśne. Parametrami, które charakteryzują klimat są takie składniki jak temperatura, opady atmosferyczne, prędkość i kierunek wiatru. Średnia roczna temperatura w Gminie wynosi 6,5°C. Najcieplejszymi miesiącami są sierpień i wrzesień.

2.6. Warunki glebowe.

W Gminie występują dobre warunki glebowe z przewagą gleb III i IV klasy, przy udziale blisko 28% powierzchni użytków zielonych (lasy i tereny zadrzewione). Spośród gleb ornych, około 64 % (ponad 2/3) powierzchni stanowią grunty IV klasy bonitacyjnej, a około 22 % - grunty klasy III, występujące w kilku większych zgrupowaniach, głównie w południowo-wschodniej części Gminy. Gleby te mogą być wykorzystywane do rozwoju wielokierunkowego rolnictwa umożliwiającego wykorzystanie potencjału rolniczego Gminy.

Powiat myślenicki jest zróżnicowany – zarówno pod względem bonitacji gleb jak i ich przydatności:

- kompleksy pszenne (o numerach 1 – bardzo dobry, 2 – dobry, 3 – wadliwy) zajmują nieco ponad 0,5 % powierzchni powiatu i znajdują się w jego północno-wschodniej części;
- kompleksy oznaczone jako 4, 5, i 8 (żytni bardzo dobry, żytni dobry oraz zbożowo – pastewny mocny) zajmują nieco ponad 6,6 % powierzchni powiatu, natomiast kompleksy górskie (o numerach 10 – pszenno-górski, 11 – zbożowo-górski, 12 – owsiano-ziemniaczany górski, 13 – owsiano-pastewny górski) zajmują już zdecydowanie większą powierzchnią, stanowią łącznie prawie 42 % powierzchni powiatu;
- kompleksy gruntów ornych przeznaczonych pod użytki zielone (14) oraz kompleksy użytków zielonych (1z, 2z, 3z) zajmują niecałe 7 % powierzchni powiatu.

W Gminie Raciechowice najlepsze gleby znajdują się we wschodniej części jej obszaru, nieco mniej wartościowe – w części zachodniej. Generalnie Gmina prezentuje korzystnie w tym zakresie na tle innych gmin powiatu. Występujące tu gleby zaliczane są głównie do IV i V klasy bonitacyjnej, czyli gleby słabej jakości.

W pokrywie glebowej można wyróżnić gleby bielcowe, brunatne i mady (w dolinach rzek). Gleby te są podatne na zakwaszenie (w tym oddziaływanie zakwaszonych wód opadowych z terenów aglomeracji i wymywanie metali ciężkich). Na obszarze gminy uprawia się zboże i rośliny pastewne, ale przede wszystkim dominuje tu sadownictwo. Gmina jest jednym z większych rejonów sadowniczych w województwie małopolskim.

2.7. Warunki przyrodnicze.

2.7.1. Flora.

W Beskidzie Wyspowym zachował się typowy dla Karpat piętrowy układ roślinności:

- piętro pogórza (do 600 m n.p.m., lasy sosnowo-dębowe),
- regiel dolny (do 10150 m n.p.m., lasy mieszane z przewagą buka i jodły),
- regiel górny (ponad 10150 m n.p.m., lasy świerkowe) występujący tylko na terenach szczytowych Ćwilina i Mogielicy (poza obszarem Gminy Raciechowice).

Pod względem szaty roślinnej obszar Gminy jest bardzo zróżnicowany. Lasy zlokalizowane są głównie na wierzchołkach gór i wzniesień, stokach i zboczach, nie nadających się do wykorzystania rolniczego. Lasy Gminy zaliczane są do VII Krainy – Karpackiej. Dominującymi gatunkami są tu: jodła, buk, grab oraz świerk – w następujących grupach:

- zbiorowisk dębowo-grabowych (małe kompleksy),
- zbiorowisk buczyny karpackiej (duże kompleksy),
- zbiorowisk den dolinnych – wzdłuż cieków wodnych.

Gospodarka leśna prowadzona jest poprzez Nadleśnictwo Myślenice. Przeważają lasy sosnowe, chociaż nie brak świerka, jodły, buka, a na niżej położonych terenach rosną brzozy i wierzby, zwłaszcza wzdłuż strumieni i potoków; brzegi rzek porasta gęsta wiklina; wokół kościołów i cmentarzy oraz figur stojących przy skrzyżowaniach dróg rosną lipy, buki i kasztanowce, sadzone już ręką człowieka. Flora jest tu nieco uboższa od sąsiednich grup górskich (Gorce i Beskid Sądecki) choćby ze względu na mniejszą wysokość szczytów i w zasadzie brak piętra regla górnego. Niemniej w kilku miejscach obszaru występują rzadkie i ciekawe gatunki flory. Wśród roślin subalpejskich można wymienić: miłosnę górską, omieg górski, prosienicznik jednogłówny i jaskier platanolistny.

Z innych ciekawych gatunków roślin górskich należy wymienić m.in. żywiec gruczołowaty, storczycę kulistą, pełnik siedmiogrodzki i goryczkę trojeściową.

Na obszarze Beskidu Wyspowego występuje wiele roślin prawnie chronionych. Spośród nich wymienić należy: śnieżyczki wiosenne, krokusy, sasanki, lilię złotogłów, rosiczkę okrągłolistną, podkolana białego, pełnika siedmiogrodzkiego, przetacznika górskiego, paprotnicę górską, storczyki, zimowita jesiennego, przebiśnieg, zawilca gajowego i wiele innych rzadkich roślin.

Szczególnie dekoracyjną rośliną jest oset - dziewięciśli beżłodygowy, który stał się symbolem roślinności tych okolic (dawniej wierzono, że posiada moc dziewięciu tajemnych sił). Z innych roślin należy wymienić: bez koralowy i czarny, leszczynę, kalinę, jarzębinę, tarninę, malinę, jeżynę.

W Beskidzie Wyspowym występują również rośliny ciepłolubne, rosnące na glebach płytkich, na wysokości do ok. 600 m n.p.m. i na nasłonecznionych stokach. Przede wszystkim wspomnieć tu trzeba pięciornika białego, gorysza sinego i nawrota lekarskiego.

2.7.2. Fauna.

Fauna Beskidu Wyspowego nie odbiega zbyt od "typowej" fauny Karpat Zachodnich. Świat zwierząt, podobnie jak świat roślin, jest dość typowy dla całego obszaru Beskidów Zachodnich. Dominują zwierzęta charakterystyczne dla strefy lasów liściastych i mieszanych.

Wśród ssaków najważniejsze i najbardziej charakterystyczne gatunki występujące na tym obszarze to: sarny, jelenie, dziki, lisy, wilki, rysie, zające, borsuki, łasice, kuny leśne i polne, tchórze, gronostaje, wiewiórki, jeże, nietoperze.

Awifaunę reprezentują zarówno gatunki pospolite dla piętra pogórza: dzięcioły, sikory i pliszki górskie, jak też szereg gatunków charakterystycznych dla określonych rejonów Beskidu Wyspowego: głuszcze, bażanty, kuropatwy, gołębie siniaki, sokoły, jastrzębie, myszolowy, krogulce, cietrzewie, rude

kanie, kruki, sójki, zięby, wilgi, przepiórki, kawki, kukułki, wrony, szpaki, sroki, dzięcioły, wróble, gile, jaskółki brzegówki, sowy puchacze oraz jerzyki - gatunek zagrożony.

Gady reprezentują: zwinki, padalce beznogie, zaskrońce, żmije zygzakowate, a płazy m.in. żaby wodne i trawne, salamandry oraz traszki. W rzekach dominują pospolite pstrągi potokowe, lipienie, strzeble, klenie, jelce, brzany, głowacze, świnki i okonie.

Świat owadów reprezentuje przez prawie trzy tysiące gatunków motyli (cytrynki, bielinki, modraszki, rusałki, paż królowej) i taka sama liczba chrząszczy oraz żuki, ważki, mrówki, komary; najpiękniejszym spotykanym tu motylem jest paż żeglarz, do rzadziej występujących należą: podbójka rakuska i miniak stróżnik.

2.8. System powiązań ekologicznych.

Gmina Raciechowice położona jest w obszarze węzłowym Beskidu Wyspowego. Z korytarzy lokalnych można wymienić doliny rzek Stradomki i Krzyworzeki oraz kompleksy leśne Lasów Państwowych. Lokalne korytarze ekologiczne tworzą doliny potoków wraz z otuliną biologiczną, które przecinają tereny rolne, niezabudowane.

Na obszarze Gminy istnieje system powiązań ekologicznych, oparty na sieci terenów leśnych, struktury wodnej: rzek i potoków oraz na ekosystemach łąkowych – stanowiących bazę równowagi ekologicznej dla sąsiadujących z nimi, łatwo wysuszających się obszarów. Kompleksy leśne Gminy łączą się z kompleksami leśnymi gmin sąsiednich i stanowią część powiązań w ramach Krajowego Systemu Obszarów Chronionych (EKONET-POLSKA).

Dolinami rzek przenoszone są nasiona roślin, a także drobne organizmy, które znajdują się w nurcie wód. Stanowią one także istotny szlak wędrówek ryb. Również dla ssaków doliny rzeczne są ważnym korytarzem ekologicznym i, choć część z nich omija większe aglomeracje, to jednak wiele przemieszcza się wzdłuż rzek, korzystając z wąskich pasów naturalnej roślinności.

Na obszarze Gminy Raciechowice obowiązuje ochrona lokalnych korytarzy ekologicznych w postaci dolin rzek i potoków wraz z otuliną biologiczną - zielenią łągową, enklawami łąk i pastwisk oraz zieleni leśnej.

Szczególniej ochronie podlega „Grodzisko” - najwyższe wzniesienie na obszarze gminy Raciechowice (623 m n.p.m.) stanowiące „bramę” do Beskidu Wyspowego. Nazwa wywodzi się od prehistorycznego, ogromnych rozmiarów grodziska, jakie istniało na szczycie góry. W czasie II wojny światowej był to teren aktywności partyzantów. Na drzewach, po drodze na szczyt, umieszczone są stacje Drogi Krzyżowej (repliki zabytkowych stacyjek w formie okienek z okiennicami), wyżej znajduje się Diabelski Kamień, osobliwość przyrody, głaz (ławica piaskowca) o 55 m długości, 12 m szerokości i od 12 do 17 m wysokości, a w sąsiedztwie stoi drewniany krzyż (drugi krzyż znajduje się na szczycie kamienia). Zachowała się również dawna pustelnia z kaplicą.

„Grodzisko” reprezentuje bogactwo flory i fauny: byliny, krzewy, stary drzewostan, szereg gatunków zwierząt, w tym m.in. lisy, sarny i dziki. Przez Grodzisko przechodzi niebieski szlak turystyczny, który prowadzi do Szczyrzyca. Ze szczytu rozciąga się szeroki widok na pobliskie okolice, m.in. Kraków, Dobczyce, Kamionną, Kostrzę, grzbiet Łopienia, Mogielicę, Ciecień, Księżą Górę, Szczyrzyc, Czaślaw, Wiśniową, Lipnik.

2.9. Zasoby przyrodnicze – ochrona prawna.

2.9.1. Obszary ochronne „Natura 2000”.

Sieć ochronna Natura 2000 jest tworzona w oparciu o 2 dyrektywy unijne:

- **Dyrektywę Rady 92/43/EWG** z dnia 21.05.1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych i dzikiej flory i fauny (podstawa do wydzielenia Specjalnych Obszarów Ochrony – SOO);
- **Dyrektywę Rady 79/409/EWG** z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków (stanowiącej podstawę do wydzielenia Obszarów Specjalnej Ochrony – OSO).

Część obszaru Gminy Raciechowice została włączona do obszaru Natura 2000 pn.: „Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego”.

Charakterystyka Obszaru:

Powierzchnia obszaru: 5706,13 ha

Kod obszaru: PLH 120052

Położenie: województwo małopolskie, w tym:

- powiat myślenicki, gminy: Raciechowice, Wiśniowa,

- powiat nowosądecki, gminy: Łącko, Podegrodzie, Łososina Dolna,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACIECHOWICE –
2021/2022

- powiat limanowski, gminy: Jodłownik, Dobra, Limanowa, Laskowa, Łukowica, Słopnice
i miasto Limanowa.

Forma ochrony obszaru w ramach sieci Natura 2000:

- OZW – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty,
- projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa).

Obszar biogeograficzny: alpejski.

W obrębie ostoi zidentyfikowano 3 gatunki nietoperzy z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej:

- kod: 1303 podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros* (stan ochrony FV),
- kod: 1321 nocek orzęsiony *Myotis emarginatus* (stan ochrony FV),
- kod: 1324 nocek duży *Myotis myotis* (stan ochrony FV).

Beskid Wyspowy to część Beskidów Zachodnich położona pomiędzy doliną Raby, a Kotliną Sądecką. Jego cechą charakterystyczną jest "wyrastanie" odosobnionych, wyspowo wznoszących się szczytów z typowo podgórskiego, sfalowanego łagodnymi garbami krajobrazu. Szczyty te mają strome, czasem nawet bardzo spadziste stoki, wierzchowina jednak z reguły jest płaska i wylesiona. Beskid Wyspowy jest krainą łączącą w sobie cechy podgórskie z górkami.

Cały Obszar o powierzchni 5706.13 ha składa się z 11 enklaw, w których występują kolonie rozrodcze nietoperzy. Przeważają w nim lasy, grunty orne oraz sady. Największe skupiska drzewostanu występują w paśmie Cietna, Kostrzy i w Paśmie Łososińskim. Tutejsza zieleń otaczająca sieć wodną stanowi trasy migracji nietoperzy przemieszczających się z kolonii rozrodczych na żerowiska.

Kolonie nietoperzy mieszczą się na strychach zabytkowych kościołów, m.in. w Gruszowie (gm. Raciechowice) i Opactwa Cystersów w Szczyrzycu. Nieużytkowane poddasza obiektów to ciepłe, ciche i ciemne miejsca, na terenie których występuje znacznie mniej drapieżników, będących głównym zagrożeniem dla nietoperzy.

Do głównych drapieżników zagrażających nietoperzom można zaliczyć kunę i puszczyka. W Obszarze stan zachowania nocka orzęsionego *Myotis emarginatus* został oceniony na właściwy, a jego populacja liczy 450 - 600 osobników, W przypadku zarówno podkowca małego *Rhinolophus hipposideros* jak i nocka dużego *Myotis myotis* stan zachowania jest nieznany.

Prócz czterech siedlisk leśnych będących tutejszymi przedmiotami ochrony stwierdzono występowanie dwóch typów objętych Dyrektywą Siedliskową: grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego oraz zarośli wierzbowych na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków, nie stanowiących jednak przedmiotów ochrony ze względu na nieznaczącą reprezentatywność (mała powierzchnia siedlisk).

Jakość i znaczenie Obszaru:

Jeden z najważniejszych obszarów dla zachowania populacji podkowca małego i nocka orzęsionego w Polsce. Znajdują się tu należące do największych w naszym kraju kolonie rozrodcze obu tych gatunków. W okresie letnim przebywa tu ok. 20 % monitorowanej populacji podkowca małego i ponad 50% znanej z nielicznych stanowisk populacji nocka orzęsionego.

Plan działań ochronnych:

Plan działań ochronnych został ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 17 lutego 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego” PLH120052.

2.9.2. Ochrona pomnikowa.

Na obszarze Gminy ochroną pomnikową objęto pojedyncze okazy drzew. Ochronie konserwatorskiej podlegają natomiast dawne parki dworskie oraz zabytkowe cmentarze wraz z ich drzewostanem.

Wykaz aktualnie chronionych pomników przyrody:

1. Zegartowice: „Kamień Grzyb” - pomnik przyrody nieożywionej nr 24/10

Data ustanowienia:

- Dec. Rol.IX-3/11/63 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie z dnia 22.11.1963 r.
- Rozp. Nr 3 Wojewody Krakowskiego z dnia 30.01.1997 r.

(Dz. Urz. Województwa Krakowskiego Nr 5 poz. 13)

Typ pomnika: jedno-obiektowy

Rodzaj tworu: skałka

Opis pomnika: skała zbudowana z piaskowca ciężkowickiego;

- 2. Krzesławice: „Diabelski Kamień” - pomnik przyrody nieożywionej nr 24/11 (dz. 472, 484/4)**

Data ustanowienia:
- Rozp. Nr 31 Wojewody Krakowskiego z dnia 16.11.1998 r.
(Dz. Urz. Województwa Krakowskiego Nr 28 poz. 238)
Typ pomnika: jedno-obiektowy
Rodzaj twor: skałka
Opis pomnika: skała zbudowana z piaskowca ciężkowickiego;
- 3. Sawa: lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) - pomnik przyrody żywej bez nr (dz. 22, przy kapliczce)**

Data ustanowienia:
- Rozporządzenie Nr 7 Wojewody Małopolskiego z dnia 13.04.2004 r.
(Dz. Urz. Województwa Małopolskiego Nr 85 poz. 1086);
- 4. Bojańczyce: lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) - pomnik przyrody żywej bez nr (dz. 73, przy drodze)**

Data ustanowienia:
- Rozporządzenie Nr 7 Wojewody Małopolskiego z dnia 13.04.2004 r.
(Dz. Urz. Województwa Małopolskiego Nr 85 poz. 1086);
- 5. Gruszów: lipa - pomnik przyrody żywej nr 24/1 (przy kościele)**

Data ustanowienia:
- Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Krakowskiego z dnia 30.01.1997 r.
(Dz. Urz. Województwa Krakowskiego Nr 5 poz. 13);
- 6. Gruszów: lipa - pomnik przyrody żywej nr 24/2 (przy kościele)**

Data ustanowienia:
- Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Krakowskiego z dnia 30.01.1997 r.
(Dz. Urz. Województwa Krakowskiego Nr 5 poz. 13);
- 7. Gruszów: dąb - pomnik przyrody żywej nr 24/3 (przy kościele)**

Data ustanowienia:
- Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Krakowskiego z dnia 30.01.1997 r.
(Dz. Urz. Województwa Krakowskiego Nr 5 poz. 13);
- 8. Gruszów: lipa - pomnik przyrody żywej nr 24/4 (przy kościele)**

Data ustanowienia:
- Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Krakowskiego z dnia 30.01.1997 r.
(Dz. Urz. Województwa Krakowskiego Nr 5 poz. 13);
- 9. Gruszów: lipa - pomnik przyrody żywej nr 24/5 (przy kościele)**

Data ustanowienia:
- Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Krakowskiego z dnia 30.01.1997 r.
(Dz. Urz. Województwa Krakowskiego Nr 5 poz. 13);
- 10. Gruszów: lipa - pomnik przyrody żywej, nr 24/6 (przy kościele)**

Data ustanowienia:
- Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Krakowskiego z dnia 30.01.1997 r.
(Dz. Urz. Województwa Krakowskiego Nr 5 poz. 13);
- 11. Gruszów: dąb - pomnik przyrody żywej, nr 24/7 (przy kościele)**

Data ustanowienia:
- Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Krakowskiego z dnia 30.01.1997 r.
(Dz. Urz. Województwa Krakowskiego Nr 5 poz. 13);
- 12. Krzesławice: lipa - pomnik przyrody żywej, nr 24/8 (przy przystanku PKS)**

Data ustanowienia:
- Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Krakowskiego z dnia 30.01.1997 r.
(Dz. Urz. Województwa Krakowskiego Nr 5 poz. 13);
- 13. Raciechowice: lipa - pomnik przyrody żywej, nr 24/9 (przy bramie na placu kościelnym)**

Data ustanowienia:
- Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Krakowskiego z dnia 30.01.1997 r.
(Dz. Urz. Województwa Krakowskiego Nr 5 poz. 13).
- 14. Żerosławice: lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) - pomnik przyrody żywej bez nr (dz. 148, przy kapliczce)**

Data ustanowienia:
- Rozporządzenie Nr 7 Wojewody Małopolskiego z dnia 13.04.2004 r.
(Dz. Urz. Województwa Małopolskiego Nr 85 poz. 1086);

15. Żerosławice: lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) - pomnik przyrody żywej bez nr (dz. 148, przy kapliczce)

Data ustanowienia:

- Rozporządzenie Nr 7 Wojewody Małopolskiego z dnia 13.04.2004 r. (Dz. Urz. Województwa Małopolskiego Nr 85 poz. 1086);

16. Żerosławice: lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) - pomnik przyrody żywej bez nr (dz. 148, przy kapliczce)

Data ustanowienia:

- Rozporządzenie Nr 7 Wojewody Małopolskiego z dnia 13.04.2004 r. (Dz. Urz. Województwa Małopolskiego Nr 85 poz. 1086);

17. Żerosławice: lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) - pomnik przyrody żywej bez nr (dz. 517, przy szkole podstawowej

)

Data ustanowienia:

- Rozporządzenie Nr 7 Wojewody Małopolskiego z dnia 13.04.2004 r. (Dz. Urz. Województwa Małopolskiego Nr 85 poz. 1086).

2.9.3. Ochrona gatunkowa.

Ochrona gatunkowa grzybów, roślin, zwierząt i ptaków realizowana jest zgodnie z:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. poz. 133 i 358, z 2012 r. poz. 358, z 2017 r. poz. 1416, z 2018 r. poz. 1789 oraz z 2022 r. poz.96);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z dnia 16 października 2014 r. poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z dnia 16 października 2014 r. poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z dnia 28 grudnia 2016 r. poz. 2183);

2.10. Ochrona środowiska naturalnego w powiązaniu z ustaleniami kierunkowymi projektu zmiany Studium.

Generalnie – stan środowiska naturalnego na obszarze Gminy Raciechowice można ocenić jako dobry. Jednak w niewielkim stopniu zostały zmienione działalnością człowieka główne komponenty środowiska: woda, powietrze, gleby, zbiorowiska roślinne. Zmiany w hydrosferze dotyczą szczególnie parametrów jakości wody. Największy wpływ ma tu zrzut ścieków z gospodarstw indywidualnych i rolnictwa. Istotną kwestią jest zaburzona równowaga obiegu wód, związana z drenażem terenów i zmianami w ich użytkowaniu. Powietrze – w niewielkim stopniu – zanieczyszczają ponadlokalne trasy komunikacyjne, lokalne źródła zanieczyszczeń: głównie kotłownie i paleniska domowe.

Gleby są narażone na skażenia będące sumą zanieczyszczeń powietrza, wód i nadmiaru środków chemicznych stosowanych w rolnictwie oraz z zanieczyszczeń pochodzących z położenia wzdłuż tras komunikacyjnych.

Niezbędnymi kierunkami działań w tym zakresie – dla zachowania trwałej ciągłości ekologicznej konieczne jest:

- wprowadzenie planów ochrony dla obszarów Natura 2000,
- zwiększenie lesistości,
- ochrona ciągłości dolin rzecznych i linii brzegowej wód,
- ograniczanie w planach miejscowych zabudowy ciągłej oraz rozproszenia zabudowy na rzecz tworzenia zespołów osadniczych,
- zachowanie istniejących i tworzenie nowych przepustów ekologicznych na drogach o dużym natężeniu ruchu,
- ograniczenia lokalnej emisji pyłów i gazów,
- ograniczenia degradacji gleb,

- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,
- ochrona terenów leśnych i ich najbliższego otoczenia,
- przeciwdziałanie degradacji funkcjonalnej korytarzy ekologicznych poprzez realizację zabudowy na terenach rolnych - otwartych, położonych poza koncentracjami osadnictwa, na terenach nie sąsiadujących z istniejącą zabudową - na trasach tych korytarzy, w szczególności na terenach umożliwiających wzajemne powiązanie przyrodniczo-czynnych enklaw leśnych w sytuacji zawężonych dystansów przestrzennych pomiędzy pasmami zabudowy, których likwidacja mogłaby całkowicie zamknąć i zniszczyć korytarz ekologiczny.

2.11. Zasoby kulturowe - ochrona prawna.

2.11.1. Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ewidencji Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

1. Bojańczyce - zespół dworski: dwór, spichlerz/lamus, park - z poł. XIX w. (dz. nr 70)
A-460 z 31.12.1980 [A-620/M]
2. Czasław - zespół dworski: dwór, spichlerz, stajnia, ogród - z poł. XIX w. (dz. 11/2)
A-485 z 23.02.1984 [A-587/M]
3. Dąbie - dwór murowany – z 1858 r. (dz. 87/2,3)
A-708 z 10.03.1947 [A-422/M]
4. Gruszów - kościół par. p.w. Rozesłania Apostołów, dzwonnica, otoczenie, drzewostan
- z I poł. XVI w. (dz. 487)
A-339 z 27.11.1971 [A-310/M]
5. Komorniki - zespół dworski: dwór, spichlerz, park zabudowania gospodarcze przy dworze
- z ok. 1825 r. (dz. 239/1)
A-500 z 1.03.1985 [A-602/M]
6. Krzesławice - zespół pustelni św. Benedykta z otoczeniem - z ok. poł. XIX w. (dz. 472):
- kaplica p.w. św. Benedykta,
- Domek Pustelnika,
- grotta w skale zw. Diabelski Kamień z krzyżem na szczycie skały,
- kapliczka na wsch. stoku wzgórza,
A-716 z 12.12.1996 [A-383/M]
7. Raciechowice - kościół par. p.w. św. Jakuba, dzwonnica, otoczenie - z 1720, 1902 (dz. 196)
A-120 z 25.03.1969 45 [A-260/M]
8. Raciechowice - zespół dworski: dwór, lamus, spichlerz, park ze stawem - 1760 r. (dz. 164/11)
A-450 z 20.07.1978 [A612/M]
9. Żerosławice - dworskie założenie parkowe: park staw, kapliczka św. Jana Nepomucena,
- z I ćw. XX w. (dz. 179)
A-489 z 29.06.1984 [A-591/M]
10. Poznachowice Górne - Grodzisko na górze „Grodzisko z XII-XIII w. (dz. 424/2)
A-750 z 11.08.1964

Na obszarze Gminy Raciechowice znajduje się też wiele zabytków ujętych w ewidencji – nie wpisanych do rejestru.

2.11.2. Wykaz stanowisk archeologicznych.

Miejscowość - nr stanowiska charakterystyka chronologiczna

BOJAŃCZYCE st. 1	- osady z epoki neolitu i średniowiecza (kat. I)
CZASŁAW st. 1	- osada z epoki średniowiecza (kat. II)
CZASŁAW st. 2	- osada z epoki średniowiecza (kat. II)
CZASŁAW st. 3	- osady z epoki neolitu i średniowiecza (kat. I)
CZASŁAW st. 4	- osady z epoki neolitu i średniowiecza (kat. II)
CZASŁAW st. 5	- osady z epoki neolitu i średniowiecza (kat. II)
CZASŁAW st. 6	- osada z epoki średniowiecza (kat. II)
CZASŁAW st. 7	- osady z epoki neolitu i średniowiecza (kat. II)
CZASŁAW st. 8	- osady prahistoryczna i z epoki średniowiecza (kat. II)
DĄBIE st. 1	- osady z epoki brązu i średniowiecza (kat. II)
DĄBIE st. 2	- osada z epoki średniowiecza (kat. II)
GRUSZO W st. 1	- osada z epoki neolitu (kat. I)
GRUSZOW st. 2	- osada z epoki średniowiecza (kat. II)
GRUSZO W st. 3	- osada z epoki średniowiecza (kat. n)
GRUSZOW st. 4	- osady z epoki brązu i wczesnego średniowiecza (kat. II)
KAWEC st. 1	- osada z epoki neolitu (kat. II)
KAWEC st. 2	- osada z okresu wpływów rzymskich (kat. II)
KAWEC st. 3	- osady z epoki neolitu, brązu i średniowiecza (kat. I)
KAWEC st. 4	- osady z epoki neolitu i średniowiecza (kat. II)
KAWEC st. 5	- kurhan? (kat. II)
KOMORNIKI st. 1	- osada z epoki neolitu i cmentarzysko z epoki średniowiecza (kat. I)
KOMORNIKI st. 2	- osada z epoki średniowiecza (kat. II)
KRZESŁAWICE st. 1	- osady z epoki neolitu i średniowiecza (kat. II)
KRZESŁAWICE st. 2	- osada z epoki średniowiecza (kat. II)
KRZESŁAWICE st. 3	- osady z epoki neolitu i średniowiecza (kat. II)
KRZESŁAWICE st. 4	- osady z okresu wpływów rzymskich i epoki średniowiecza (kat. II)
KRZESŁAWICE st. 5	- osada z epoki neolitu (kat. II)
KWAPINKA st. 1	- osady z epoki neolitu i średniowiecza (kat. II)
KWAPINKA st. 2	- osada z epoki neolitu (kat. II)
KWAPINKA st. 3	- osada z epoki średniowiecza (kat. II)
MIERZEŃ st. 1	- osady z epoki neolitu i średniowiecza
MIERZEŃ st. 2	- osady z okresu wpływów rzymskich i średniowiecza (kat. II)
MIERZEŃ st. 3	- osada z epoki neolitu (kat. n)
MIERZEŃ st. 4	- osada z epoki średniowiecza (kat. II)
POZNACHOWICE GÓRNE st. 1	- grodzisko od epoki brązu do średniowiecza (kat. I)
POZNACHOWICE GÓRNE st. 2	- grodzisko z epoki brązu (kat. I)
POZNACHOWICE GÓRNE st. 3	- osada prahistoryczna (kat. II)
POZNACHOWICE GÓRNE st. 4	- osada średniowieczna (kat. II)
POZNACHOWICE GÓRNE st. 5	- osada średniowieczna (kat. II)
RACIECHOWICE st. 1	- osada z epoki średniowiecza (kat. II)
RACIECHOWICE st. 2	- osada z epoki średniowiecza (kat. II)
RACIECHOWICE st. 3	- osady z epoki neolitu i średniowiecza (kat. II)
RACIECHOWICE st. 4	- osada z epoki neolitu i średniowiecza (kat. II)
RACIECHOWICE st. 5	- osada z epoki średniowiecza (kat. II)
RACIECHOWICE st. 6	- osada z epoki średniowiecza (kat. II)
SAWA st. 1	- osady z epoki neolitu i średniowiecza (kat. I)
SAWA st. 2	- osada z epoki neolitu (kat. I)
SAWA st. 3	- osada z epoki neolitu (kat. II)
ZEGARTOWICE st. 1	- osada z epoki średniowiecza (kat. II)
ZEGARTOWICE st. 2	- osady prahistoryczna i średniowieczna (kat. I)
ZEGARTOWICE st. 3	- osada z epoki średniowiecza (kat. II)
ZEGARTOWICE st. 4	- osady prahistoryczna i średniowieczna (kat. I)

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACIECHOWICE –
2021/2022

ZEGARTOWICE st. 5 - osada z epoki średniowiecza (kat. II)
ZEGARTOWICE st. 6 - osady z epoki neolitu i średniowiecza (kat. II)

3. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska.

3.1. Jakość powietrza atmosferycznego.

Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2017 roku została wykonana według zasad określonych w art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska z uwzględnieniem wymogów dyrektywy Komisji Europejskiej jako „Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2017 roku” dla następujących substancji: SO₂, NO₂, NO_x, CO, C₆H₆, O₃, pyłu zawieszonego PM₁₀, zawartości Pb, As, Cd, Ni i B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀ oraz dla pyłu PM_{2,5}.

W odniesieniu do kryteriów ustanowionych w celu *ochrony zdrowia* stwierdzone zostały ponadnormatywne stężenia substancji we wszystkich strefach w województwie:

- *Aglomeracja Krakowska*: NO₂, pył zawieszony PM₁₀, benzo(a)piren w pyłe PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5};
- *miasto Tarnów*: pył zawieszony PM₁₀, benzo(a)piren w pyłe PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5};
- *strefa małopolska*: SO₂, pył zawieszony PM₁₀, benzo(a)piren w pyłe PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5}.

Jakość powietrza w województwie małopolskim nie spełnia kryteriów określonych dla pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}, benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀, a także dwutlenku azotu w Aglomeracji Krakowskiej. Podstawową przyczyną występujących przekroczeń jest emisja powierzchniowa związana z indywidualnym ogrzewaniem budynków w sektorze komunalno-bytowym

Znaczny udział w zanieczyszczeniu powietrza w województwie ma napływ z sąsiednich stref, zwłaszcza z województwa śląskiego. Ukształtowanie terenu województwa i warunki meteorologiczne mają decydujący wpływ na szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń i kumulację zanieczyszczeń. W ostatnich 2 latach obserwuje się nieznaczną poprawę jakości powietrza zwłaszcza biorąc pod uwagę poziom pyłu zawieszonego PM₁₀ na obszarze województwa.

Ocenia się, że na obszarze Gminy Raciechowice (podobnie jak i na innych terenach wiejskich) niska emisja stanowić może od kilkunastu do kilkudziesięciu procent w okresie zimowym całkowitej emisji zanieczyszczeń.

Warunki arosanitarne Gminy są korzystne – obszar Gminy jest dobrze przewietrzany, pomimo to występuje tu znaczna ilość dni mglistych oraz zjawiska inwersji termicznej. Warunki powyższe mogą sprzyjać utrzymywaniu się zanieczyszczeń napływowych z aglomeracji miejskich - Tarnowa, Krakowa i Śląska. Podwyższone stężenia zanieczyszczeń komunikacyjnych mogą występować również w otoczeniu dróg ponadlokalnych w porach największego natężenia ruchu.

3.2. Chemizm opadów atmosferycznych i depozycja zanieczyszczeń do podłoża.

W województwie małopolskim kontynuowano badania chemizmu opadów atmosferycznych w stacjach monitoringowych w Nowym Sączu i na Kasprowym Wierchu, stanowiących element systemu obejmującego 22 stacje pomiarowe na terenie kraju, gwarantujące reprezentatywność dla oceny obszarowego rozkładu zanieczyszczeń oraz 162 posterunki opadowe charakteryzujące średnie pole opadowe dla obszaru kraju.

Kwasotwórcze związki siarki i azotu, związki biogenne i metale ciężkie mają szczególnie negatywny wpływ na środowisko. Kwaśne deszcze czyli opady o obniżonym odczynie powodują niekorzystne zmiany w funkcjonowaniu ekosystemów lądowych i wodnych oraz w infrastrukturze technicznej. Związki biogenne (azotu i fosforu) wpływają na zmiany warunków troficznych gleb i wód, natomiast metale ciężkie pogarszają jakość produkcji roślinnej i wód zlewni. Przeciwnie pod względem znaczenia ekologicznego oddziaływanie mają występujące w opadach kationy zasadowe (sód, potas, wapń i magnez) powodujące neutralizację wód opadowych.

Na obszarze Gminy Raciechowice nie prowadzono badań z ww. zakresu.

3.3. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych.

3.2.1. Stan wód powierzchniowych.

Czynnikiem stanowiącym największe zagrożenie dla stanu jakości wód powierzchniowych jest działalność antropogeniczna. Do głównych presji wywieranych przez człowieka na środowisko wodne należy zaliczyć:

- pobór wód na różne cele,
- wprowadzanie ścieków komunalnych i przemysłowych oraz wód pochłodniczych i kopalnianych,
- zanieczyszczenia obszarowe, spływające z wodami opadowymi głównie z terenów użytkowanych rolniczo,
- zmiany morfologiczne i hydrologiczne - regulacja rzek, ochrona przeciwpowodziowa.

Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW) z dnia 23 października 2000 r., która jest podstawowym aktem prawnym dotyczącym ochrony wód w Unii Europejskiej, zmieniła podejście do systemu zarządzania wodami, w tym do badań i oceny ich jakości.

Zgodnie z RDW podstawową jednostkę gospodarowania wodami stanowią tzw. jednolite części wód (jcw), które należy rozumieć jako oddzielne i znaczące elementy wód powierzchniowych takie jak: rzeka, jezioro, zbiornik, strumień, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Wyróżnia się naturalne i silnie zmienione lub sztuczne jednolite części wód. Zarządzanie wodami musi uwzględniać uwarunkowania wynikające z dokonanego podziału na jednolite części wód. Stąd też monitoring wód, którego głównym celem jest dostarczenie informacji o stanie wód, niezbędnych do gospodarowania wodami, w tym do ich ochrony przed eutrofizacją i zanieczyszczeniami antropogenicznymi, jest realizowany w jednolitych częściach wód powierzchniowych.

Badania wód realizowane są w oparciu o wieloletnie programy monitoringu środowiska dla województwa małopolskiego. Spośród badanych w roku 2017 żadna jcw nie osiągnęła bardzo dobrego stanu ekologicznego oraz maksymalnego potencjału.

W latach ubiegłych na obszarze powiatu myślenickiego w ramach programu monitoringu wód płynących przeprowadzono badania rzek: Skawinka od Głogoczówki do ujścia, Raba od Skomielnianki do Zbiornika Dobczyce. Krzczonówka, Zbiornik Dobczyce, Krzyworzeka, Raba od Zb. Dobczyce do ujścia. Badania prowadzono w programie monitoringu diagnostycznego oraz monitoringu operacyjnego, które umożliwiły dokonanie wstępnych ocen: stanu ekologicznego, stanu chemicznego, stanu fizykochemicznego, stanu hydromorficznego, oceny przydatności do bytowania ryb oraz oceny podatności na eutrofizację, oceny eutrofizacji ze źródeł komunalnych.

Analiza wyników badań, jakości wód powierzchniowych w wybranych punktach monitoringowych wskazuje, iż **wody powierzchniowe przepływające przez teren powiatu myślenickiego posiadały wody dobrej jakości** (stan jednolitej części wód powierzchniowych – dobry). Jedynie w punkcie Skawinka od Głogoczówki do ujścia stan określono jako zły. Do elementów mających wpływ na złą jakość wód powierzchniowych należą elementy fizykochemiczne (przekroczenia: twardość ogólna) oraz biologiczne (przekroczenia: fitobentos).

W istniejących 2 głównych ciekach płynących przez obszar Gminy Raciechowice (Krzyworzeka i Stradomka), na terytorium Gminy nie prowadzi się badań Państwowego Monitoringu Środowiska. Niemniej jednak w wyżej wymienionych ciekach prowadzone są badania w odcinkach ujściowych dających obraz na poziom zanieczyszczenia wód.

Lokalizacja punktów pomiarowych ww. cieków wodnych:

Krzyworzeka – m. Skrzyńka w km 0+700 (odcinek ujściowy),

Stradomka – m. Łapanów w km 16+800 i 2+800 (ujście do Raby)

Punkty pomiarowe również są zlokalizowane są poza obszarem Gminy Raciechowice.

- **Rzeka Stradomka**

Stradomka jest prawobrzeżnym dopływem Raby, do której uchodzi w jej 40,8 km biegu. Stradomka jest odbiornikiem ścieków bytowo-gospodarczych i komunalnych z miejscowości położonych wzdłuż jej biegu oraz zanieczyszczeń wprowadzanych do jej wód ze spływami powierzchniowymi.

Stradomka badana jest w punktach pomiarowo-kontrolnych:

Łapanów – km 16 + 800,

Stradomka – km 2 + 800 (ujście do Raby).

Jakość fizykochemiczna wód Stradomki:

– substancje organiczne, zawiesiny oraz zanieczyszczenia specyficzne na całej badanej długości odpowiadały I klasie czystości,

- związki biogenne do odcinka ujściowego odpowiadały klasie I, a na odcinku ujściowym (p.p.k. Stradomka) klasie II, o czym decydowały stężenia azotu azotynowego.

Według oceny **kryterium fizykochemicznego** wody Stradomki odpowiadały do odcinka ujściowego I klasie czystości, zaś na odcinku ujściowym klasie II, o czym zdecydowały stężenia biogenów.

Pod względem **hydrobiologicznym** wody Stradomki reprezentują strefę β mezosa-probową (II klasa) na całej badanej długości rzeki. Stężenie chlorofilu a w p.p.k. Łapanów nie przekracza wartości dopuszczalnych dla I klasy. Wody Stradomki na badanym odcinku nie wykazały cech eutrofizacji.

Ocena ogólna: III klasa czystości.

Stan wyposażenia terenów osadniczych w urządzenia oczyszczające ścieki oraz zagospodarowanie Gminy Raciechowice wskazują na podstawowe źródła zanieczyszczeń:

- **punktowe** - zanieczyszczenia ścieków komunalnych z gospodarstw wiejskich oraz podmiotów gospodarczych,
- **obszarowe** - z pól zawierające substancje toksyczne (fenole, pestycydy), natężenia ruchu na trasach komunikacyjnych; duży udział zanieczyszczeń spływających wraz z wodami opadowymi w sposób niezorganizowany stanowią zanieczyszczenia z gruntów ornych, użytków zielonych oraz obszarów leśnych zawierających znaczne ilości tzw. biogenów (związki fosforu, azotu i potasu) z nawozów mineralnych, zwierzęcych, z rozkładu roślin po zbiorach oraz ze ścieków socjalno-bytowych wykorzystywanych rolniczo.

W Gminie Raciechowice, podobnie jak i w gminach sąsiednich, jakość wód powierzchniowych pozostałych cieków wodnych jest wypadkową oddziaływania, zarówno źródeł lokalnych, jak i zewnętrznych. Zła jakość wód powierzchniowych wynika z nieuporządkowanej gospodarki ściekowej charakteryzującej się: brakiem kanalizacji i oczyszczalni, niekontrolowanymi rzutami nie oczyszczonych ścieków oraz funkcjonowaniem nieszczelnych szamb.

3.2.2. Stan wód podziemnych.

Celem wyznaczonym przez Dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r., ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej – zwaną Ramową Dyrektywą Wodną (RDW) – jest osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych, stanowiących źródło zaopatrzenia w wodę pitną i czynnik kształtujący stan ekosystemów od nich zależnych.

Według RDW stan wód podziemnych to ogólne określenie stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), wyznaczonego przez stan ilościowy i chemiczny wód podziemnych. Badania jakości wód podziemnych prowadzone są w ramach podsystemu PMS – monitoring jakości wód. Monitoring jakości wód podziemnych realizowany jest w sieci obserwacyjno-badawczej krajowej i regionalnej.

Katalog istotnych problemów gospodarki wodnej to m. in.:

- obniżanie zwierciadła wód podziemnych,
- zanieczyszczenie wód,
- zagadnienia powodziowe,
- szkody powodowane przez naturalne cieków wodne,
- niedociągnięcia w zakresie gospodarki wodno-ściekowej,
- niewystarczające finansowanie gospodarki wodnej,
- niespójne regulacje prawne,
- zaśmiecanie rzek i potoków,
- zaburzenia ciągłości biologicznej cieków wodnych,
- nadmierny pobór kruszywa z koryt rzecznych,
- potrzeba skoordynowanego i spójnego planowania przestrzennego,
- niedostateczne ujęcie zagadnień związanych z perspektywami hydroenergetyki i żeglugi,
- zanikanie ekosystemów zależnych od wód,
- nadmierne spływy powierzchniowe,
- nieczynne (nie użytkowane) i źle zabezpieczone studnie wiercone.

Województwo małopolskie charakteryzuje się w skali kraju niskimi zasobami wód podziemnych. „Najwyższe zagrożenie deficytem ilościowym i jakościowym wód podziemnych dotyczy

zachodniej części województwa. Zbiorniki wód podziemnych charakteryzują się w większości małą odpornością na degradację. Zbiorniki te w dalszym ciągu nie są jeszcze w pełni udokumentowane.

Wody podziemne w utworach fliszowych trzeciorzędowego poziomu wodonośnego posiadają dobrą jakość, natomiast czwartorzędowy zbiornik wód podziemnych w dolinach rzecznych bardziej narażonych na zanieczyszczenia posiada wody o zróżnicowanej jakości - od dobrej do niskiej.

W roku 2017 w województwie małopolskim dominowały wody dobrej jakości (klasy I, II, III), które stanowiły 85,2% wód objętych monitoringiem operacyjnym i regionalnym.

Ostatnie badania jakości wód podziemnych na terenie powiatu myślenickiego przeprowadzono w 2012 r., w tym również w punkcie badawczym „Czasław” i otrzymały III klasę jakości.

3.3. Zanieczyszczenie gleb.

Do czynników antropogenicznych, mających wpływ na stan powierzchni ziemi oraz zanieczyszczenie gleb, należą: mechaniczne niszczenie pokrywy glebowej wskutek procesów urbanizacji, działalności górniczej i niewłaściwie prowadzonych prac w rolnictwie (m. in. wywóz ścieków w ramach rolniczego korzystania ze środowiska oraz niewłaściwe stosowanie obornika i gnojowicy), chemiczne zanieczyszczenie gleb, a w tym zakwaszenie, zasolenie oraz zanieczyszczenie metalami ciężkimi.

Czynnikami mającymi na stan gleb są również „dzikie” składowiska odpadów” oraz zanieczyszczenia powodowane przez trasy komunikacyjne, które prowadzą do zanieczyszczenia gleb siarką oraz metalami ciężkimi, co może być jednym z elementów chemicznej degradacji gleb.

Pomimo ogromnej ilości danych o glebach i ich właściwościach chemicznych i fizycznych, dokumentujących stan gleby w określonym czasie, założenia systemu monitorowania zmian właściwości gleb zachodzących wraz z upływem czasu opracowano dopiero w 1995 r. w Puławach. Opracowany program badań chemizmu gleb stanowi jeden z dziewięciu podsystemów państwowego monitoringu środowiska.

Zadaniem państwowego monitoringu gleb jest ocena kształtowania się zmian właściwości gleb w warunkach działalności rolniczej i pozarolniczej.

Bazę krajowego systemu monitoringu chemizmu gleb stanowi sieć punktów kontrolno-pomiarowych, reprezentowana przez 216 profili glebowych zlokalizowanych na gruntach ornych całego kraju. Podstawę wyboru punktów stanowiła analiza warunków glebowych kraju, fizjografia oraz występowanie obszarów ekologicznego zagrożenia, w wyniku działalności gospodarczej człowieka.

W układzie przestrzennym województwa małopolskiego występują dwa rejony - o wyższej od pozostałych - zawartości metali ciężkich:

- **w rejonie zachodnim** obok zanieczyszczenia gleb spowodowanego oddziaływaniem gazów i pyłów emitowanych ze źródeł przemysłowych i motoryzacyjnych dodatkowo wpływa na środowisko naturalne – szczególnie bogate w kopaliny rud metali nieżelaznych. Uzasadnia to wyższy udział kadmu i cynku w zanieczyszczeniu gleb tego regionu.
- **w rejonie południowym, do którego należy Gmina Raciechowice**, podwyższoną zawartość metali ciężkich, mniej narażonych na działanie antropogeniczne, należy wiązać z występowaniem w tej części województwa utworów z natury zasobnych w metale ciężkie (flisz karpacki, utwory trzeciorzędowe).

Zanieczyszczenia chemiczne i degradacja gleb związane są tu także z niewłaściwym stosowaniem nawozów sztucznych, wykorzystywaniem do nawożenia i wapnowania odpadów oraz osadów ściekowych, a także preparatów ochrony roślin.

Wskaźnik przeciętnej bonitacji gleb na terenie powiatu myślenickiego można uznać za znacznie zróżnicowany ze względu na jakość gleb. Dotyczy to zarówno całego powiatu, jak i pojedynczych gmin. Przeciętna bonitacja gleb poszczególnych obrębów powiatu mieści się w zakresie od 19.0 pkt. (Zawadka, gm. Tokarnia) do 67 pkt. (Stadniki, gm. Dobczyce).

Ok. 68% gleb powiatu myślenickiego charakteryzował odczyn bardzo kwaśny i kwaśny – tylko 2% gleb posiadało odczyn obojętny. Około 14% przebadanych próbek gleb wykazywało ograniczone lub zbędne potrzeby w zakresie wapnowania, a w 74% przypadków stwierdzono potrzebę i konieczność prowadzenia zabiegów z zakresu wapnowania gleb.

W przypadku badań gleb pod kątem zawartości makroelementów około 19% gleb odznaczało się wysoką i bardzo wysoką zawartością fosforu, 19% gleb wysoką i bardzo wysoką zawartością potasu, a 44% próbek wykazywało wysoką i bardzo wysoką zawartość magnezu. 68% gleb odznaczało się niską i bardzo niską zawartością fosforu, 58% niską i bardzo niską zawartością potasu, a 21% gleb niską i bardzo niską zawartością magnezu.

Zagrożeniami dla jakości gleb są:

- wprowadzanie do gleby nieczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych,
- chemizacja rolnictwa (nawozy i środki ochrony roślin),
- "dzikie" wysypiska odpadów komunalnych, emisje do atmosfery zanieczyszczeń gazowych i pyłowych.

3.4. Zagrożenie hałasem.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz, czyli zakres odbierany przez ludzkie ucho, określono jako hałas. W akustyce jednostką określającą poziom natężenia hałasu, będącą jednostką ciśnienia akustycznego jest decybel [dB]. Poziom hałasu w środowisku, na który narażeni są ludzie reguluje Dyrektywa 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002 r.

Dyrektywa wprowadziła ujednolicone i stosowane w krajach UE wskaźniki oceny hałasu. Wskaźniki te są stosowane do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem (LN i LDWN)¹⁰ oraz do ustalenia i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby (LAeqD i LAeqN)¹¹.

Na obszarze Gminy Raciechowice główne źródła hałasu generowane są przez ponadlokalne trasy komunikacyjne. Hałas pochodzący z zakładów usługowych ma charakter lokalny i w mniejszym stopniu powoduje uciążliwość dla mieszkańców Gminy.

3.5. Gospodarka ściekowa.

Na obszarze Gminy Raciechowice planowana jest rozbudowa systemu kanalizacyjnego. Gospodarka ściekowa w Gminie funkcjonuje:

- w oparciu o kanalizację komunalną w miejscowości Raciechowice (w części),
- w oparciu o indywidualne systemy oczyszczania ścieków,
- na zasadzie gromadzenia ścieków w zbiornikach bezodpływowych i wywóz do oczyszczalni komunalnej.

Dla rozproszonej zabudowy przewiduje się organizację indywidualnych systemów gromadzenia i dowozu ścieków do punktów zlewnych lub realizację lokalnych systemów utylizacji ścieków (realizacja przydomowych – indywidualnych lub grupowych oczyszczalni ścieków – wyłącznie na obszarach dopuszczonych przepisami odrębnymi).

Nieuregulowany kompleksowo problem kanalizacji sanitarnej stanowi zagrożenie dla środowiska Gminy.

3.6. Gospodarka odpadami.

Na obszarze Gminy Raciechowice nie planuje się budowy składowisk odpadów komunalnych oraz nie przewiduje się utworzenia związku międzygminnego, z tego zakresu.

Znaczną część wytworzonych odpadów mieszkańcy zagospodarowują we własnym zakresie, co jest charakterystyczne dla terenów wiejskich. Negatywnym zjawiskiem w gospodarce odpadami w Gminie Raciechowice jak i w innych gminach wiejskich, jest spalanie odpadów w paleniskach domowych, co jest źródłem emisji toksycznych substancji do powietrza.

Na obszarze Gminy brak instalacji do odzysku odpadów. Odzysk odpadów następuje wyłącznie poprzez ich gospodarcze wykorzystanie. Firmy świadczące usługi w zakresie wywozu nieczystości stałych, zgodnie z warunkami uzgodnionymi z władzami Gminy, prowadzą selektywną zbiórkę odpadów „u źródła”.

3.7. Promieniowanie elektromagnetyczne.

Największy udział w emisji promieniowania elektromagnetycznego mają stacje bazowe telefonii komórkowej oraz napowietrzne linie elektroenergetyczne, które wymagają zachowania stref ochronnych, w obrębie których nie należy lokalizować obiektów kubaturowych ze względu na ochronę zdrowia przed oddziaływaniem pola elektromagnetycznego zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z przepisami w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów, na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, składowa elektryczna elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego o częstotliwości 50 Hz (częstotliwość sieci elektroenergetycznej) nie może przekraczać wartości 1 kV/m, zaś składowa magnetyczna 60 A/m.

W innych miejscach, w których ludzie mogą przebywać, natężenie takiego pola elektrycznego nie może przekraczać wartości granicznej 10 kV/m, a magnetycznej składowej pola 60 A/m, jednakże nie wolno lokalizować budynków mieszkalnych, szkół, szpitali itp.; normy powyższe nie dotyczą miejsc niedostępnych dla ludzi. Najwyższe dopuszczalne natężenie pola magnetycznego na stanowiskach, na których praca trwa 8 godzin, określone przez Ministerstwo Pracy, nie może być większe niż 400 A/m (indukcja 0,5 mT).

Pomiary monitoringowe pól elektromagnetycznych (PEM) prowadzone są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie obserwacji stanu poziomów sztucznie wytworzonych pól z uwzględnieniem zmian zachodzących na przestrzeni lat objętych monitoringiem. Badania obejmują pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz.

W 2017 r. WIOŚ w Krakowie wykonał badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w 45 punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscach dostępnych dla ludności, po 15 dla trzech poniższych kategorii obszarów:

- centralne dzielnice lub osiedla miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys.,
- pozostałe miasta,
- tereny wiejskie.

Pomiary prowadzono zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645 z późn. zm.). Rozporządzenie określa zakres prowadzenia badań, sposób wyboru punktów pomiarowych, wymaganą częstotliwość prowadzenia pomiarów oraz sposób prezentacji wyników pomiarów.

Podsumowując wyniki badań monitoringu PEM w 2017 roku należy zwrócić uwagę na to, że pomimo wzrostu liczby uruchamianych nadajników na obszarze województwa małopolskiego nie obserwuje się wzrostu zmierzonych wartości pól elektromagnetycznych.

Niemniej jednak, ze względu na brak informacji dotyczącej poziomu natężenie PEM jaki jest szkodliwy dla człowieka oraz innych organizmów żywych powinno stosować się środki zapobiegawcze nadmiernej ekspozycji na promieniowanie elektromagnetyczne.

Zalecane jest używanie smartfonów/telefonów komórkowych przez krótki czas, korzystanie z funkcji głośnomówiącej lub słuchawek, unikanie noszenia telefonów komórkowych blisko ciała, korzystanie z dostępu do Internetu dostarczanego za pośrednictwem kabla, sieci światłowodowej, unikanie korzystania z urządzeń bezprzewodowych takich jak: głośniki bezprzewodowe, słuchawki bezprzewodowe, bezprzewodowe myszy, drukarki itd. Należy unikać lokowania urządzeń emitujących promieniowanie elektromagnetyczne w sypialniach, bądź bezpośrednio przy łóżku.

Na obszarze Gminy Raciechowice zagrożenie promieniowaniem jonizującym nie występuje. Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym występuje w ograniczonym zakresie.

Jedynym źródłem promieniowania w Gminie jest sieć energetyczna średniego napięcia. Niemniej jednak poziom tła elektromagnetycznego z sieci energetycznej nie zwiększa istotnie zagrożenia dla środowiska i ludności. W dalszym ciągu poziom promieniowania w tle pozostaje wielokrotnie niższy od natężeń, przy których możliwe jest jakiegokolwiek szkodliwe oddziaływanie na organizm ludzki. W zasięgu pól elektromagnetycznych promieniowania niejonizującego przekraczających dopuszczalną wartość gęstości mocy wynoszącą 0,1 W/m² nie znajdują się budynki przeznaczone na stały pobyt ludzi. Nie stwierdzono negatywnego oddziaływania pól elektromagnetycznych na stan środowiska.

Na obszarze Gminy nie ma usytuowanych nadajników GSM lub radiowo-telewizyjnych, przy których w bezpośrednim otoczeniu pola elektromagnetyczne mogą osiągać natężenie na poziomie uznawanym za aktywny pod względem biologicznym. Tego typu zagrożenia może być stosunkowo ograniczone przy zapewnieniu odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne poprzez wyznaczenie stref ochronnych.

Obecnie, dla istniejącego stanu zagospodarowania otoczenia obszarów występowania pól elektromagnetycznych nie ma potrzeby ustanowienia obszarów ograniczonego użytkowania.

3.8. Działalność inwestycyjna i eksploatacja kopalni.

3.8.1. Wpływ rozwoju osadnictwa na środowisko.

Na obszarze Gminy Raciechowice nie występowało dotąd zjawisko gwałtownej urbanizacji. Rozwój poszczególnych jednostek osadniczych przebiega w sposób umiarkowany, lecz może zagrażać naturalnej strukturze ekologicznej poprzez:

- przerywanie ciągów ekologicznych,

- wnikanie zabudowy w tereny otwarte oraz przyrodniczo-czynne,
- wylesienia i dewastację terenów leśnych,
- zmianę stosunków wodnych podczas regulacji sieci wodnej i linii brzegowej wód oraz przy tworzeniu sztucznych zbiorników wodnych.

Ze względu na występowanie na obszarze Gminy tylko jednej drogi wojewódzkiej o charakterze ponadlokalnym, regionalnym oraz dróg publicznych - powiatowych i gminnych, można przyjąć, że trasy komunikacyjne Gminy Raciechowice generują średnie oddziaływanie barierowe na środowisko przyrodnicze.

W klasyfikacji takich oddziaływań przyjmuje się, że średnie oddziaływanie barierowe – natężenie ruchu 500 - 2500 poj./dobę; przerwanie funkcjonowania korytarza dla większości małych zwierząt lądowych (płazy, bezkręgowce); bardzo wysoki/wysoki poziom śmiertelności małych zwierząt; w przypadku niskiej prędkości jazdy (< 70 km/h) możliwe jest zachowanie funkcjonowania korytarzy ekologicznych dużych i średnich ssaków.

3.8.2. Oddziaływanie działalności górniczej na środowisko - rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.

Eksploracja kopalin narusza naturalne warunki przyrodnicze i wywołuje powstawanie szereg zmian w środowisku naturalnym, m. in.:

- trwałych przekształceń powierzchni terenu,
- degradację gruntów,
- mechaniczne uszkodzenia gleb, powstawanie hałd odpadów przeróbczych i złożowych,
- przekształcenia hydrogeologiczne – następstwo poeksploatacyjnych osiadań terenu, zaleganie wód gruntowych i opadowych (naruszenie pierwotnych warunków hydrogeologicznych),
- emisję zanieczyszczeń atmosfery i środowiska wodnego,
- niszczenie środowiska biotycznego na terenach pól eksploatacyjnych,
- konieczność rekultywacji technicznej i biologicznej terenów dotychczasowej eksploatacji surowców.

Na obszarze Gminy Raciechowice nie prowadzi się intensywnej działalności górniczej związanej z pozyskiwaniem kopalin pospolitych i innych. Przeprowadzone prace kartograficzne i badania laboratoryjne wykazały, że w Gminie istnieją niewielkie możliwości eksploatacji kopalni stałych dla potrzeb budownictwa i drogownictwa, które dotyczą trzech typów surowców: okruchowych związanych i luźnych oraz ilastych.

W przypadku złóż, na których eksploatacja nie została podjęta, ważne jest zabezpieczenie udokumentowanych zasobów przed ich utratą, poprzez wyłączenie terenów złóż z zainwestowania uniemożliwiającego późniejszą ich eksploatację.

4. Zagrożenia środowiskowe.

4.1. Zagrożenia naturalne.

Do zagrożeń naturalnych – powodowanych przez siły przyrody, które występują na obszarze Gminy Raciechowice należą:

- **zagrożenie powodziowe** – obszary szczególnego zagrożenia powodzią w dolinie rzeki Stradomki na terenach nieobwałowanych;
- **zagrożenie skażeniem gleb i wód gruntowych** – posiadające bezpośredni związek z występowaniem powodzi i wylewami zanieczyszczonych wód rzek i potoków;
- **zjawiska denudacyjne** w obrębie linii brzegowej rzek i potoków oraz zjawiska osuwiskowe na obszarze całej Gminy,
- **zagrożenie pożarowe** – pożary w obrębie kompleksów leśnych spowodowane długotrwałą suszą;
- **zagrożenie niekorzystnymi warunkami topoklimatu** – niekorzystne warunki wilgotnościowe, zaleganie mgieł na obszarach stałego lub okresowego występowania wód gruntowych płytko pod powierzchnią terenu, co w szczególności dotyczy dolin cieków wodnych;

- **zagrożenie występowaniem niekorzystnych warunków meteorologicznych** – intensywne opady deszczu, gradu, susze, silne wiatry.

4.2. Zagrożenia antropogeniczne.

Do zagrożeń antropogenicznych – związanych z bezpośrednią działalnością człowieka lub zbyt intensywnym użytkowaniem terenów oraz wynikających z nieprawidłowego sposobu zarządzania środowiskiem naturalnym na obszarze Gminy Raciechowice należą:

- **zanieczyszczenie wód powierzchniowych** nie odpowiadające w pełni normom w zakresie parametrów bakteriologicznych i fizyko-chemicznych;
- **zanieczyszczenia atmosferyczne**, w tym: głównie emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz pochodzące ze źródeł zewnętrznych, prowadzące do spadku odporności biologicznej roślinności, szczególnie lasów iglastych; istotnymi składnikami zanieczyszczeń oddziaływującymi na stan zieleni są pyły, które wpływają ujemnie na rośliny poprzez zmianę środowiska glebowego (akumulacja metali ciężkich – szczególnie ołowiu, cynku, miedzi i magnezu), zmianę właściwości roślin (utrudnienie w dostępie światła, podniesienie temperatury, utrudnienie wymiany gazowej); również zanieczyszczenia gazowe (związki siarki, węgla i azotu) wpływają na degradację szaty roślinnej;
- **pogorszenie klimatu akustycznego**, w szczególności w obrębie terenów położonych wzdłuż tras komunikacyjnych;
- **nieuporządkowana gospodarka ściekowa** (w trakcie przekształceń i realizacji) powodująca powstawanie zanieczyszczeń obszarowych degradujących środowisko wodne i glebowe (odcieki z nieprawidłowo eksploatowanych zbiorników bezodpływowych);
- **„dzika” gospodarka odpadami** w zakresie nieprawidłowego gromadzenia i utylizacji odpadów niebezpiecznych i przemysłowych negatywnie wpływających na całokształt środowiska przyrodniczego;
- **promieniowanie elektromagnetyczne** – presja na wprowadzanie zabudowy w obrębie stref ochronnych (bezpieczeństwa) linii elektroenergetycznych 15 kV;
- **zmiany klimatyczne w obrębie terenów zainwestowanych** – podwyższenie średniej temperatury powietrza, obniżenie wilgotności względnej powietrza, tendencja do występowania inwersji termicznych, zmiany natężenia promieniowania słonecznego i zmniejszenie kierunku oraz prędkości wiatru;
- **nadmierna penetracja i dewastacja lasów** – na skutek niekontrolowanych form rekreacji, powodująca m. in. zanikanie stanowisk oraz siedlisk rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt, w szczególności w obrębie części brzegowej kompleksów leśnych;
- **wprowadzanie barier przestrzennych (zabudowy, ogrodzeń, nowych połączeń komunikacyjnych)** na obszarach o istotnych walorach przyrodniczych – co często prowadzi do ograniczenia lub przerwania korytarzy ekologicznych;
- **presja na wprowadzanie zabudowy na obszary dominant krajobrazowych** w terenach niezabudowanych o istotnych walorach widokowych, co może prowadzić do degradacji krajobrazu naturalnego

4.3. Wpływ zagrożeń środowiskowych na bezpieczeństwo ekologiczne środowiska Gminy i stan zdrowia mieszkańców.

4.3.1. Ocena zagrożeń naturalnych.

Wśród zagrożeń naturalnych, występujących na obszarze Gminy Raciechowice, najbardziej dotkliwym dla osadnictwa oraz funkcjonowania głównych dziedzin gospodarki Gminy jest zagrożenie powodziowe oraz osuwiskowe. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne dotyczące ochrony przed powodzią. Zjawiska denudacyjne występują w Gminie na całym jej obszarze, w szczególności na stokach wzniesień.

Pozostałe zagrożenia naturalne wynikają z uwarunkowań klimatycznych i meteorologicznych; dla złagodzenia ich skutków należy tworzyć skuteczne systemy prewencji, czyli zwiększenie ochrony przed skutkami zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom, usuwanie ich skutków i przywracanie środowiska do stanu właściwego oraz wzmocnienie wybranych elementów systemu zarządzania środowiskiem – poprzez instytucje systemu reagowania kryzysowego.

4.3.2. Ocena zagrożeń antropogenicznych.

Zależnie od wielkości oraz rodzaju bodźca antropogenicznego reakcja przyrody przebiegać może na wielu poziomach, m.in. jako wynik użytkowania:

- **biogenicznego** – rolniczego, łowieckiego i leśnego (przekształcana jest szata roślinna oraz świat zwierzęcy),
- **geogenicznego** – kopalnictwa podziemnego, a także odkrywkowego (przekształceniu ulega powierzchnia ziemi oraz stosunki wodne),
- **technogenicznego** – osadnictwa, przemysłu i komunikacji (oddziaływanie na wszystkie komponenty środowiska oraz elementy krajobrazu)

Wśród zagrożeń antropogenicznych, występujących na obszarze Gminy Raciechowice najbardziej dotkliwe skutki dla środowiska Gminy może powodować niekontrolowane osadnictwo oraz zanieczyszczenie wód. Osadnictwo występuje w formach skoncentrowanych pasm wzdłuż głównych dróg oraz w formach rozproszonych. Zagrożenie zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych powoduje brak kompleksowych rozwiązań sanitarnych oraz spływy powierzchniowe z terenów rolnych (nawozy, środki ochrony roślin). Tak więc głównym problemem konfliktowym w Gminie jest brak kompleksowego systemu wodno-kanalizacyjnego. Zrealizowana jest tylko jedna komunalna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Raciechowice.

Pokonanie w/w bariery rozwoju przyniesie znaczne korzyści dla środowiska Gminy, w szczególności w zakresie poprawy stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz warunków zamieszkania.

Trwałe funkcjonowanie siedlisk przyrodniczych wymaga istnienia wielu kanałów przepływu. Bariery dla takich kanałów mogą być niewielkie struktury antropogeniczne, np. progi wodne, sieć melioracyjna, nasypy, a nawet zalesienia. Dotyczy to zarówno struktur liniowych, takich jak rzeki, ale także pozornie nie powiązanych ze sobą ekosystemów, czy krajobrazów jak: obszary leśne i rzeki, jeziora i obszary rolnicze. Sieć dróg występująca na obszarze Gminy oraz planowane inwestycje kubaturowe stanowią elementy rozdzielające naturalne połączenia pomiędzy obszarami przyrodniczo-czynnymi, które tworzą: obszary leśne, doliny rzeczne, kompleksy rolne i pasma górskie. Stanowią one korytarze ekologiczne pozwalające na wędrówkę gatunków.

4.3.3. Ocena warunków życia mieszkańców.

Pod względem ukształtowania przestrzeni zainwestowanych – najbardziej skoncentrowane układy zabudowy występują w centralnej części Gminy, we wsiach: Raciechowice oraz Zegartowice – Dąbie. Na obszarze Gminy brak większych zakładów produkcyjnych. Podstawową dziedziną gospodarki jest rolnictwo. Dominują gospodarstwa indywidualne o roślinno-zwierzęcym profilu produkcji. Obecnie na obszarze Gminy funkcjonuje jedna komunalna zbiorcza oczyszczalnia ścieków sanitarnych w Raciechowicach. Na pozostałym obszarze Gminy funkcjonują lokalne niewielkie ujęcia oraz ujęcia studzienne bezpośrednie. Ścieki odprowadzane są do dołów chłonnych, szamb, często do rowów przydrożnych i cieków wodnych powodując ich degradację.

Zagrożenie powodziowe na obszarze Gminy występuje w szczególności w dolinie rzeki Stradomki oraz lokalnie we wsiach położonych w dolinach mniejszych cieków wodnych – w miejscach gdzie wysokie skarpy linii brzegowej narażone są na procesy osuwiskowe oraz częściowo na tworzenie się rozlewisk.

Warunki życia mieszkańców cechują:

- nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa,
- niedostatecznie zmodernizowany układ dróg, nie odpowiadający standardom technicznym obowiązujących w określonych kategoriach;
- ukształtowanie przestrzenne wykazujące tendencje do nadmiernego rozpraszania zabudowy.

4.3.4. Ocena stanu środowiska oraz skutki społeczno-gospodarcze przekształceń.

Podstawowym źródłem utrzymania miejscowej ludności jest rolnictwo, które posiada na obszarze Gminy dogodne warunki naturalne. Struktura obszarowa gospodarstw jest niekorzystna. Podmioty gospodarcze charakteryzuje dosyć niski poziom technologiczny. Pod względem formy działalności gospodarczej, dominuje działalność indywidualna.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACIECHOWICE –
2021/2022

Na obszarze Gminy znajdują się nieliczne złoża kopalin. Infrastruktura techniczna wymaga rozbudowy i budowy. Liczba mieszkańców korzystająca z infrastruktury technicznej jest wciąż zbyt niska. W 2019 r. z instalacji kanalizacyjnej korzystało – 13,2% ludności, z instalacji wodociągowej – 54,3%, a z gazowej – 3,6%.

Pomimo występujących problemów strukturalnych, Gmina dysponuje znacznym potencjałem rozwojowym. Wynika on bezsprzecznie z dogodnego położenia geograficznego – bliskości Krakowa, oraz czystego środowiska naturalnego – o znacznych walorach przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych.

Podstawowym priorytetem na obszarze Gminy Raciechowice winno być wspieranie procesu restrukturyzacji gospodarki w kierunku stworzenia możliwości dywersyfikacji źródeł dochodów w kierunkach:

- ekologicznej produkcji rolnej;
- rekreacyjno-turystycznym,
- mieszkaniowo-usługowym
- aktywności gospodarczej (tworzenie miejsc pracy).

czemu sprzyja występowanie na obszarze Gminy:

- niezabudowanych kompleksów rolnych,
- atrakcyjnych miejsc, w czystym stosunkowo i wartościowym przyrodniczo środowisku, umożliwiających rozwój różnorodnych form rekreacji i agroturystyki,
- terenów inwestycyjnych pod działalność mieszkaniową oraz usługową,
- znacznych powierzchni lasów o niezłej zdrowotności,
- sieci ekologicznej Natura 2000.

Pod wpływem działalności człowieka zmianie ulega stan głównych komponentów środowiska: woda, powietrze, gleby, zbiorowiska roślinne, ukształtowanie terenu i zagospodarowanie przestrzenne.

Powietrze zanieczyszczają – obecnie w niewielkim stopniu – ponadlokalne trasy komunikacyjne oraz lokalne źródła zanieczyszczeń: kotłownie i paleniska domowe. Gleby są narażone na skażenia będące sumą zanieczyszczeń powietrza, wód i nadmiaru środków chemicznych stosowanych w rolnictwie, a także z położenia wzdłuż tras komunikacyjnych.

Dla przeciwdziałania czynnikom zagrażającym środowisku przyrodniczemu w działaniach i planach rozwoju Gminy realizowane są działania, obejmujące kompleksową sanitację środowiska.

5. Charakterystyka i ocena skutków rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych dla środowiska - w aktualnie obowiązującym i w projekcie zmiany Studium.

5.1. Kierunkowe ustalenia funkcjonalno-przestrzenne wynikające z aktualnie obowiązującego "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice".

Obecnie obowiązujące "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice" zostało uchwalone w 1999 roku.

W ww. Studium sformułowano główne cele strategiczne:

1. w sferze funkcjonalno-przestrzennej:

- ochrona przed zainwestowaniem – kompleksów leśnych, rolnych oraz gleb o wysokich klasach bonitacyjnych,
- przeciwdziałanie rozproszaniu osadnictwa;

2. w sferze przyrodniczo-krajobrazowej:

- ochrona najcenniejszych obszarów i obiektów przyrodniczych,
- utrzymania arealów trwałych użytków zielonych,
- zalesienia nieużytków, terenów zagrożonych osuwiskami;

3. w sferze społeczno-ekonomicznej:

- rozwój infrastruktury społecznej w zakresie usług publicznych na poziomie odpowiednich standardów ilościowych i jakościowych,
- zapewnienie połączeń komunikacyjnych oraz wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
- rozwój bazy i zaplecza rekreacji, w tym turystyki i agroturystyki,
- tworzenie nieuciążliwych przedsięwzięć usługowo-produkcyjnych,
- promowanie ekologicznego rolnictwa i przetwórstwa rolniczego oraz zapewnienie obsługi gospodarstw rolnych.

5.2. Kierunkowe ustalenia funkcjonalno-przestrzenne w projekcie zmiany "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice".

5.2.1. Ustalenia odnoszące się do całego obszaru Gminy.

W projekcie zmiany Studium, na obszarach objętych zmianami, ustalone zostały podstawowe kierunki polityki gospodarczej i przestrzennej – stanowiące kontynuację kierunków wyznaczonych w dotychczas obowiązującym dokumencie, polegające na tworzeniu warunków dla zrównoważonego, wielofunkcyjnego rozwoju z zachowaniem i odbudową wartościowych elementów środowiska kulturowego oraz zachowaniem równowagi przyrodniczej i powiązań ekologicznych.

Projekt zmiany Studium dokonuje podziału i dyspozycji w zagospodarowaniu przestrzennym przedmiotowych obszarów nr 1, 2, 3 – z uwzględnieniem dotychczasowych rozstrzygnięć planistycznych i potrzeb rozwoju Gminy. Wskazuje kierunkowe przeznaczenie terenów, porządkując dotychczasowy stan zagospodarowania i użytkowania.

Zmiana Studium nie spowoduje:

1. zakłócenia w funkcjonowaniu dużych kompleksów rolniczej przestrzeni produkcyjnej - na cele nierolnicze wskazuje się tereny w centrach miejscowości, w sąsiedztwie struktur o podobnej funkcji;
2. zakłócenia w funkcjonowaniu leśnej przestrzeni produkcyjnej; nie wskazuje się terenów leśnych do przekształcenia na cele nieleśne.
3. degradacji obszarów o szczególnych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych - zachowane zostaną lokalne korytarze ekologiczne cieków wodnych;
4. degradacji obszarów o szczególnych wartościach kulturowo-krajobrazowych - zachowane zostaną lokalne zasady kształtowania struktur osadniczych – mieszkaniowych, usługowych oraz produkcyjnych – na zasadzie kontynuacji

W obszarach zmian uwzględniono:

1. możliwość obsługi komunikacyjnej terenów;
2. możliwość wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej terenów.

**5.2.2. Tereny o określonym kierunkowym przeznaczeniu –
charakterystyka obszarów objętych zmianą studium.**

Orientacja lokalizacji obszarów nr 1, 2, 3 (tereny 3a, 3b, 3c, 3d) – objętych zmianą studium.

1. Charakterystyka obszaru nr 1 „RACIECHOWICE” oraz zakres planowanych przekształceń.

Obszar nr 1 położony jest na południe od centrum miejscowości Raciechowice i obejmuje tereny w części zainwestowane zabudową - przemysłowo-usługowa, gospodarczą i obiektami istniejącej komunalnej oczyszczalni ścieków sanitarnych, użytki rolne oraz zadrzewienia wzdłuż Potoku Przywodnica stanowiącego prawy dopływ Krzyworzeki.

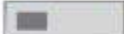

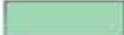

Obszar nr 1 na zdjęciu lotniczym. (źródło: geoportal.gov.pl)

Obszar nr 1 na mapie topograficznej. - stan zainwestowania

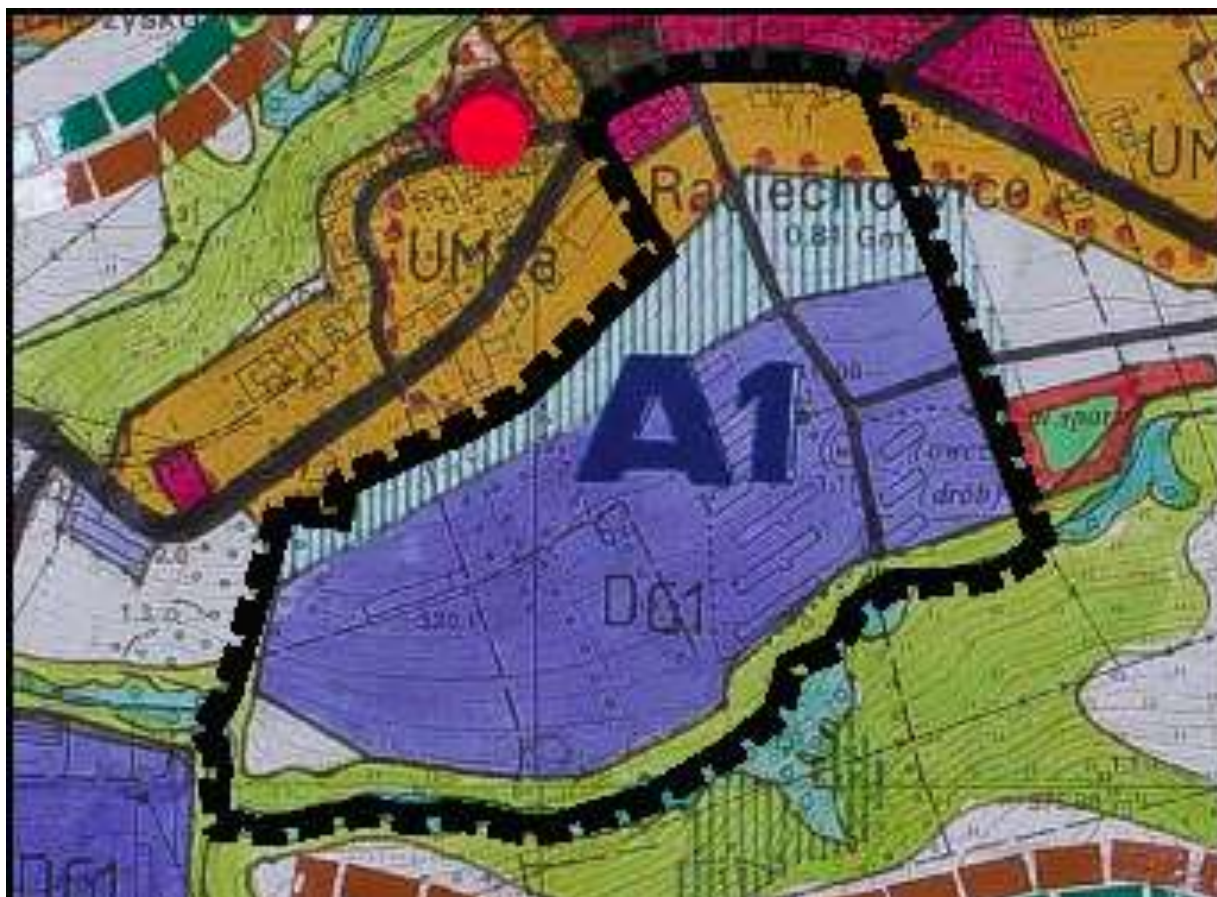
LEGENDA:

	GRANICE OPRACOWANIA
	TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ I ZAGRODOWEJ
	TERENY ZABUDOWY PRODUKCYJNO - USŁUGOWEJ
	TERENY GRUNTÓW ROLNYCH
	TERENY UŻYTKÓW ZIELONYCH (ŁĄK I PASTWISK) ORAZ ZADRZEWIEŃ
	POTOK PRZYWODNICA

OBSZAR NR 1

WYRYS Z AKTUALNIE OBOWIĄZUJĄCEGO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACIECHOWICE

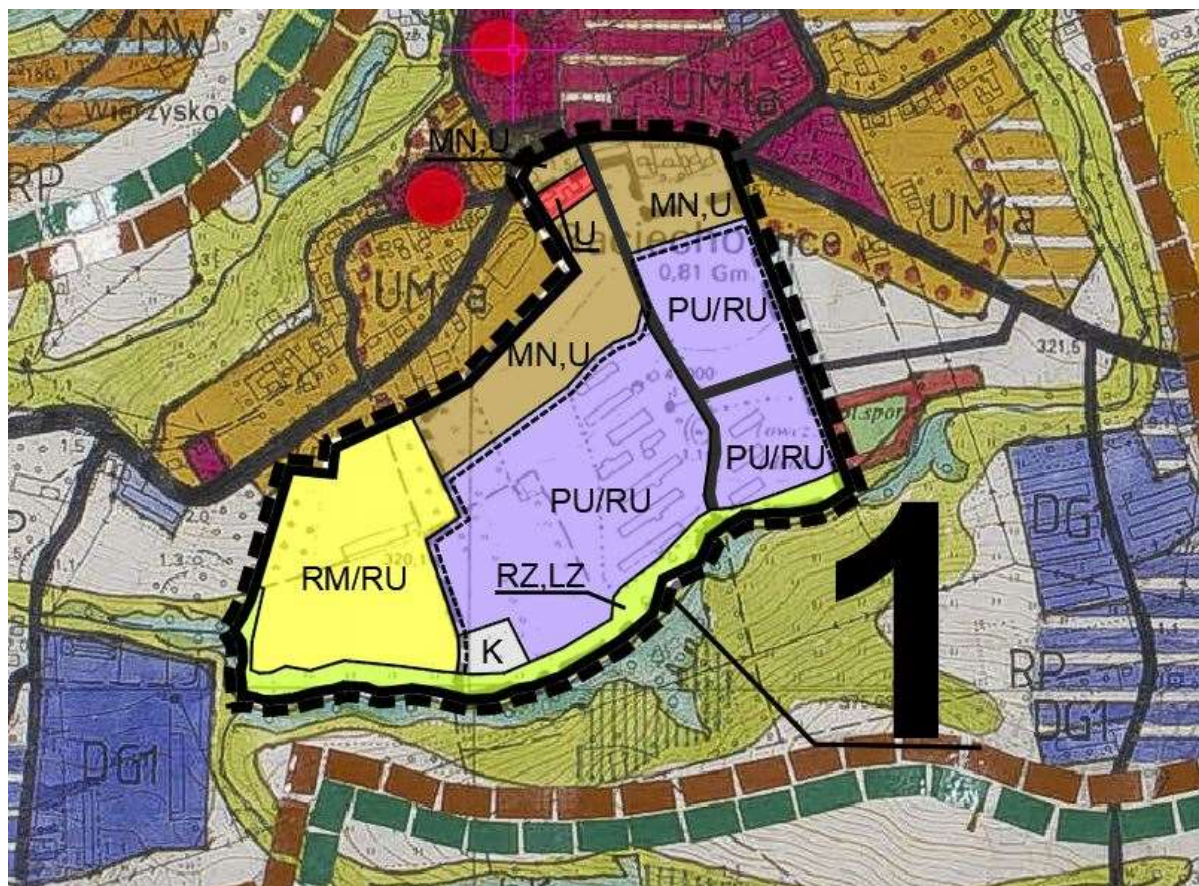

Dotychczas obowiązujące studium obejmuje w przedmiotowym obszarze nr 1 tereny:

- A1 – główna strefa rozwoju funkcji osadniczych zw. z istniejącym i rozwijanym ośrodkiem gminnym we wsi Raciechowice, w której określono politykę przestrzenną:
- porządkowanie i rozwijanie zespołów zabudowy mieszkaniowej, przy preferowaniu zabudowy nie związanej z produkcją rolną,
  - rozwijanie urządzeń obsługi ludności - podstawowych oraz o zasięgu ogólnogminnym,
  - rozwijanie działalności gospodarczej na wydzielonych terenach i porządkowanie zagospodarowania terenów istniejących, w tym w zakresie form i estetyki zabudowy,
  - wyposażenie terenów w niezbędną komunikację i infrastrukturę techniczną; w przypadku terenów działalności gospodarczej, warunkiem utrzymania istniejących oraz sytuowania nowych obiektów jest wyposażenie w ww. urządzenia oraz zachowanie walorów krajobrazowych terenu.
- DG1 – obszary rozwoju działalności gospodarczej
- UM – obszary rozwoju funkcji osadniczych – mieszkaniowo-usługowych
- w grupie LŁ – obszary proponowanych dolesień i zadrzewień
oraz tereny nieleśne wymagające ochrony, m.in. otulina cieków wodnych

OBSZAR NR 1

WYRYS Z PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY RACIECHOWICE

Zakres planowanych przekształceń w obszarze nr 1 obejmuje doprecyzowanie kierunkowego przeznaczenia w przedmiotowym obszarze oraz wyznaczenie terenów:

- U – tereny zabudowy usługowej (zainwestowane)
- MN,U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej (w części zainwestowane)
- PU/RU – tereny zabudowy produkcyjno-usługowej z dopuszczeniem obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych (w części zainwestowane) z dopuszczeniem lokalizacji ośrodków produkcyjnych energii odnawialnej (fotowoltaiki) powyżej 100 kW z zachowaniem pasów ochronnych o szerokości 10 m od granic tych terenów
- K – tereny komunalnej oczyszczalni ścieków sanitarnych (zainwestowane)
- RZ,LZ – tereny użytków zielonych (łąk i pastwisk) oraz zadrzewień (chronionych)

oraz wg oznaczenia graficznego:

- tereny dróg publicznych gminnych – dojazdowych (istniejących)

2. Charakterystyka obszaru nr 2 „ZEGARTOWICE - DĄBIE” oraz zakres planowanych przekształceń.

Obszar nr 2 położony jest na południe od centrum miejscowości Zegartowice oraz Dąbie i obejmuje tereny w części zainwestowane zabudową przemysłową i gospodarczą, użytki rolne oraz zadrzewienia wzdłuż rzeki Stradomki.

Obszar nr 2 na zdjęciu lotniczym. (źródło: geoportal.gov.pl)

Obszar nr 2 na mapie topograficznej

LEGENDA:

	GRANICE OPRACOWANIA
	TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ I ZAGRODOWEJ
	TERENY ZABUDOWY PRODUKCYJNO - USŁUGOWEJ
	TERENY GRUNTÓW ROLNYCH
	TERENY UŻYTKÓW ZIELONYCH (ŁĄK I PASTWISK) ORAZ ZADRZEWIŃ
	RZĘKA STRADOMKA

OBSZAR NR 2

WYRYS Z AKTUALNIE OBOWIĄZUJĄCEGO STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY RACIECHOWICE

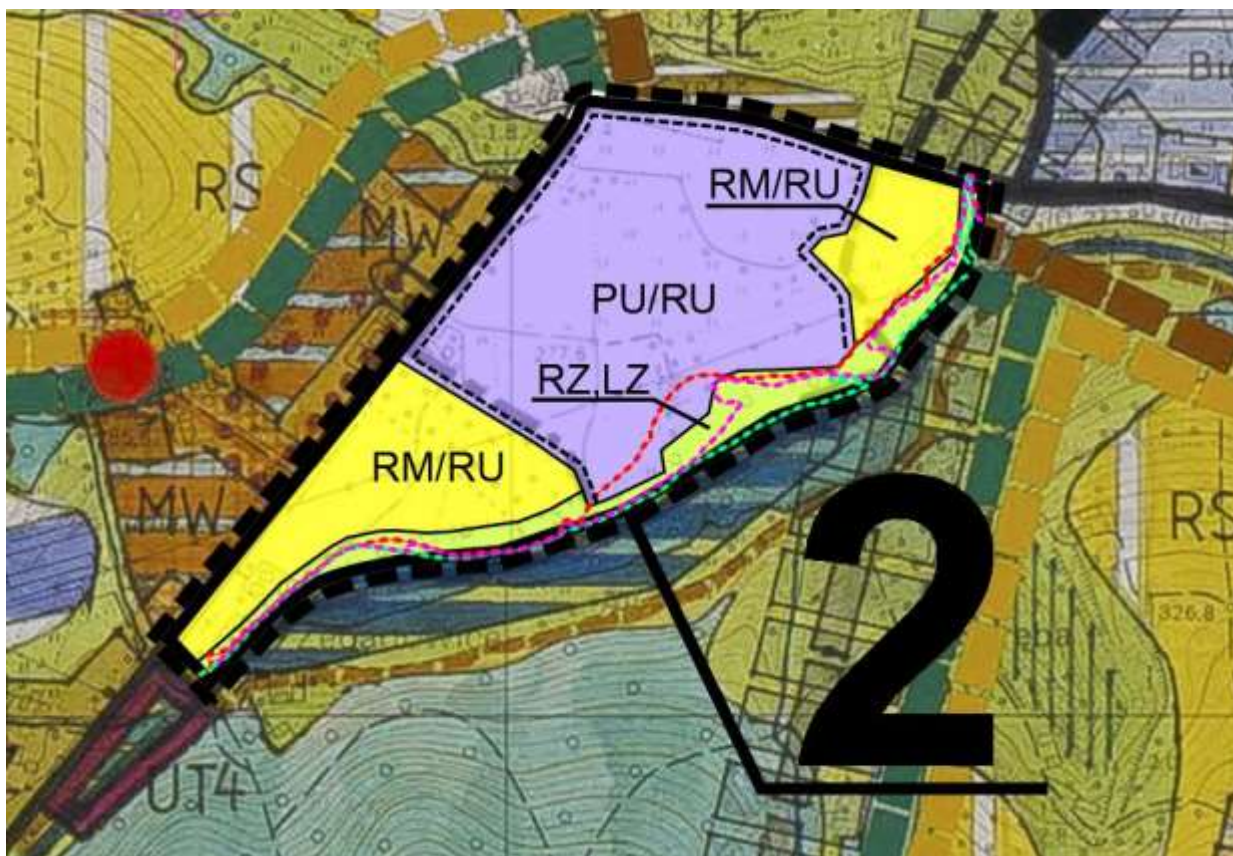

Dotychczas obowiązujące studium obejmuje w przedmiotowym obszarze nr 1 tereny:

w grupie LŁ – obszary proponowanych dolesień i zadrzewień
raz tereny nieleśne wymagające ochrony, m.in. otulina cieków wodnych

OBSZAR NR 2

WYRYS Z PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY RACIECHOWICE

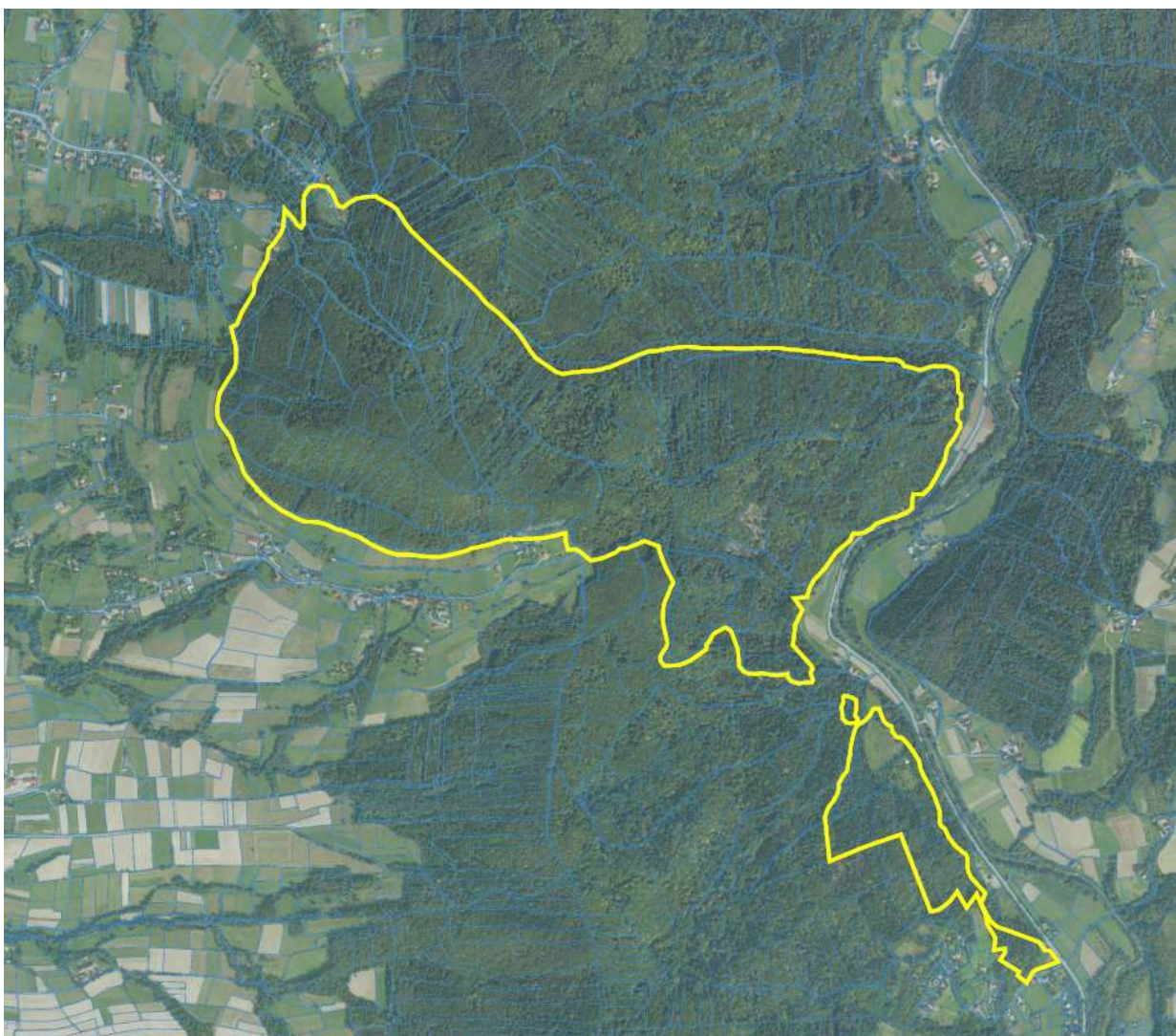

Zakres planowanych przekształceń w obszarze nr 2 obejmuje doprecyzowanie kierunkowego przeznaczenia w przedmiotowym obszarze oraz wyznaczenie terenów:

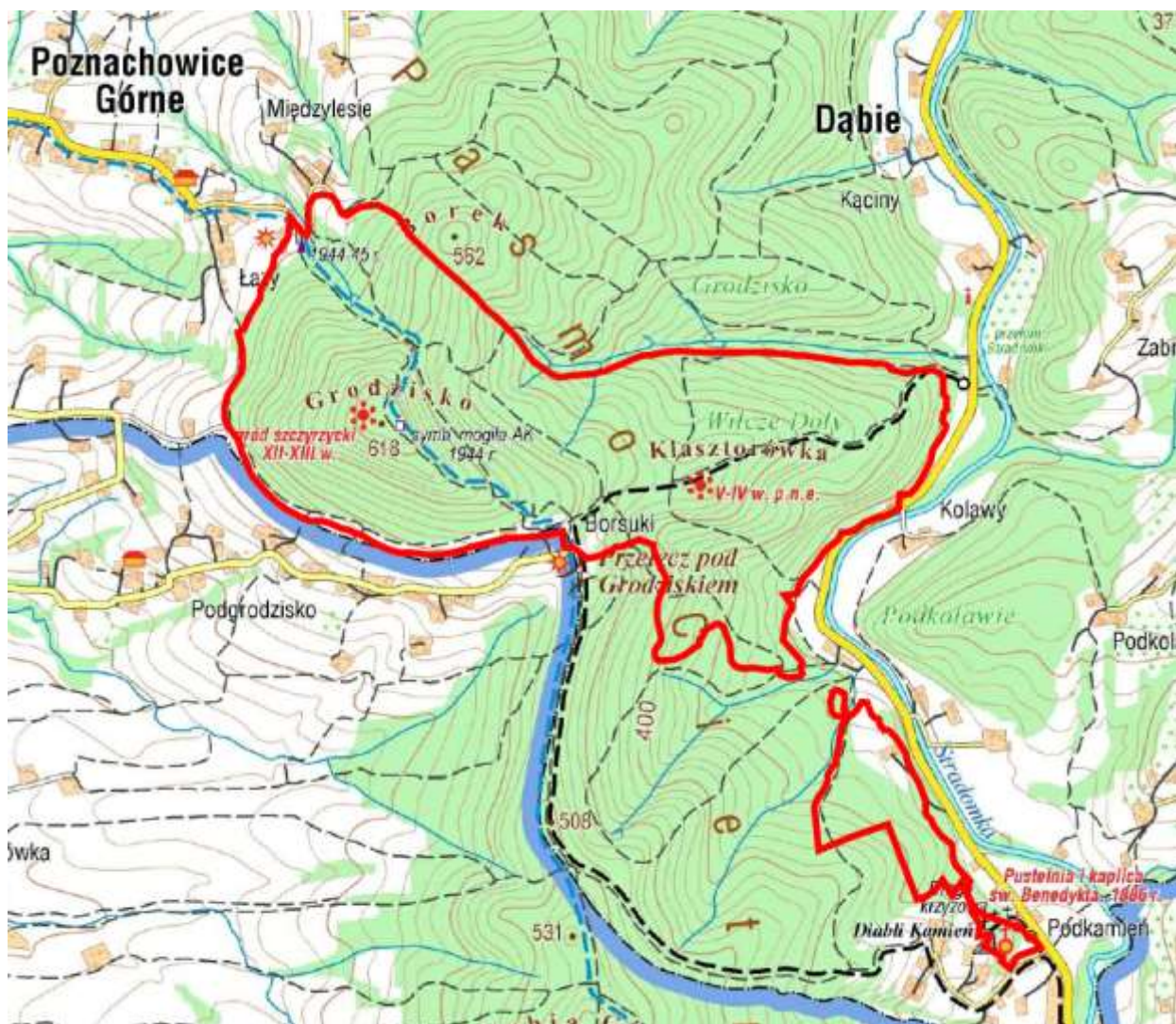
- PU/RU – tereny zabudowy produkcyjno-usługowej (w części zainwestowane) z dopuszczeniem obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych
- PU/RU – tereny zabudowy produkcyjno-usługowej z dopuszczeniem obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych (w części zainwestowane) z dopuszczeniem lokalizacji ośrodków produkcyjnych energii odnawialnej (fotowoltaiki) powyżej 100 kW z zachowaniem pasów ochronnych o szerokości 10 m od granic tych terenów
- RZ,LZ – tereny użytków zielonych (łąk i pastwisk) oraz zadrzewień (chronionych)

3. Charakterystyka obszaru nr 3 „POZNACHOWICE GÓRNE” oraz zakres planowanych przekształceń.

Obszar nr 3 (w tym: tereny 3a, 3b 3c, 3d) położony jest na południe od centrum miejscowości Raciechowice i obejmuje tereny leśne oraz enklawy łąkowe w granicach „Parku Kulturowego Dzikowy Skarb”.

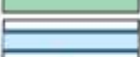

Obszar nr 3 (tereny 3a, 3b, 3c, 3d) na zdjęciu lotniczym. (źródło: geoportal.gov.pl)

Obszar nr 3 (tereny 3a, 3b, 3c, 3d) na mapie topograficznej - stan zainwestowania

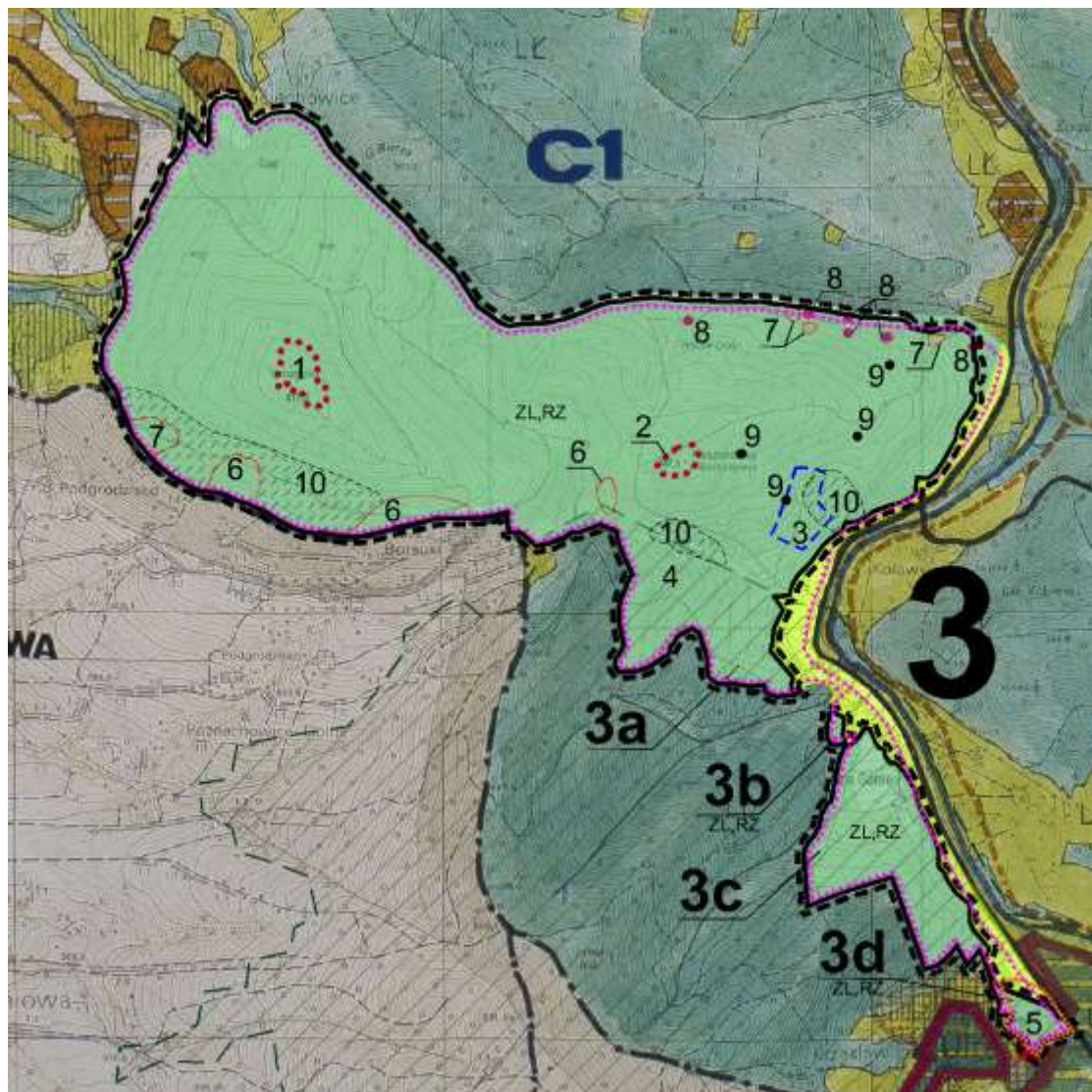
LEGENDA:

	GRANICA OBSZARU NR 3, W TYM TERENÓW 3a, 3b, 3c, 3d OBJĘTYCH ZMIANĄ STUDIUM W OBRĘBIE PARKU KULTUROWEGO DZIKOWY SKARB
	GRANICE ADMINISTRACYJNE
	TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ I ZAGRODOWEJ
	TERENY GRUNTÓW ROLNYCH
	TERENY UŻYTKÓW ZIELONYCH (ŁĄK I PASTWISK) ORAZ ZADRZEWIŃ
	POTOK STRADOMKA
	STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

OBSZAR NR 3

WYRYS Z PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACIECHOWICE

Zakres planowanych przekształceń w obszarze nr 3 obejmuje doprecyzowanie kierunkowego przeznaczenia terenów w przedmiotowym obszarze:

ZL,RZ – tereny lasów oraz użytków zielonych (łąk i pastwisk)

1, 2 – stanowisko archeologiczne kat. I

3 – złoże piaskowca istebniańskiego pn. „Poznachowice Górne”

4 – obszar Natura 2000 pn. „Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego”

5 – zespół pustelni św. Benedykta w Krzesławicach – Podkamieniu wraz z otoczeniem, wpisany do rejestru zabytków pod nr A-716, w tym::

- kaplica św. Benedykta,

- domek pustelnika,

- grotta w skale zw. „Diabelski Kamień” z krzyżem na szczycie skały,

- kapliczka.

6 – obszary osuwisk nieaktywnych

7 – obszary osuwisk aktywnych okresowo

8 – osuwiska aktywne okresowo o pow. < 5a

9 – osuwiska nieaktywne o pow. < 5a

10 – obszary zagrożone ruchami masowymi

Podsumowanie:

W projekcie zmiany Studium – na obszarach przedmiotowych zmian uwzględniono:

- tereny zainwestowane,
- tereny przeznaczone do zabudowy w aktualnie obowiązującym Studium,
- obszary zagrożeń powodziowych – wymagające przy prowadzeniu działalności inwestycyjnej i ochronnej – spełnienia szczególnych warunków zagospodarowania.

W projekcie zmiany Studium – na obszarach przedmiotowych zmian wskazano:

- kierunkowe przeznaczenie terenów na cele:
  - obszar nr 1** – zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej, produkcyjnej oraz zagrodowej i obsługi produkcji rolniczej,
  - obszar nr 2** – zabudowy produkcyjnej oraz zagrodowej i obsługi produkcji rolniczej,
  - obszar nr 3** – lasów oraz łąk i pastwisk z funkcją ochronną
pn. „Park Kulturowy Dzikowy Skarb (tereny 3a, 3b, 3c, 3d).

5.2.3. Obszary wymagające ograniczeń i ochrony oraz spełnienia szczególnych warunków zagospodarowania.

Zestawienie informacji o środowisku Gminy – na załączniku do prognozy:

1. poza obszarami zmian:

- granice korytarza ekologicznego pn. „Pogórze Wiśnickie”,
- trasa planowanej linii kolejowej,

2. w obszarach zmian:

- granice obszaru Natura 2000 pn. „Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego” (cz. obszaru nr 3),
- granice obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (obszar nr 2),
- granice obszarów zagrożenia powodzią (obszary nr 2-3),
- granice lokalnych korytarzy ekologicznych cieków wodnych (obszary nr 1-2),
- lokalny korytarz ekologiczny terenów leśnych (obszar nr 3),
- granice obszarów osuwiskowych oraz zagrożonych osuwiskami (obszar nr 3).

6. Charakterystyka i ocena skutków dla środowiska oraz wpływu na zdrowie i warunki życia mieszkańców Gminy, które mogą wynikać z projektu zmiany Studium.

6.1. Identyfikacja oddziaływań na środowisko wynikających z projektu zmiany Studium.

Rozwój zagospodarowania przestrzennego w obszarach zmian nr 1 oraz nr 2 wg projektu zmiany „Studium” będzie wywierać określony wpływ na środowisko. Ze względu na ogólny charakter Studium, zidentyfikowane zostaną prawdopodobne oddziaływania i ich potencjalny wpływ na środowisko.

Realizacja inwestycji objętych zmianą Studium spowoduje zajęcie terenów:

- niezabudowanych oraz wykorzystywanych rolniczo,
- zabudowanych częściowo oraz wykorzystywanych rolniczo.

Ograniczona zostanie strefa ekologiczna Gminy w postaci powierzchni biologicznie czynnych w obrębie terenów użytków rolnych. Wystąpią lokalne przekształcenia terenów (rzeźby oraz warstwy glebowej) towarzyszące procesom inwestycyjnym.

Zainwestowaniem objęte będą tereny w znacznym stopniu przekształcone poprzez rolnictwo, charakteryzujące się niskimi wartościami przyrodniczymi (botanicznymi i faunistycznymi).

Potencjalnie znaczące oddziaływanie na środowisko wiązać się może ze zwiększeniem zanieczyszczenia powietrza, emisji hałasu, wytwarzaniem ścieków odpadów komunalnych i pochodzących z projektowanej działalności usługowej i produkcyjnej. Rodzaj zanieczyszczeń pochodzących z terenów produkcyjnych, będzie zależny od rodzaju produkcji, zdolności przetwórczej inwestycji, wytwarzanych produktów i stosowanych technologii.

Nastąpi niewielki wzrost uciążliwości związanych z nasilonym ruchem komunikacyjnym, (emisja zanieczyszczeń i hałasu) w związku z rozwojem komunikacji lokalnej.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACIECHOWICE –
2021/2022

Tabela nr 1.

1a. Tereny rozwoju osadnictwa - ogólny zakres przekształceń.		
Przekształceniu ulegnie krajobraz rolniczy sąsiadujący z istniejącymi koncentracjami zabudowy. Zostanie on zastąpiony przez krajobraz osadniczy – nisko-gabarytową zabudowę mieszkaniową jednorodziną, usługową, produkcyjną oraz inwestycjami z zakresu obsługi rolnictwa		
1b. Tereny rozwoju osadnictwa - szczegółowy zakres przekształceń.		
PRZEZNACZENIE W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM	CHARAKTER ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	ELEMENTY ŚRODOWISKA OBJĘTE ODDZIAŁYWANIEM
U – tereny zabudowy usługowej	<ul style="list-style-type: none"> - zmiana sposobu użytkowania gruntów (zabudowa terenów rolnych) - zmniejszenie powierzchni biologiczne czynnej (wycinki drzew, zabudowa kubaturowa) 	<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia ziemi - flora i fauna - wody powierzchniowe i podziemne - krajobraz
MN,U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej		

Tabela nr 2.

2a. Tereny projektowanych stref aktywności gospodarczej - ogólny zakres przekształceń.		
Przekształceniu ulegnie krajobraz. Tereny rolne zostaną zastąpione zabudową o większych gabarytach.		
2b. Tereny projektowanych stref aktywności gospodarczej - szczegółowy zakres przekształceń.		
PRZEZNACZENIE W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM	CHARAKTER ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	ELEMENTY ŚRODOWISKA OBJĘTE ODDZIAŁYWANIEM
PU – tereny zabudowy produkcyjno-usługowej (z dopuszczeniem odnawialnych źródeł energii w oparciu o panele fotowoltaiczne)	<ul style="list-style-type: none"> - zmiana sposobu użytkowania gruntów (zabudowa terenów rolnych) - zmniejszenie powierzchni biologiczne czynnej (zabudowa kubaturowa oraz powierzchniowa) - zmiana warunków atmosferycznych (emisja pyłów i gazów) - zmiana wartości bonitacyjnej gleb - emisja ścieków przemysłowych - wytwarzanie odpadów poprodukcyjnych - zmiana warunków akustycznych (emisja hałasu komunikacyjnego i przemysłowego) - zmiana warunków gruntowo-wodnych - zmiana warunków osadniczych i zdrowotnych, - zmiana ukształtowania powierzchni ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia ziemi - flora i fauna - powietrze - wody powierzchniowe i podziemne - zasoby kopalin - krajobraz - mieszkańcy

6.2. Analiza przewidywanych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska oraz ocena skutków środowiskowych.

6.2.1. Metoda analizy i oceny środowiska.

W prognozie uwzględniono istniejący stan środowiska w rejonach lokalizacji projektowanych zmian oraz poprzez analizę wyodrębniono skutki środowiskowe, które mogą wywołać projektowane w Studium zmiany w sposobie przeznaczenia i użytkowania terenów i ich wpływ na: bioróżnorodność, ludzi, zwierzęta, rośliny, chronione siedliska przyrodnicze, gatunki chronione, wody, powietrze, klimat, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, zabytki, dziedzictwo kulturowe, dobra materialne.

Analizę i ocenę przewidywanych oddziaływań na środowisko projektowanych w Studium zmian w przeznaczeniu terenów przeprowadzono identyfikując prawdopodobne skutki dla środowiska Gminy, w zależności od:

- rodzaju oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane);
- trwałości ich występowania (krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe, chwilowe);
- zasięgu oddziaływania (lokalne, ponadlokalne).

W ocenie oddziaływania na środowisko, skutki środowiskowe kwalifikowano jako:

• **oddziaływanie pozytywne** – powodujące korzystne zmiany w środowisku, najczęściej wtórne, pojawiające się w dłuższym horyzoncie czasowym, prowadzące do poprawy wybranych elementów środowiska w wymiarze ponadlokalnym;

- **oddziaływanie neutralne** –

brak wpływu lub wpływ mało znaczący, tj. oddziaływanie nie powodujące odczuwalnych (wymiernych) zmian w środowisku;

- **oddziaływanie negatywne** –

oddziaływanie zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz nie powodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych, możliwe do ograniczenia;

- **oddziaływanie znacząco negatywne** –

oddziaływanie powodujące zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, bariery migracyjne, zagrożenia dla obszarów o szczególnych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych.

6.2.2. Wpływ realizacji projektu zmiany Studium na poszczególne komponenty środowiska.

1. Wpływ projektowanych zmian na powierzchnię ziemi.

Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb, w projekcie zmiany Studium realizowana jest zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Tereny projektowanych zmian przeznaczenia w terenach typowo osadniczych na cele - mieszkaniowe, usługowe, produkcyjne położone są w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących koncentracji osadnictwa, co zapobiegnie rozpraszaniu zabudowy i przyczyni się do racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi. Nowe tereny budowlane posiadają dostęp do dróg publicznych – bezpośredni lub pośredni poprzez drogi wewnętrzne. Nowa zabudowa spowoduje bezpośrednio, trwałe zajęcie terenów rolnych oraz terenów już częściowo zainwestowanych. Realizacja nowych inwestycji spowoduje na tych terenach częściowe zniszczenie warstwy glebowej i zastąpienie jej gruntem antropogenicznym.

Realizacja obiektów budowlanych - mieszkaniowych, usługowych, produkcyjnych, elementów infrastruktury technicznej i komunikacji nie spowoduje znaczących, trwałych deformacji powierzchni terenu. Konieczne będzie przemieszczanie i ew. powtórne wykorzystanie mas gruntu na etapie budowy. Lokalna niwelacja terenów podczas procesów budowlanych będzie oddziaływaniem krótkotrwałym.

- **Przewiduje się:**

oddziaływania bezpośrednie, krótkoterminowe (na etapie budowy), średnio-okresowe, odwracalne (eksploatacja surowców), długoterminowe, trwałe, lokalne, negatywne (zainwestowanie powierzchni wolnych od zabudowy), lecz w przewadze mało znaczące, rozumiane jako zauważalne, nie powodujące istotnych zmian ilościowych i jakościowych), brak oddziaływań znacząco negatywnych.

2. Wpływ projektowanych zmian na stan wód - powierzchniowych i podziemnych.

Obszar Gminy Raciechowice jest tylko fragmentarycznie wyposażony w sieć kanalizacyjną (miejscowość Raciechowice). Zbiorcza oczyszczalnia ścieków w Raciechowicach spełnia obecnie rolę podstawowego odbiornika nie oczyszczonych ścieków na obszarze Gminy.

Realizacja projektu zmiany Studium wiązać się będzie z powstaniem znacznej ilości ścieków i odpadów związanych z działalnością usługową oraz ścieków bytowych i bytowo-gospodarczych zw. z budownictwem mieszkaniowym i usługowym oraz ew. zagrodowym i obsługi rolnictwa.

W konsekwencji zwiększy się ilość ścieków odprowadzanych do środowiska i ilość wytwarzanych na obszarze Gminy odpadów. Mogą one stanowić w pewnym stopniu zagrożenie dla środowiska wodnego – wód podziemnych, jako wynik infiltracji zanieczyszczeń z powierzchni ziemi i wód powierzchniowych – poprzez spływy obszarowe.

Potencjalne zagrożenie stanu wód wyeliminowane zostanie poprzez konsekwentną realizację rozbudowy kanalizacji sanitarnej dla terenów nowego zainwestowania z odprowadzeniem wytwarzanych ścieków do zbiorczej, komunalnej oczyszczalni ścieków w Raciechowicach oraz poprzez wprowadzenie indywidualnego obowiązku oczyszczania i unieszkodliwiania ścieków pochodzących z działalności produkcyjnej i usługowej.

Należy również promować rozwiązania w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenów projektowanego zainwestowania komunikacyjnego i terenów zabudowy – z wykorzystaniem rowów trawiastych, zapewniających oczyszczanie wód. Zapewni to ochronę środowiska wodnego przed przenikaniem zanieczyszczeń do wód podziemnych.

W celu eliminacji negatywnego oddziaływania nowego zainwestowania na środowisko wodne, istotne będzie zapewnienie realizacji zapisów Studium dotyczących unieszkodliwiania odpadów pochodzących z działalności usługowej i produkcyjnej oraz zgodnie z planem gospodarki odpadami obowiązującym na obszarze Gminy Raciechowice.

Odpady pochodzące z projektowanej działalności produkcyjnej i usługowej będą wymagać unieszkodliwienia, w zależności od rodzaju i zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Szczególnie istotne w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami będzie:

- prowadzenie segregacji odpadów,
- stosowanie technologii minimalizujących ilości wytwarzanych odpadów,
- przechowywanie i magazynowanie odpadów, w szczególności niebezpiecznych, w szczelnych pojemnikach i pomieszczeniach do czasu odbioru przez wyspecjalizowane jednostki w celu unieszkodliwiania i zagospodarowywania.

W przypadku lokalizacji przedsięwzięć zaliczanych do mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w procesie decyzyjnym należy wykluczyć przedsięwzięcia nie posiadające odpowiednich zabezpieczeń chroniących środowisko wodne. Charakter tych przedsięwzięć może powodować niekorzystne oddziaływanie w trakcie ich funkcjonowania – emisja ścieków poprodukcyjnych, spływy zanieczyszczonych wód z pasów drogowych, parkingów, miejsc postojowych. Przy zastosowaniu niezbędnych zabezpieczeń, realizowane inwestycje nie spowodują negatywnego oddziaływania i zagrożeń dla środowiska wodnego. Należy realizować właściwe odwodnienie dróg i parkingów oraz oczyszczanie wód opadowych w osadnikach i separatorach.

Zastosowanie ww. urządzeń, których skuteczność oczyszczania jest bardzo wysoka, pozwoli zmniejszyć stężenie zanieczyszczeń do poziomu, który nie będzie wpływał negatywnie na jakość wód.

Dla przedsięwzięć produkcyjnych oraz ośrodków wytwórczych energii słonecznej, zasady unieszkodliwiania odpadów i ścieków poprodukcyjnych zostaną określone w decyzjach środowiskowych lub w pozwoleniach zintegrowanych.

Wyposażenie w kanalizację sanitarną nowych terenów budowlanych oraz istniejących budowlanych – do tej pory nie zainwestowanych, będzie powodować pozytywne oddziaływanie pośrednie na jakość wód w odbiornikach ścieków z oczyszczalni.

- **Przewiduje się:**

oddziaływania bezpośrednie (wytwarzanie ścieków produkcyjnych, bytowych i deszczowych), długoterminowe, trwałe, negatywne (rozumiane jako zauważalne, nie powodujące istotnych zmian ilościowych i jakościowych, przy zapewnieniu neutralizacji ścieków produkcyjnych), pozytywne (bezpośrednie – poprzez wykorzystanie kanalizacji i oczyszczanie ścieków – w konsekwencji eliminacja odprowadzania zanieczyszczeń w sposób rozproszony), brak oddziaływań znacząco negatywnych.

3. Wpływ projektowanych zmian na warunki klimatyczne i atmosferyczne.

Realizacja ustaleń projektu zmiany Studium spowoduje powstanie nowych źródeł emisji zanieczyszczeń, powstających przy wytwarzaniu energii cieplnej – poprzez spalanie różnego rodzaju paliw oraz źródeł zanieczyszczeń technologicznych, związanych z działalnością produkcyjną.

Inwestycje produkcyjne będą wymagały opracowania raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz uzyskania decyzji środowiskowych i pozwoleń zintegrowanych, w przypadku eksploatacji instalacji objętych takim wymogiem.

W w/w decyzjach zostaną określone dopuszczalne wielkości emisji zanieczyszczeń dla poszczególnych emitorów.

Dla pokrycia potrzeb cieplnych w indywidualnych systemach grzewczych zgodnie z określonymi w projekcie zmiany Studium zasadami ochrony warunków atmosferycznych należy stosować rozwiązania wykorzystujące jako czynnik grzewczy – paliwa ekologiczne. Pozytywny skutek w zakresie ochrony atmosfery przed emisją zanieczyszczeń emitorów niskiej emisji odnosi stosowanie paliwa gazowego (stosowanego fragmentarycznie na obszarze Gminy ze względu na brak sieci gazowej) dającego najmniejszą emisję substancji zanieczyszczających – rozbudowa tej sieci byłaby korzystna dla środowiska. **Realizacja projektu zmiany Studium w zakresie rozbudowy lokalnego układu komunikacyjnego (dróg gminnych dojazdowych i wewnętrznych) nie powinna spowodować istotnego zwiększenia emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.**

- **W zakresie oddziaływań na warunki atmosferyczne przewiduje się:**

oddziaływania bezpośrednie (emisja zanieczyszczeń z indywidualnych systemów ciepłowniczych, procesów technologicznych, emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych), długoterminowe, stałe, lokalne, negatywne (rozumiane jako zauważalne, nie powodujące na przedmiotowych terenach i w ich otoczeniu przekroczeń standardów jakości powietrza, określonych obowiązującymi przepisami), brak oddziaływań znacząco negatywnych (przy wykorzystaniu procedur ocen oddziaływania na środowisko dla lokalizacji przedsięwzięć) oraz zastosowaniu rozwiązań ograniczających potencjalną emisję z procesów technologicznych.

- **W zakresie oddziaływań na warunki klimatyczne przewiduje się:**

małolistotne, długotrwałe, lokalne zmiany mikroklimatyczne, związane ze wzrostem emisji ciepła do atmosfery spowodowanym rozwojem struktur osadniczych: m. in. zwiększeniem powierzchni zabudowanych i utwardzonych, emisją ciepłą zw. z systemami ogrzewania i procesami technologicznymi ośrodków wytwórczych energii.

4. Wpływ projektowanych zmian na różnorodność biologiczną - środowisko biotyczne (faunę i florę), gatunki i siedliska chronione.

Projekt zmiany Studium wprowadza zabudowę - mieszkaniową, usługową, produkcyjną oraz układ komunikacyjny, niezbędny dla jej obsługi. Tereny planowanych zmian położone są na obszarach, w obrębie których nie występują szczególnie chronione siedliska przyrodnicze, tak więc można stwierdzić, iż realizacja projektu zmiany Studium nie spowoduje znaczących strat w środowisku biotycznym. Nowa zabudowa nie spowoduje zubożenia bioróżnorodności (utrąty cennych siedlisk, wymierania gatunków) z uwagi na brak w obrębie terenów opracowania i w ich sąsiedztwie elementów kluczowych dla jej zachowania, tj. torfowisk, ekstensywnie użytkowanych łąk i starorzeczy. Tereny przewidziane do zainwestowania to ubogie siedliska, występujące na podłożu silnie zakwaszonym.

Nie przewiduje się, by realizacja inwestycji na terenach wyznaczonych w projekcie zmiany Studium powodowała oddziaływania o zasięgu zagrażającym siedliskom Natura 2000. Tereny inwestycyjne wyznaczone w projekcie zmiany Studium są częściowo wolne od zabudowy i z tego powodu, pomimo braku szczególnych wartości pod względem botanicznym, nie można całkowicie wykluczyć okresowego pobytu chronionych i podlegających częściowej ochronie ptaków. Dla ochrony tras przelotowych nietoperzy w projekcie zmiany Studium utrzymuje się ciągi ekologiczne wzdłuż lokalnych potoków.

Przewiduje się:

oddziaływania bezpośrednie (uszczerplenie powierzchni biologiczne czynnej) długoterminowe, trwałe, neutralne, nie powodujące istotnych zmian ilościowych i jakościowych w populacjach gatunków, miejscowe, lokalne, brak oddziaływań znacząco negatywnych ze względu na brak chronionych siedlisk przyrodniczych, miejsc bytowania i rozrodu gatunków chronionych.

5. Wpływ projektowanych zmian na krajobraz.

W wyniku realizacji projektu zmiany Studium nastąpi przekształcenie krajobrazu. Będą to zmiany pośrednie, wynikające z wprowadzenia zabudowy na tereny rolne w pobliżu centrów miejscowości. W przekształconym krajobrazie pojawią się:

- zabudowa mieszkaniowa o niewielkich kubaturach i formach nawiązujących do zabudowy tradycyjnej,
- zabudowa produkcyjna o większych kubaturach nawiązujących do zabudowy istniejącego, sąsiedniego zainwestowania.

W kontekście powyższego, istotna będzie szczególna dbałość o zachowanie ładu przestrzennego, estetykę obiektów budowlanych (formy architektoniczne, kolorystyka, detale architektoniczne) oraz zagospodarowanie zielenią. Planowana zabudowa może zostać wkomponowana w tereny – wprowadzanej sukcesywnie – zieleni.

W zakresie ochrony krajobrazu projekt zmiany Studium zakłada: ochronę i zachowanie struktury krajobrazu naturalnego i kulturowego, powiązań historycznych, przyrodniczych i przestrzennych oraz ochronę wartościowych układów urbanistycznych i form architektonicznych.

- **Przewiduje się:**

- 1) **na terenach zainwestowanych –** oddziaływania neutralne, brak istotnego oddziaływania negatywnego, gdyż nastąpi poprawa stanu oraz walorów funkcjonalnych i architektonicznych obecnego zagospodarowania,
- 2) **na terenach nie zainwestowanych –** oddziaływanie neutralne w obrębie koncentracji osadnictwa mieszkaniowo-usługowego i rekreacyjnego.

6. Wpływ projektowanych zmian na zabytki oraz stanowiska archeologiczne.

Na obszarach nr 1-2 nie występują obszary i obiekty zabytkowe z ewidencji i rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz z Gminnej Ewidencji Zabytków.

Obszar nr 3 (tereny 3a, 3b 3c 3d) obejmuje część „Parku Kulturowy Dzikowy Skarb” powołanego w celu: zachowania i ekspozycji następujących elementów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu:

- 1) obiektów architektury i budownictwa, zespołów sakralnych, zespołów fortyfikacji, kapliczek, figur, innych elementów małej architektury, stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków, elementów krajobrazu mających znaczenie historyczne, a także dóbr kultury współczesnej;
- 2) historycznego układu urbanistycznego, a w szczególności:
  - a) układu komunikacyjnego dawnych szlaków kultury łużyckiej i osadnictwa zakonu cysterskiego oraz celtyckiego,
  - b) układu dawnych fortyfikacji i obwarowań grodów,
  - c) miejsc pamięci narodowej,
  - d) niematerialnych wartości kulturowych,
  - e) osi, ciągów i otwarć widokowych w obrębie parku na zespoły archeologiczne stanowiące pozytywne dominanty oraz krajobraz doliny rzeki Stradomki.

W szczególności obowiązuje ochrona prawna:

- 1) **stanowisk archeologicznych: „Grodzisko” oraz „Klasztorówka”, w tym:**
  - POZNACHOWICE GÓRNE st. 1 - grodzisko od epoki brązu do średniowiecza (kat. I),
  - POZNACHOWICE GÓRNE st. 2 - grodzisko z epoki brązu (kat. I);
- 2) **zespołu pustelni św. Benedykta w Krzesławicach – Podkamieniu wraz z otoczeniem, wpisanego do rejestru zabytków pod nr A-716, w tym:**
  - kaplica św. Benedykta,
  - domek pustelnika,
  - grota w skale zw. „Diabelski Kamień” z krzyżem na szczycie skały,
  - kapliczka.

Na terenie Parku m.in. obowiązuje zakaz prowadzenia działalności przemysłowej, oraz lokalizowania obiektów i instalacji o charakterze górniczym, wydobywania, przetwarzania oraz składowania wszelkiego rodzaju kopaliny, urobku oraz gruzu i odpadów bioaktywnych, w szczególności:

- 1) **na terenie stanowisk archeologicznych obowiązuje:** zakaz wznoszenia nowych obiektów budowlanych;
- 2) **na terenie zespołu pustelni św. Benedykta w Krzesławicach – Podkamieniu wraz z otoczeniem obowiązuje:**
  - a) w obrębie obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków dostosowanie wszelkich zamierzeń inwestycyjnych dotyczących m. in. zmiany użytkowania, przebudowy, remontów obiektów i podziałów nieruchomości do uwarunkowań ochronnych i konserwatorskich wynikających z przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
  - b) uwzględnienie w programie konserwatorskim przestrzegania kolejności zabezpieczania obiektów zabytkowych – od prewencyjnego do trwałego.
  - c) eksponowanie zasobu i walorów oraz przywracanie do stanu właściwego dziedzictwa kulturowego zabytkowych obiektów i zespołów z zachowaniem podstawowych elementów – zasobu, organizacji i fizjonomii przestrzeni,
  - d) ochrona wartości zabudowy istniejącej – utrzymanie historycznej linii zabudowy, formy i gabarytów obiektów,
  - e) utrzymanie historycznych lokalizacji zabytkowych elementów,
  - f) ochrona systemu (układu) i gatunków zieleni oraz elementów towarzyszących, nowe kompozycje roślinne (system nasadzeń i skład gatunkowy) należy dostosować do zabytkowego otoczenia oraz stosować wyłącznie rodzime, lokalne gatunki flory,
  - g) ochrona historycznego systemu komunikacji.

- **Przewiduje się:**

oddziaływanie pośrednie, nie powodujące zniszczenia zabytków pod warunkiem uwzględnienia przepisów odrębnych o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i podjęcia – przy procesach inwestycyjnych – w przypadku nowych znalezisk – działań rozpoznawczych oraz ew. zabezpieczających materiał badawczy.

7. Wpływ projektowanych zmian na zdrowie i warunki życia mieszkańców.

Realizacja inwestycji na terenach wskazanych w projekcie zmiany Studium dla rozwoju osadnictwa nie stwarza zagrożenia użytkownikom tych terenów, pod warunkiem:

- 1) uwzględnienia zagrożeń powodziowych – dostosowanie konstrukcji obiektów do warunków środowiska oraz lokalizacja zabudowy poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią;
- 2) rozpoznania poziomu wód gruntowych, zabezpieczenia przed przenikaniem nieczystości do wód oraz do cieków wodnych i do ziemi – w szczególności dotyczy to użytkowania obiektów produkcyjnych;
- 3) realizacji sprawnie działających systemów wodno-kanalizacyjnych oraz gospodarki odpadami;
- 4) przestrzegania szczególnych warunków zagospodarowania terenów w obrębie stref ochronnych (bezpieczeństwa) linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV oraz stacji transformatorowych – zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 5) realizacji założeń projektu zmiany Studium dotyczących zagospodarowania powierzchni biologicznie czynnej w obrębie terenów inwestycyjnych o różnorodnym przeznaczeniu;
- 6) dbałość o walory środowiska przy realizacji inwestycji, szczególnie o charakterze usługowym;
- 7) dbałość o nie wykraczanie z oddziaływaniem inwestycji poza teren własności – w skrajnych przypadkach korzystanie z osłon akustycznych i innych rozwiązań technicznych;
- 8) przestrzeganie przepisów prawa budowlanego, prawa wodnego i innych przepisów regulujących sposób realizacji inwestycji i korzystania ze środowiska.

8. Wpływ projektowanych zmian na zasoby kopaliny.

W projekcie zmiany Studium nie przewiduje się poszerzenia obecnej działalności zw. z eksploatacją kopaliny, zwłaszcza kopaliny pospolitych ze względu na obszary chronione, gdyż spowodowałyby one trwałe oddziaływania bezpośrednie, w szczególności nie przewiduje się eksploatacji kopaliny złoża piaskowca istebniańskiego pn. „Poznachowice Górne” w obrębie „Parku Kulturowego Dzikowy Skarb”. powołanego uchwałą Nr VII/65/20219 Rady Gminy Raciechowice z dnia 14 sierpnia 2019 r. Na obszarze złoża nie przewiduje się lokalizacji zabudowy kubaturowej.

6.2.3. Wpływ realizacji projektu zmiany Studium na środowisko - wnioski.

Obszary nr 1 oraz nr 2 objęte projektem zmiany Studium dla rozwoju osadnictwa nie przedstawiają szczególnych wartości przyrodniczych (botanicznych i faunistycznych).

Na obszarach projektowanego osadnictwa stwierdza się brak występowania cennych, chronionych siedlisk przyrodniczych. Otulina cieków wodnych została ujęta jako tereny zieleni chronionej – leśnej i zadrzewień. Na terenach dotychczasowej działalności inwestycyjnej środowisko biotyczne zostało w znacznym stopniu przekształcone.

Zagrożenia w środowisku przyrodniczym w obrębie obszarów zmiany Studium:

- nr 1 pn. Raciechowice”
- nr 2 pn. „Zegartowice – Dąbie”

mogą powstać na skutek:

- nieuregulowanej gospodarki odpadami i ściekami,
- intensyfikacji gospodarki na użytkach zielonych oraz zaprzestania ich pielęgnacji,
- zanieczyszczenia wód, powietrza i gleby w wyniku emisji ze źródeł wewnętrznych.

Zagrożenia w środowisku przyrodniczym w obrębie obszaru zmiany Studium:

- nr 3 (tereny 3a 3b 3c 3d) pn. „Poznachowice Górne”

mogą powstać na skutek”:

- dzięki eksploatacji złoża piaskowca istebniańskiego pn. „Poznachowice Górne” położonego w obrębie „Parku Kulturowego Dzikowy Skarb.

Uporządkowanie funkcjonalne, przestrzenne i technologiczne wyeliminuje zagrożenia zw. z nowymi inwestycjami i pozwoli na uzyskanie bezpieczeństwa ekologicznego na obszarze Gminy.

Realizacja nowych inwestycji, na wyznaczonych w projekcie zmiany Studium terenach, nie stwarza zagrożenia użytkownikom tych terenów, pod warunkiem:

- szczegółowego ustalenia geotechnicznych warunków posadowienia budynków w obrębie terenów o niejednorodnych warunkach budowlanych, dostosowanie konstrukcji do warunków środowiska w sposób minimalizujący zagrożenia,
- rozpoznania poziomu wód gruntowych, zabezpieczenia przed przenikaniem nieczystości do wód oraz do cieków wodnych i do ziemi,
- wprowadzenia właściwych systemów gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami,
- przestrzegania szczególnych warunków zagospodarowania w obrębie stref ochronnych (bezpieczeństwa) linii i urządzeń elektroenergetycznych,
- przestrzegania szczególnych warunków zagospodarowania w obrębie obszarów zagrożonych zalaniem wodami powodziowymi – zgodnie z przepisami odrębnymi z tego zakresu,
- przestrzegania szczególnych warunków zagospodarowania stref uciążliwości komunikacji drogowej ze stosowaniem osłon akustycznych, pasów zieleni buforowej, właściwej linii zabudowy itp.,
- realizacji założeń dotyczących powierzchni biologicznie czynnej w obrębie planowanych zmian przeznaczenia terenów,
- zachowania walorów i zrównoważonego stanu środowiska przy realizacji inwestycji o charakterze produkcyjno-usługowym oraz usługowym – w celu uniknięcia konfliktów społecznych i eliminacji możliwości obniżenia wartości przyrodniczych cennych obiektów i obszarów,
- dbałość o nie wykraczanie z oddziaływaniem inwestycji poza tereny własności; w skrajnych przypadkach korzystanie z osłon akustycznych i innych rozwiązań technicznych,
- przestrzeganie przepisów prawa budowlanego, prawa wodnego i innych przepisów regulujących sposób realizacji inwestycji i korzystania ze środowiska.

Generalnie – zapisy projektu zmiany Studium zabezpieczają środowisko oraz użytkowników środowiska przed zagrożeniami. Zakres planowanych zmian nie ingeruje w środowisko naturalne i kulturowe w sposób zagrażający zrównoważonemu rozwojowi Gminy. Jednak część planowanych zamierzeń inwestycyjnych może mieć negatywny wpływ na wartości przyrodniczo-krajobrazowe, co zostało zobrazowane w załączniku graficznym do niniejszej prognozy. Dokonano w nim analizy planowanego rozwoju osadnictwa na tle stanu istniejącego. Wyróżniono tu i oznaczono wnioskowane do przekształcenia na cele nierolnicze tereny, co pokazano poniżej w Tabeli nr 3.

Tabela nr 3.

Analiza planowanego rozwoju osadnictwa na tle stanu istniejącego. Tereny projektowanych zmian - zagrożenia oraz zalecenia do wprowadzenia w studiach i planach miejscowych.		
CHARAKTER ZAGROŻEŃ	CHARAKTER ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	ELEMENTY ŚRODOWISKA OBJĘTE ODDZIAŁYWANIEM ORAZ SPOSÓB ZAPOBIEGANIA PRZED NIEKORZYSTNYM ODDZIAŁYWANIEM
NR 1 zagrożenie przerwaniem ciągłości tras migracyjnych zwierząt w terenach przyleśnych oraz nadwodnych	tworzenie barier w przebiegu lokalnych korytarzy ekologicznych oraz zbliżenia do cieków wodnych <i>- nie występują i nie przewiduje się tego typu ingerencji</i>	<i>stosunki wodne i ciągi ekologiczne leśne oraz dolin cieków wodnych</i> Zalecenia: - stosowanie przepustów ekologicznych w obrębie powierzchni trwale utwardzonych - ochrona otuliny biologicznej cieków wodnych
NR 2 zagrożenie przerwaniem granicy rolno-leśnej	zbliżenia do kompleksów leśnych <i>- nie występują i nie przewiduje się tego typu ingerencji</i>	<i>flora, fauna i krajobraz</i> Zalecenia: - zachowanie strefy ochronnej min 12 m od ściany lasu, - stosowanie przepustów ekologicznych
NR 3 zagrożenie rozdrobnieniem kompleksów rolnych	wnikanie nowych terenów budowanych w krajobraz rolny - otwarty (w duże kompleksy rolne) <i>- nie występują i nie przewiduje się tego typu ingerencji</i>	<i>gleby, wody i krajobraz</i> Zalecenia: - dostosowanie kubatury zabudowy do planowanej funkcji i zabudowy istniejącej o zbliżonej funkcji - kontrola gospodarki wodno-ściekowej

7. Analiza i ocena przewidywanych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony oraz integralność i spójność obszarów Natura 2000.

7.1. Analiza przewidywanych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony oraz integralność i spójność obszarów Natura 2000.

Ponieważ znaczna część obszaru Gminy Raciechowice położona jest w obrębie obszarów ochronnych Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 (obecnie OZW), wymienione zagrożenia dotyczą całego środowiska Gminy, w szczególności użytkowania terenów oraz projektowanego ich zagospodarowania.

Analizie i ocenie poddano projektowane w projekcie zmiany Studium przeznaczenie terenów i wynikające z realizacji tego projektu oddziaływanie na obszary ochrony Natura 2000 w zakresie:

- zachowania terytorialnego i liczebności siedlisk chronionych,
- zachowania specyficznych struktur i funkcji oraz siedlisk gatunków chronionych,
- zapewnienia odpowiedniej powierzchni siedlisk dla utrzymania bytowania gatunków chronionych,
- zachowania spójności obszaru chronionego oraz integralności obszarów chronionych.

Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000 rozpatrywano zgodnie z poniższym:

- **oddziaływanie pozytywne** – bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub wynikające z tej ochrony,
- **oddziaływanie neutralne** – o nieznaczącym wpływie, nie powodujące negatywnych oddziaływań dla właściwego stanu przedmiotu ochrony,
- **oddziaływanie negatywne** – oddziaływanie zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz nie powodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych, możliwe do ograniczenia,
- **oddziaływanie znacząco negatywne** – o istotnym wpływie negatywnym, powodującym zagrożenie właściwego stanu przedmiotu ochrony.

Oceny wpływu realizacji projektu zmiany Studium na Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000 dokonano poprzez analizę i ocenę przewidywanych oddziaływań na obszary ustanowione i projektowane.

Tabela 4. Charakterystyka obszaru Natura 2000
"Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego" - zagrożenia.

"Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego" - kod obszaru: PLH 120052 Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000: OZW - Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty.
1. Cel i przedmiot ochrony (wg projektu - z dnia 17 lutego 2015 r.):
<ul style="list-style-type: none">
• 1303 podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i> - cel działań ochronnych:<ol style="list-style-type: none">
1. Wykonanie zabezpieczeń kolonii letnich nietoperzy oraz ich utrzymanie.
2. Osiągnięcie właściwego stanu ochrony na wszystkich zinwentaryzowanych stanowiskach poprzez poprawę parametru stanu siedliska i perspektyw ochrony.
3. Utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych oraz bazy żerowiskowej.
• 1321 nocek orzęsiony <i>Myotis emarginatus</i> - cel działań ochronnych:<ol style="list-style-type: none">
1. Zabezpieczenie oraz utrzymanie zabezpieczenia kolonii letnich w granicach obszaru.
2. Osiągnięcie właściwego stanu ochrony na wszystkich zinwentaryzowanych stanowiskach poprzez poprawę parametru stanu siedliska i perspektyw ochrony.
3. Utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych oraz bazy żerowiskowej.
• 1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i> - cel działań ochronnych:<ol style="list-style-type: none">
1. Zabezpieczenie oraz utrzymanie zabezpieczenia kolonii letnich w granicach obszaru.
2. Osiągnięcie właściwego stanu ochrony na wszystkich zinwentaryzowanych stanowiskach poprzez poprawę parametru stanu siedliska i perspektyw ochrony.
3. Utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych oraz bazy żerowiskowej.
• 9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo - Fagenion</i>) - cel działań ochronnych:<ol style="list-style-type: none">
1. Utrzymanie istniejącego stanu ochrony.
2. Poprawa trwałości oraz różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych.
3. Zwiększenie udziału martwego drewna stojącego i leżącego.
4. Zmniejszenie antropopresji oraz ograniczenie wandalizmu.
• 9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae - Fagenion</i>) - cel działań ochronnych:<ol style="list-style-type: none">
1. Utrzymanie istniejącego stanu ochrony.
2. Poprawa trwałości oraz różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych.
3. Zwiększenie udziału martwego drewna stojącego i leżącego.
4. Zmniejszenie antropopresji oraz ograniczenie wandalizmu.
• 91P0 Jodłowy bór świętokrzyski (<i>Abietetum polonicum</i>) - cel działań ochronnych:<ol style="list-style-type: none">
1. Utrzymanie istniejącego stanu ochrony.
2. Poprawa trwałości oraz różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych.
3. Zwiększenie udziału martwego drewna stojącego i leżącego.
4. Zmniejszenie antropopresji oraz ograniczenie wandalizmu.
• *9180 Jaworzyny i lasy klonowo - lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio - Acerion</i>), w tym 9180-2 Jaworzyna z jęczycznikiem zwyczajnym (<i>Phyllitido - Aceretum</i>) - cel działań ochronnych:<ol style="list-style-type: none">
1. Utrzymanie istniejącego stanu ochrony.
2. Zmniejszenie antropopresji oraz ograniczenie wandalizmu <p>Siedliska z zał. I Dyrektywy Siedliskowej Rady 92/43/EWG nie stanowiące jednak przedmiotów ochrony za względu na nieznaczącą reprezentatywność (mała powierzchnia siedlisk):</p> <ul style="list-style-type: none">
• 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny,
• 3240 Zarośla wierzbowe na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków.
Symbol * oznacza siedliska przyrodnicze i gatunki o znaczeniu priorytetowym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. Nr 77, poz. 510, z 2012 r. poz. 1041, z 2013 r. poz. 1302).
2. Zagrożenia - wg Tabeli nr 5.

3. Analiza i wnioski wpływu zamierzeń planistycznych na przedmiot ochrony projektowanego obszaru Natura 2000 - "Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego":

W odniesieniu do celu i przedmiotu ochrony oraz integralności obszaru nie przewiduje się oddziaływań pozytywnych - nie przewiduje się również oddziaływań znacząco negatywnych. Wskazane w projekcie zmiany Studium tereny dla rozwoju mieszkalnictwa, usług i produkcji z niezbędnym układem komunikacyjnym i infrastrukturą techniczną - nie powinny wpłynąć negatywnie na ochronę Obszaru Natura 2000. Realizacja w/w inwestycji spowoduje zajęcie części terenów położonych poza granicami obszaru chronionego, nie przewiduje się natomiast istotnych oddziaływań, ani zagrożeń dla komponentów środowiska przy zastosowaniu działań eliminujących potencjalne negatywne oddziaływania. Poprzez zajęcie istotnej powierzchni terenów, wolnych od zabudowy, nastąpi w części ograniczenie przestrzeni bytowania i żerowania gatunków ptaków preferujących przestrzeń otwartą. Tereny wskazane w projekcie zmiany "Studium " dla rozwoju inwestycji, nie stanowią kluczowej struktury przyrodniczej w obszarze Gminy. W projekcie zmiany Studium utrzymano ciągi ekologiczne wzdłuż cieków wodnych, które mogą stanowić swobodne trasy przelotu nietoperzy na miejsca żerowania oraz powrotu do miejsc bytowania.

4. Wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 (wg projektu planu zadań ochronnych):

1) Wprowadzenie ustaleń wskazujących nazwę i granice obszaru Natura 2000.

2) Wprowadzenie ustaleń zapewniających:

a) utrzymanie liniowych elementów krajobrazu w postaci zieleni wysokiej, pełniących funkcję tras przelotu nietoperzy pomiędzy ich siedliskami o różnych funkcjach (trasy przelotu na żerowiska i zapewniające komunikację pomiędzy koloniami); w przypadku usuwania drzew i krzewów na trasie przelotu należy zastosować nasadzenia zastępcze uzupełniające lukę w trasie przelotu;

b) utrzymanie zieleni wysokiej w bezpośrednim otoczeniu budynków, będących stanowiskami kolonii rozrodczych nietoperzy, pełniące funkcję tras przelotu nietoperzy; w przypadku usuwania drzew i krzewów w otoczeniu budynku, będącego stanowiskiem kolonii rozrodczej nietoperzy, należy zastosować nasadzenie zastępcze uzupełniające lukę w trasie przelotu.

W załączniku graficznym do niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium w obszarach nr 1,2,3 przedstawiono granice obszaru Natura 2000 „Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego”.

Tabela nr 5. Zagrożenia dla gatunków zwierząt* i sposoby ich eliminacji dla obszaru "Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego".

Nazwa polska gatunku	Nazwa łacińska gatunku	Zagrożenia	Wpływ na przedmiot ochrony	Sposób eliminacji lub ograniczenia zagrożenia
Podkowiec mały	Rhinolophus hipposideros	Prace remontowe obejmujące strych obiektów mieszczących kolonie rozrodcze	Eliminacja kolonii rozrodczych, utrudnienie lub uniemożliwienie zasiedlenia strychów	Prace remontowe należy prowadzić poza okresem bytności nietoperzy (listopad-marzec). Prace prowadzić pod nadzorem specjalisty chiropterologa
Nocek orzęsiony	Myotis emarginatus			
Nocek duży	Myotis myotis	Konserwacja więźby dachowej, drewnianych elementów dachu	Eliminacja kolonii rozrodczych lub ograniczenie ich liczebności	Konserwacji należy dokonać środkami nietoksycznymi Dla ssaków poza okresem bytności nietoperzy
		Zanieczyszczenie światłem	Odstraszenie nietoperzy, utrudnienie wylotu ze strychu i dolotu do schronienia, zwiększenie presji ze strony drapieżników	Ograniczenie oświetlenia tak, by nie obejmowało ono miejsc wlotu i wylotu nietoperzy ze strychów obiektów i tras przelotu
		Uszczelnienie strychów	Eliminacja kolonii rozrodczej, uniemożliwienie lub utrudnienie zasiedlenia strychów	Utrzymanie drożności wlotów/wylotów na strychy świątyn i ich oznakowanie.
		Montaż przekaźników telefonii komórkowej	Negatywne oddziaływania silnego pola elektromagnetycznego	Zaniechanie instalowania przekaźników w obiektach mieszczących kolonie
		Usuwanie zadrzewień i zakrzewień wokół budynków, linearnych ciągów roślinności drzewiastej	Utrudnienie wylotu ze strychów dolotu do miejsc żerowania i innych schronień i powrotu do schronień	Zachowanie zadrzewień i zakrzewień. W razie konieczności usunięcia drzew przeprowadzić nasadzenia kompensacyjne.
		Ogławianie drzew, nieprawidłowo przeprowadzone cięcia pielęgnacyjne drzew w obrębie ostoi	Utrudnienie wylotu ze strychów dolotu do miejsc żerowania i innych schronień i powrotu do schronień	Cięcia pielęgnacyjne drzew należy prowadzić zgodnie z zasadami sztuki ogrodniczej.
		Kurczenie się dogodnych terenów żerowania	Pogorszenie kondycji nietoperzy, spadek liczebności kolonii rozrodczych	Zachowanie zadrzewień i zakrzewień, powierzchni i jakości terenów leśnych.
		Stosowanie niedozwolonych środków ochrony roślin	Pogorszenie kondycji nietoperzy, pogorszenie jakości żerowisk	W ochronie roślin stosowanie środków ochrony roślin o krótkim okresie prewencji dopuszczonych do obrotu i stosowania

* W związku z tym, że większość zagrożeń odnoszących się do podkowca małego dotyczy także nocka orzęsionego i nocka dużego - zagrożenia przedstawiono wspólnie dla tych gatunków.

Na podstawie przeprowadzonej analizy uznano, iż do najistotniejszych istniejących i/lub potencjalnych zagrożeń obszaru należy w szczególności zaliczyć:

- niekontrolowaną penetrację drzewostanów poza wyznaczonymi szlakami powodującą niszczenie runa w siedliskach,
- nielegalne poruszanie się po lesie samochodami, motocyklami terenowymi, zaśmiecanie siedlisk, umyślne niszczenie drzew i runa, drapieżnictwo w koloniach rozrodczych nietoperzy,
- niepokojenie przez ludzi nietoperzy w sezonie rozrodczym, zły stan techniczny dachu pogarszający stan siedliska nietoperzy,

- konserwacja strychu i dachu w sezonie rozrodczym nietoperzy oraz z użyciem szkodliwych substancji i materiałów,
- zamknięcie wlotów dla nietoperzy,
- przerwanie tras migracji z kolonii na żerowiska oraz pomiędzy koloniami poprzez ogałacanie drzew, usunięcie drzew i krzewów tworzących korytarz migracyjny,
- niewłaściwe oświetlenie budynków, negatywne nastawienie miejscowych społeczności do obszaru Natura 2000 i ochrony nietoperzy w budynkach kościołów.

M.in. dokonano analizy zapisów obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin pokrywających się z obszarem Natura 2000 pn. „Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego” PLH120052. Zaproponowano, aby w dokumentach, które tego nie zawierały wskazać informację (nazwę i granicę) o obszarze Natura 2000 Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego PLH120052. Ponadto wskazano na konieczność wprowadzenia ustaleń zapewniających:

- utrzymanie liniowych elementów krajobrazu w postaci zieleni wysokiej, pełniących funkcję tras przelotu nietoperzy pomiędzy ich siedliskami o różnych funkcjach (trasy przelotu na żerowiska i zapewniające komunikację pomiędzy koloniami) oraz zieleni wysokiej w bezpośrednim otoczeniu budynków, będących stanowiskami kolonii rozrodczych nietoperzy z zastrzeżeniem, że usuwanie drzew i krzewów na trasie warunkuje zastosowanie nasadzeń zastępczych uzupełniających lukę w trasie przelotu.

Po uwzględnieniu wyników prac terenowych RDOŚ, stan ochrony przedmiotów ochrony oceniono następująco:

- kwaśne buczyny (Luzulo-Fagenion) (kod 9110)
– **stan niezadowalający (U1),**
- żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion) (kod 9130)
– **stan niezadowalający (U1),**
- jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani) (kod *9180)
– **stan właściwy i niezadowalający (FV i U1),**
- jodłowy bór świętokrzyski (Abietetum polonicum) (kod 91P0)
– **stan niezadowalający (U1),**
- podkowiec mały (Rhinolophus hipposideros) (kod 1303)
– **stan niezadowalający (U1)**
- nocek orzęsiony (Myotis emarginatus) (kod 1321)
– **stan właściwy (FV),**
- nocek duży (Myotis myotis) (kod 1324)
– **stan zły (U2).**

Wnioski.

Obszary objęte zmianami kierunków zagospodarowania w opracowywanej zmianie Studium położone są poza granicami obszaru Natura 2000 pn. „Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego” PLH120052. Ze względu na ochronę korytarzy ekologicznych pozostawia się w stanie nienaruszonym liniowe elementy krajobrazu w postaci zieleni stanowiącej otulinę biologiczną rzeki Stradomki oraz Potoku Przywodnica (prawego dopływu Krzyworzeki), w celu zachowania ew. tras przelotu nietoperzy. Obszar nr 3 w granicach „Parku Kulturowego Dzikowy Skarb” wyznaczonego uchwałą Nr VII/65/2019 Rady Gminy Raciechowice z dnia 14 sierpnia 2019 r. pozostawia się w użytkowaniu leśno-łąkowym.

7.2. Ocena przewidywanych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony oraz integralność i spójność obszarów Natura 2000.

W odniesieniu do planowanego zagospodarowania terenów **położonych poza obszarami Natura 2000** Mających Znaczenie Dla Wspólnoty – w odniesieniu do celu i przedmiotu ochrony oraz integralności tych obszarów:

1. nie przewiduje się oddziaływań pozytywnych,
2. nie przewiduje się oddziaływań negatywnych w zakresie naruszenia standardów poszczególnych elementów środowiska – przy wypełnieniu wymogów ochrony środowiska dotyczących eliminacji potencjalnego negatywnego wpływu,

ze względu na:

- przewidywane pośrednie oddziaływania nie powodujące naruszenia standardów poszczególnych elementów środowiska – przy wypełnieniu wymogów ochrony środowiska dotyczących eliminacji potencjalnego negatywnego wpływu,
- przewidywany – miejscowy zasięg oddziaływań pośrednich,
- brak bezpośrednich powiązań siedliskowo-przyrodniczych,
- przewidywane pośrednie oddziaływania o zasięgu lokalnym, nie powodujące naruszenia standardów poszczególnych elementów środowiska.

Zmiana sposobu użytkowania i zagospodarowania terenów objętych projektem zmiany Studium, nie kwalifikuje się do działań wymienionych w art. 33 ust. 1 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody.

Wskazane w projekcie zmiany Studium tereny dla rozwoju mieszkalnictwa, usług, i produkcji z niezbędnym układem komunikacyjnym i infrastrukturą techniczną – położone poza obszarami Natura 2000 – zalicza się do niezwiązanych z ochroną Obszaru Natura 2000.

Realizacja w/w inwestycji spowoduje zajęcie terenów położonych poza granicami obszarów ochronnych – nie przewiduje się istotnych oddziaływań, ani zagrożeń dla pozostałych komponentów środowiska przy zastosowaniu działań eliminujących potencjalne negatywne oddziaływania.

Poprzez zajęcie istotnej powierzchni terenów, wolnych od zabudowy, nastąpi w części ograniczenie przestrzeni bytowania i żerowania (potencjalnego okresowego pobytu) gatunków ptaków preferujących przestrzenie otwarte.

Tereny położone poza obszarami Natura 2000, wskazane w projekcie zmiany Studium dla rozwoju osadnictwa, nie stanowią kluczowej struktury przyrodniczej w obszarach ochronnych Natura 2000 (OZW), ani na pozostałym obszarze Gminy.

Zainwestowanie niezabudowanych przestrzeni, nie odbije się negatywnie na populacji gatunków flory i fauny, ponieważ planowane tereny osadnictwa zachowują separację przestrzenną się w stosunku do obszarów chronionych.

Przewiduje się, iż realizacja projektu zmiany Studium na terenach położonych poza granicami obszarów ochronnych Natura 2000 nie będzie skutkować prawdopodobieństwem wymierania gatunków, ani zmniejszeniem liczebności populacji chronionych gatunków.

Nie należy spodziewać się znaczących, negatywnych skutków dla środowiska w zakresie przedmiotu ochrony Natura 2000.

8. Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice oraz potencjalne zmiany środowiska – w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Raciechowice w projekcie zmiany Studium w obszarach nr 1,2,3, obejmują w szczególności:

- wyznaczenie nowych terenów mieszkaniowych, usługowych, produkcyjnych (obszary nr 1 oraz nr 2).
- wyznaczenie terenów chronionych i wyłączonych z zabudowy (obszar nr 3)

Brak realizacji projektowanego dokumentu, zwłaszcza precyzyjnych dyspozycji funkcjonalno-przestrzennych mogłoby doprowadzić do niekontrolowanej urbanizacji obszaru Gminy, w szczególności ograniczona zostałaby możliwość sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i określenia w nich szczególnych warunków zagospodarowania terenów, w szczególności warunków ochronnych obszarów Natura 2000.

Zaniechanie ochrony obszarów Natura 2000 mogłoby w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone te obszary.

Projekt zmiany Studium wprowadza zapisy uwzględniające kompleksowe uwarunkowania i możliwości zagospodarowania przestrzennego Gminy na przedmiotowych obszarach zmian (nr 1, 2, 3), w tym w kontekście ochrony obszarów Natura 2000, która jest podstawowym zadaniem, związanym z realizacją polityki - regionalnej, krajowej i wspólnotowej.

Uchwała Rady Gminy w sprawie opracowania zmiany "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raciechowice" jest działaniem dążącym do uporządkowania zagospodarowania przestrzennego Gminy (wynikającego z dotychczasowych rozstrzygnięć urbanistycznych i społecznych) w oparciu o jednolite zasady określone w formie tekstowej i graficznej w projektowanym dokumencie.

9. Stan środowiska – na obszarach objętych przewidywanym, znaczącym oddziaływaniem.

Wśród planowanych przedsięwzięć, ujętych w obecnie obowiązującym "Studium" oraz wśród nowych inwestycji, które powstaną w przyszłości na obszarze aktywności gospodarczej oraz na nowych terenach osadniczych, **mogą wystąpić przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.**

Wg Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko), do takich przedsięwzięć m.in. należy:

- **realizacja zabudowy usługowej, wraz z towarzyszącą infrastrukturą:**
  - a) objęta ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo miejscowego planu odbudowy, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż:
    - 2 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy,
    - 4 ha na obszarach innych niż wymienione w tiret pierwsze;
- nie dotyczy obszarów 1,2,3, objętych zmianą studium;
  - b) nieobjęta ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, albo miejscowego planu odbudowy, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż:
    - 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy,
    - 2 ha na obszarach innych niż wymienione w tiret pierwsze;
- nie dotyczy obszarów 1,2,3, objętych zmianą studium;

- **zabudowa mieszkaniowa wraz z towarzyszącą infrastrukturą:**
  - a) objęta ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo miejscowego planu odbudowy, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż:
    - 2 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 1-3 tej ustawy,
    - 4 ha na obszarach innych, niż wymienione w tiret pierwsze,
- nie dotyczy obszarów 1,2,3, objętych zmianą studium;
  - b) nie objęta ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, albo miejscowego planu odbudowy, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż:
    - 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 1-3 tej ustawy,
    - **2 ha na obszarach innych, niż wymienione w tiret pierwsze,**
- dotyczy obszaru nr 1 objętego zmianą studium;

przy czym przez powierzchnię zabudowy rozumie się powierzchnię terenu zajęta przez obiekty budowlane oraz pozostałą powierzchnię przeznaczoną do przekształcenia w wyniku realizacji przedsięwzięcia;

- **centra handlowe wraz z towarzyszącą infrastrukturą o pow. użytkowej nie mniejszej niż:**
  - a) 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 1-3 tej ustawy,
  - b) 2 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a);
- nie dotyczy obszarów 1, 2, 3, objętych zmianą studium;przy czym przez powierzchnię użytkową rozumie się sumę powierzchni zabudowy i powierzchni zajętej przez pozostałe kondygnacje nadziemne i podziemne - mierzone po obrysie zewnętrznym rzutu pionowego obiektu budowlanego;
- **zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowa, wraz z towarzyszącą infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż:**
  - a) 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy,
b) 1 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a.
- dotyczy obszarów 1 oraz 2 objętych zmianą studium.

W/w inwestycje mogą powstać w obszarach nr 1 oraz nr 2, przy czym:

- **zabudowa produkcyjna lub magazynowa wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą** jest realizowana w powiązaniu z potrzebami społecznymi i jest wynikiem programu przeciwdziałania bezrobociu na obszarze Gminy (*tereny częściowo zainwestowane*);
- **zabudowa mieszkaniowa oraz mieszkaniowo-usługowa wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą** będzie realizowana na obszarach sąsiadujących z terenami zainwestowanymi o zbliżonej funkcji (*tereny częściowo zainwestowane*);
- **małe centra handlowe wraz z towarzyszącą infrastrukturą** powstaną w rejonie skrzyżowań komunikacyjnych; są niezbędne dla poszerzenia asortymentu usług i rozwoju infrastruktury społecznej (*tereny zainwestowane*).

Ze względu na zasadę - **ostrożności i przeczności**, wskazane jest przedstawienie rozwiązań zapobiegających potencjalnym negatywnym oddziaływaniom.

Ze względu na włączenie części obszaru Gminy do sieci ekologicznej "Natura 2000", wszelka działalność inwestycyjna winna być prowadzona w sposób oraz o intensywności dostosowanej do rangi obszarów chronionych - zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zapisy i rozwiązania przestrzenne projektu zmiany Studium uwzględniają w/w zagrożenia, w szczególności poprzez zalecenia szczególnej ochrony przed możliwością skażenia wód podziemnych, powierzchniowych i gruntów oraz stosowanie ograniczeń i wskazań w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów z obowiązkiem spełnienia wymagań ochrony środowiska.

Zapobieganie, ograniczanie i eliminacja, negatywnych oddziaływań, które potencjalnie mogą być rezultatem realizacji projektowanych przedsięwzięć zaliczanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko następuwać będzie poprzez:

- wykorzystanie przepisów prawa ochrony środowiska,
- w procesie decyzyjnym wybór przedsięwzięć o znikomej skali oddziaływania na środowisko, stosujących odpowiednie rozwiązania technologiczne i materiałowe, w tym technologie spełniające kryteria „najlepszych dostępnych technik” - "BAT";
- w przypadku lokalizacji przedsięwzięć stwarzających zagrożenie awarii przemysłowych z udziałem niebezpiecznych substancji, wypełnianie wymogów prawa w zakresie opracowywania zewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych;
- *ochronę obszarów Natura 2000 wyrażającą się w utrzymaniu korytarzy ekologicznych stanowiących potencjalne trasy przelotu nietoperzy Beskidu Wyspowego, miejsc ich rozrodu, żerowania oraz bytowania.*

10. Problemy ochrony środowiska – istotne w aspekcie realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

W celu pełnej ochrony środowiska przyrodniczego, projekt zmiany Studium wprowadza kierunkowe zasady zagospodarowania przestrzennego i użytkowania terenów, dostosowane do waloryzacji przyrodniczo-krajobrazowej obszaru Gminy wg kategorii 1, 2, 3, 4 uwzględnieniem zaleceń przyjętych dla obszarów Natura 2000 i innych form ochrony przyrody.

Kategoria 1.

Tereny większych kompleksów leśnych ze stanowiskami roślin chronionych i gatunkami o dużej wartości przyrodniczej.

Kategoria 2.

Tereny mniejszych kompleksów leśnych (ochrona starszych drzew oraz posuszu, jako siedliska dla pożytecznej fauny).

Kategoria 3.

Enklawy leśne o małej różnorodności biocenotycznej, które w wyniku działalności gospodarczej nie powinny ulegać zmniejszeniu oraz tereny o mozaikowej strukturze płatów zbiorowisk leśnych, łąk, pól, zadrzewień i zakrzewień w obrębie terenów osadniczych.

Kategoria 4.

Tereny kompleksów łąk i pól uprawnych, o różnych sposobach użytkowania (odłogowane intensywnie i ekstensywnie uprawiane), wikliny nadrzeczne oraz otulina biologiczna w dolinach potoków - zbiorowiska nieleśne synantropijne zw. z gruntami ornymi (segetalne) oraz półnaturalne zbiorowiska nieleśne (łąk pastwisk).

Kategoria 5.

Tereny przyrodniczo-czynne w obrębie zwartej zabudowy wsi - korytarze ekologiczne, których rolą jest przerwanie barier zabudowy przebiegających przez obszar Gminy.

Zasady przyjęte w zmianie Studium.

Zasady zagospodarowania i użytkowania terenów położonych w sąsiedztwie rzek, potoków, stawów, zbiorników i oczek wodnych:

- 1) zachowanie strefy ochrony ekologicznej w formie otuliny użytków wodnych oraz ciągów naturalnego przewietrzania inwersyjnych zagłębień na obszarze Gminy,
- 2) odtwarzanie ciągłej obudowy biologicznej wzdłuż cieków wodnych, z uwagi na powszechność i intensywny przebieg erozji bocznej oraz niszczenie brzegów,

- 3) w kształtowaniu zabudowy – tworzenie szczelin ekologicznych poprzecznych w stosunku do dolin rzecznych dla powiązania istniejących struktur przyrodniczych.

Zasady zagospodarowania i użytkowania terenów zalesionych, należących do najwartościowszych obszarów przyrodniczych Gminy:

- 1) ochrona naturalnego charakteru potoków, źródeł i oczek wodnych wraz z otuliną biologiczną;
- 2) obowiązek stosowania proekologicznych rozwiązań w zakresie utylizacji ścieków i odpadów.

Zasady zagospodarowania i użytkowania terenów rolnych - częściowo zabudowanych, wraz z infrastrukturą towarzyszącą:

- 1) ograniczenie rozwoju osadnictwa w obrębie przysiółków położonych wzdłuż cieków wodnych, na terenach bagiennych, zmeliorowanych, w obrębie rozległych kompleksów użytków rolnych o wysokich klasach bonitacyjnych gleb, kompleksów łąk i pastwisk oraz użytków rolnych położonych w obrębie obszarów ochronnych Natura 2000, w szczególności na trasach przelotu ornitofauny oraz nietoperzy;
- 2) zapewnienie spójności przestrzeni przyrodniczej wewnątrz oraz powiązań ekologicznych z otaczającymi obszarami poprzez zachowanie wzdłuż rzek i potoków ciągłej strefy ekologicznej.

Powyższe zasady będą miały zastosowanie w kształtowaniu zagospodarowania obszarów nr 1 i nr 2 oraz ochrony obszaru nr 3.

11. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Dokumentami w zakresie polityki społecznej, gospodarczej i ekologicznej kraju są:

- **Strategia Rozwoju Kraju 2030.**

Istotną rolą Strategii jest koordynowanie reform instytucjonalno-regulacyjnych z działaniami finansowanymi ze środków UE, tak aby poprzez efekt synergii te dwa obszary przynosiły możliwie największy efekt prorozwojowy. Głównym celem strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin.

Przez podniesienie poziomu życia rozumiemy wzrost dochodów w sektorze gospodarstw domowych, ułatwienie dostępu do edukacji i szkolenia, co prowadzi do podwyższenia poziomu wykształcenia społeczeństwa i podnoszenia kwalifikacji obywateli, wzrost zatrudnienia i wydajności pracy, skutkujące zarówno obniżeniem bezrobocia, jak i zwiększeniem aktywności zawodowej oraz poprawę zdrowotności mieszkańców Polski.

Przez podniesienie jakości życia rozumiemy istotną poprawę stanu i wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród obywateli, możliwość korzystania z funkcjonalnej i łatwo dostępnej infrastruktury technicznej i społecznej, życie w czystym, zdrowym i sprzyjającym środowisku przyrodniczym, uczestnictwo w życiu demokratycznym, w kulturze i turystyce, przynależność do zintegrowanej wspólnoty lokalnej, umożliwiającej lepszą harmonizację życia rodzinnego i zawodowego oraz aktywność w ramach społeczeństwa obywatelskiego.

Podniesienie poziomu i jakości życia ma umożliwić polityka państwa pozwalająca na szybki, trwały rozwój gospodarczy w perspektywie długookresowej, oparty na rozwoju kapitału ludzkiego, zwiększaniu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki i regionów, w tym na inwestycjach w sferze badań i rozwoju, oraz na uzyskanie stabilnych warunków ekonomiczno-społecznych i środowiskowych zapewniających europejski poziom i jakość życia obywateli i rodzin w kraju i wspólnotach lokalnych. Funkcjonowanie wspólnoty i jej bezpieczeństwo powinno być oparte o zasadę subsydiarności. W sytuacjach zagrożeń przerastających możliwości reagowania społeczności lokalnej powinna ona mieć wsparcie właściwych organów administracji publicznej.

W świetle generalnej oceny, realizacja działań zaproponowanych w SRK powinna pozwolić na osiągnięcie i utrzymanie szybkiego rozwoju gospodarczego oraz wysokiego poziomu życia społeczeństwa, przy takim wykorzystaniu zasobów przyrodniczych, który pozwoli na ich utrzymanie w dobrym stanie, tak aby mogły z nich korzystać również przyszłe pokolenia.

Realizacja SRK powinna pozwolić na efektywne zarządzanie zasobami naturalnymi, utrzymanie odpowiedniego stanu środowiska oraz zachowanie różnorodności biologicznej.

- **Polityka Ekologiczna Państwa 2030.**

Mając na uwadze zgodność omawianego dokumentu z w/w dokumentami oraz m.in. z: "Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego", oraz "Strategią rozwoju Gminy Raciechowice", można stwierdzić, iż cele ochrony środowiska szczebla międzynarodowego i krajowego oraz wspólnotowego zostały uwzględnione w omawianym projekcie zmiany Studium. Dotyczą one przede wszystkim takich dziedzin jak: ochrona przyrody i krajobrazu, powietrza atmosferycznego, wód, ochrony przed hałasem, gospodarki odpadami, sanitacji gminy i innych zagadnień dotyczących zagrożeń środowiskowych.

Przy sporządzaniu projektu zmiany Studium, jak również niniejszej prognozy – uwzględniono podstawowe, obowiązujące przepisy prawne dotyczące ochrony środowiska, przyrody i planowania przestrzennego. Projekt zmiany "Studium" wskazuje na podstawowy dla Gminy Raciechowice aspekt ochrony przyrody - ochronę ustanowionego obszaru Natura 2000.

Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, istniejące i projektowane specjalne obszary ochrony siedlisk Natura 2000 są objęte ochroną zgodnie z tzw. „**zasadą ostrożności**” - wynikającą z Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

Wynika z ww. zasady, iż w obrębie uznanych i potencjalnych obszarów specjalnej ochrony zgodnie z art. 33.1 ustawy z 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody, zabrania się (za wyjątkiem nadrzędnego interesu publicznego) podejmowania działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrona wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- 3) pogarszać integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Poniżej przedstawiono inne cele ochrony środowiska oraz ładu inwestycyjnego, uwzględnione w dotychczasowym Studium i utrzymane w projekcie zmiany Studium w sposób następujący:

1) wynikające z przepisów dotyczących ochrony środowiska i o ochronie przyrody:

- zachowanie w niezmienionym stanie obszarów Natura 2000,
- rozpoznanie i ochrona wartościowych zbiorowisk roślinnych,
- zastosowanie właściwych form ochrony wobec najwartościowszych obiektów,
- dbałość o uznane drzewa pomnikowe;

2) wynikające z przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz o lasach:

- zrównoważone gospodarowanie w lasach,
- ograniczenia inwestycyjne na gruntach rolnych o dobrych glebach,
- ochrona terenów leśnych przed degradacją,
- wydzielenie kompleksów rolniczych oraz kompleksów użytków zielonych, na których obowiązywać będzie ograniczenie realizacji obiektów kubaturowych,
- wyznaczanie w otoczeniu terenów leśnych o szczególnych wartościach naturalnych – obszarów na dolesienia;

3) wynikające z konieczności ochrony dóbr kultury:

- zachowanie i utrzymania historycznych układów przestrzennych i krajobrazowych,
- uzgadnianie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich przedsięwzięć w obrębie i otoczeniu zabytków wpisanych do rejestru,
- opiniowanie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich działań w obrębie i otoczeniu zabytków wpisanych do ewidencji (poza rejestrem),
- koniecznym jest nadzór archeologiczny wobec działań inwestycyjnych w obrębie stanowisk archeologicznych,
- umiejętne wykorzystanie obiektów zabytkowych dla różnych form użytkowania,

- kształtowanie współczesnego krajobrazu kulturowego w oparciu o tradycje historyczne oraz wprowadzanie we współczesnym budownictwie gabarytów, form, materiałów i detali przenoszących miejscowe tradycje;
- 4) wynikające z ustawy prawo wodne i ponadlokalnych planów i prognoz:**
- sanitacja całego obszaru Gminy,
  - uwzględnienie zasad właściwego gospodarowania w strefach ochrony sanitarnej bezpośredniej i pośredniej ujęć wody;
- 5) wynikające z położenia i związków z otoczeniem:**
- tworzenie rezerw terenów osadniczych dla perspektywicznego rozwoju inwestycji,
  - uwzględnienie szczególnego położenie Gminy w stosunku do większych ośrodków miejskich (przenoszenie ruchu tranzytowego - lokalnego i ponadlokalnego);
- 6) wynikające z dotychczasowego sposobu zabudowy i zagospodarowania:**
- dążenie do ograniczania skłonności do intensyfikacji i wydłużania zabudowy wzdłuż ciągów drogowych oraz rozpraszania zabudowy;
  - utrzymywanie i tworzenie lokalnych korytarzy migracyjnych dla zwierzyny;
- 7) wynikające ze zmiany sytuacji gospodarczej i znaczenia rynku pracy:**
- tworzenie skupisk pozarolniczych miejsc pracy (obszarów aktywizacji gospodarczej),
  - promowanie małych firm w siedliskach rolniczych (agroturystyka, rzemiosło, usługi);
- 8) wynikające ze zmiany sytuacji demograficznej:**
- uwzględnienie wzrost popytu na tereny inwestycyjne różnego typu.

12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

Realizacja zmiany "Studium" umożliwi rozwój Gminy w kierunku poszerzenia terenów inwestycyjnych – rozwoju mieszkalnictwa, usług i produkcji w ramach kontynuacji tworzenia różnorodnych stref aktywności gospodarczej.

Planowane, kierunkowe zmiany w przeznaczeniu terenów nie wpłyną znacząco na podstawowy układ przestrzeni biologicznie czynnych, gwarantując zrównoważony rozwój Gminy oraz nie stworzą warunków dla powstawania potencjalnych, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, o skali wykraczającej poza planowaną eksploatację systemów środowiska naturalnego, określoną w aktualnym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jodłownik” oraz w obecnie obowiązującym dla całego obszaru Gminy – miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Nowe tereny osadnicze (mieszaniowe, usługowe i produkcyjne) planowane są:

- na terenach rolniczych, w formie powiększenia powierzchni aktualnych koncentracji osadnictwa - niezbędnych dla dalszego rozwoju Gminy,
- na terenach już zainwestowanych i przekształconych.

Zagrożenia w środowisku Gminy mogą powstać również w wyniku awarii systemów energetycznych, transportu substancji szkodliwych i braku realizacji systemu wywozu odpadów. Zaniedbanie i nieprzestrzeganie zasad gospodarki wodno-ściekowej, gazownictwa, elektroenergetyki i gospodarki odpadami może spowodować naruszenie wartości naturalnych poszczególnych elementów środowiska.

Ryzyko wystąpienia awarii i katastrof zagrażających środowisku, w wyniku realizacji zmiany "Studium", nie powinno się zwiększyć, gdyż najbardziej obciążające w przyszłości środowisko Gminy obszary aktywności gospodarczej o profilu produkcyjnym mają charakter i położenie peryferyjne i będą powstawały z uwzględnieniem warunków ochrony środowiska.

Z powyższego wynika, że tereny objęte projektem zmiany Studium zachowują swoją integralność w odniesieniu do wartości naturalnych i kulturowych, które środowisko Gminy reprezentuje. Przestrzeganie kierunkowych ustaleń Studium pozwoli na właściwą ochronę tych terenów przed niespójnym zagospodarowaniem.

Szczegółnej uwagi będą wymagać procesy inwestycyjne zaliczane do mogących znacząco oddziaływać na środowisko. w tym: przedsięwzięcia z zakresu ośrodków wytwórczych OZE - odnawialnych źródeł energii. Będą one wymagać przeprowadzenia analizy oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia w trybie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia. Przy projektowaniu tych inwestycji należy rozważyć różne warianty technologiczne.

Ponieważ ww. inwestycje stanowią będą pojedyncze, jednostkowe przedsięwzięcia, nie należy spodziewać się ich znaczącego wpływu na środowisko przyrodnicze i krajobraz (położone są poza obszarami ochronnymi OZW Natura 2000).

Istniejące zagospodarowanie zostanie uporządkowane – zarówno pod względem funkcjonalnym, jak i przestrzennym, oraz stworzone zostaną nowe możliwości rozwoju i tworzenia miejsc pracy. Spełnienie warunków ochrony środowiska, ład przestrzenny, pełne wyposażenie w infrastrukturę społeczną (użyteczności publicznej), techniczną i komunikacyjną oraz ochrona terenów biologicznie czynnych i szczególnie chronionych zapewnią bezpieczeństwo ekologiczne, środowiskowe oraz komfort życia mieszkańcom.

13. Rozwiązania alternatywne.

Projekt zmiany Studium zachowuje pełną możliwość zabezpieczenia celów i przedmiotu ochrony – istniejących i projektowanych na obszarze Gminy oraz zapewnia integralność tych obszarów. Kierunkowe ustalenia tego projektu zapewnią zrównoważony rozwój środowiska – bez konieczności stosowania dodatkowych ograniczeń, czy kompensacji przyrodniczych.

Rozwiązaniem alternatywnym dla planowanego zagospodarowania byłoby inne wykorzystanie oraz przeznaczenie poszczególnych terenów lub rezygnacja ze zmian.

Jednak planowane obecnie przeznaczenie, nawiązujące funkcją do terenów już zainwestowanych, zapewni rozwój gospodarczy – po okresie stagnacji gospodarczej oraz uporządkowanie części istniejących struktur osadniczych.

Zatem przedstawienie innych rozwiązań lokalizacyjnych jest utrudnione, również ze względu na ochronne uwarunkowania przyrodnicze. Możliwość rozwoju osadnictwa ograniczają także: stosunkowo duże powierzchnie terenów osuwiskowych i zagrożonych osuwiskami, zagrożenie powodziowe, występowanie terenów o dużych spadkach, niekorzystnych do rozwoju zabudowy.

W wyniku przeprowadzonej analizy i oceny projektu zmiany Studium, w kontekście wpływu na florę i faunę obszaru Gminy, nie przewiduje się znaczących, negatywnych oddziaływań na cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszarów ochronnych Natura 2000.

Rozwiązaniem alternatywnym, eliminującym całkowicie potencjalne, negatywne oddziaływania, wynikające z realizacji projektu zmiany Studium, może być rezygnacja lub ograniczenie powierzchni projektowanego zainwestowania, czego skutkiem byłoby zachowanie w stanie wolnym od zainwestowania – przestrzeni otwartych oraz terenów biologicznie czynnych – rolnych, stanowiących potencjalną przestrzeń życiową ornitofauny.

Z wizji przeprowadzonych bezpośrednio w terenie oraz z materiałów i opracowań odrębnych wynika, że planowane nowe tereny budowlane w większości położone są na terenach rolniczych oraz w obszarach częściowo zainwestowanych i przekształconych.

Istotny jest również aspekt społeczny przekształceń strukturalnych zagospodarowania przestrzennego Gminy. Planowane zmiany zapewnią w przyszłości nowe miejsca pracy lokalnej społeczności. Spowodują zahamowanie odpływu ludności poza obszar Gminy i kraju oraz stworzą dogodne warunki zamieszkania i rozwoju.

14. Napotkane trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Realizacja postanowień projektu planu nie powinna wiązać się z trudnościami technicznymi, wykraczającymi poza zakres współczesnej techniki.

15. Propozycje metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania.

Celem strategicznej prognozy oddziaływania projektu zmiany "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raciechowice" jest między innymi, wskazanie propozycji metod analizy skutków przedmiotowego projektu.

W oparciu o ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, corocznie dokonywane jest sprawozdanie z działalności Gminy. Na podstawie zakresu realizacji zadań przez Urząd Gminy i Starostwo Powiatowe w Myślenicach, możliwa jest analiza danych w odniesieniu do obecnego projektu. Systematyczna (coroczna) analiza i ocena stanu w poszczególnych dziedzinach, umożliwi obserwację zmian, zachodzących m. in. w sposobie zainwestowania i użytkowaniu przedmiotowych terenów.

W Polsce na mocy ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska działa Państwowy Monitoring Środowiska, realizujący systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania wyników badań oraz ocen elementów środowiska.

Celem PMŚ jest systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa:

- o jakości elementów przyrodniczych, dotrzymany standardów jakości środowiska, określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów,
- o występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo skutkowych, występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzony jest monitoring przyrodniczy. Podstawą prawną monitoringu przyrodniczego jest ustawa o ochronie przyrody.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACIECHOWICE –
2021/2022

Zgodnie z ustawą monitoring przyrody ma polegać na obserwacji i ocenie stanu oraz zachodzących zmian w składnikach różnorodności biologicznej i krajobrazowej na wybranych obszarach, a także na ocenie skuteczności stosowanych metod ochrony przyrody, w tym na obserwacji siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000.

Coroczna analiza danych pozwoli na ocenę skutków kierunkowych ustaleń projektowanej zmiany "Studium" i stanie się materiałem wyjściowym do dalszego, właściwego rozwoju gminy. Równocześnie, w celu ochrony zatwierdzonych ostatecznie obszarów sieci Natura 2000 konieczny będzie stały kontakt z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska i Instytutem Ochrony Przyrody PAN.

Kompleksowa analiza skutków postanowień projektowanej zmiany Studium dokonywana będzie w trakcie opracowywania niezbędnych zmian tego dokumentu lub planów miejscowych, które najprawdopodobniej będą następować co 5 lat. Analizę zwizualizują opracowania graficzne zmiany Studium. **Ostateczna weryfikacja** skutków postanowień projektu zmiany "Studium" oraz jego wpływu na obszary Natura 2000 nastąpi na etapie kontroli realizacji planów miejscowych sporządzonych na podstawie przedmiotowego "Studium".

Planowanie zadań ochrony obszarów Natura 2000 następować powinno co 10 lat. Co 20 lat, przy okazji sporządzania planów ochrony obszarów Natura 2000 ocenione zostaną szczegółowe warunki zachowania walorów przyrodniczych tych obszarów.

Proponuje się objąć analizą skutków realizacji postanowień projektu zmiany Studium, a później „monitoringiem” określonym w art. 55 ust. 3 pkt. 5 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o "udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko" następujące wskaźniki zasobów środowiska i zagrożeń środowiskowych:

1.	Analiza ochrony środowiska - zebranie wszystkich dostępnych informacji PMS z danego roku - w poniżej wymienionym zakresie:	
1.1.	Zanieczyszczenie powietrza	w jednostkach pomiaru
1.2.	Stan wód powierzchniowych i podziemnych poziomu czwartorzędowego	w jednostkach pomiaru
1.3.	Stan gleb	w jednostkach pomiaru
1.4.	Poziom hałasu	w jednostkach pomiaru
1.5.	Poziom promieniowania elektromagnetycznego	w jednostkach pomiaru
1.5.	Stan zachowania gatunków i siedlisk wg ARiMR, ODR, LP	w jednostkach pomiaru
1.6.	Informacje z RDOŚ w sprawie obszarów Natura 2000 Stopień realizacji zadań ochronnych	ilość, forma ochrony
1.7.	Inne	w jednostkach pomiaru
2.	Zmiany dotyczące form ochrony przyrody:	
2.1	Aktualizacja dotycząca obszarów ochrony Natura 2000	liczba uznanych obszarów
2.2	Nowe formy ochrony powierzchniowej: rezerваты, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu	rodzaj, powierzchnia
2.3	Nowe formy ochrony indywidualnej: pomniki przyrody, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe stanowiska dokumentacyjne i inne	rodzaj, powierzchnia
3.	Nowe formy ochrony środowiska kulturowego - informacje o działaniach konserwatorskich, wpisach i skreśleniach w ewidencji i rejestrze zabytków	ilość, rodzaj
4.	Analiza stanu własności terenów oraz złożonych wniosków do studiów i planów miejscowych w zakresie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze	liczba zmian własności liczba wniosków w sprawie zmiany przeznaczenia
5.	Podtopienia, osuwiska i inne zagrożenia, które wystąpiły w terenach zainwestowanych	ilość i rodzaj
6.	Zasadnicze zmiany dokumentów stanowiących prawo lokalne (plany, studium)	ilość i rodzaj
7.	Inne	ilość i rodzaj

- **Monitoring obszarów ochronnych sieci Natura 2000.**

Dyrektywa Siedliskowa (Dyrektywa Rady Nr 92/43 z 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory) wymaga monitorowania (dosłownie: "nadzoru") stanu zachowania siedlisk przyrodniczych i gatunków. Dyrektywa zobowiązuje do składania sprawozdań (co 6 lat) z wyników tego monitoringu (art. 17).

Art. 7 Konwencji o różnorodności biologicznej - Rio de Janeiro, 5.06.1992 r. (Dz. U.02.184.1532 z dnia 6 listopada 2002 r. zachęca Strony Konwencji, m. in. do monitorowania elementów różnorodności biologicznej z uwzględnieniem tych elementów, które wymagają pilnych działań ochronnych oraz mają największą potencjalną wartość dla zrównoważonego użytkowania, monitorowania skutków procesów i działań, które mają lub mogą mieć znaczny, negatywny wpływ na ochronę i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej oraz gromadzenia i opracowania wyników identyfikacji i monitoringu.

Zgodnie z w/w Konwencją o różnorodności biologicznej, monitoring przyrodniczy powinien objąć wszystkie poziomy bioróżnorodności: różnorodność - fekosystemową, gatunkową i genetyczną, co może mieć wpływ na kształtowanie dalszych studiów i planów rozwoju Gminy.

16. Informacje o transgranicznym oddziaływaniu postanowień projektowanego dokumentu na środowisko.

Ze względu na położenie obszaru Gminy Raciechowice w znacznej odległości w granic państwa oraz brak potencjalnych źródeł, których oddziaływanie mogłoby wykraczać poza terytorium RP, nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko. Projekt zmiany "Studium" nie wywoła oddziaływań transgranicznych o skali międzynarodowej. W odniesieniu do skali regionalnej - ujęte w projekcie zmiany "Studium" zamierzenia realizacji pełnej sanitacji obszaru Gminy, zwiększenia oraz uporządkowanie wszelkich procesów inwestycyjnych niewątpliwie wpłynę na stan czystości środowiska Gminy, a tym samym na stan środowiska regionu.

17. Powiązania projektu zmiany Studium z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

17.1. Charakterystyka ustaleń Planu Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły.

"Plan gospodarowania wodami na obszarach dorzecza Wisły", (M.P.2011 Nr 49 poz. 549) został opracowany przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz zatwierdzony w dniu 22 lutego 2011 r. przez Radę Ministrów. Plan gospodarowania wodami stanowi jednolity instrument zarządzania gospodarką wodną na terenie państw Unii Europejskiej. Przedstawia on - w powiązaniu z art. 114 Prawa wodnego, m.in. aktualny stan wód w obrębie obszaru dorzecza, podsumowuje działania niezbędne do osiągnięcia tzw. dobrego stanu wód oraz służy do opracowywania raportów dla Komisji Europejskiej.

Zgodnie z przepisami Ramowej Dyrektywy Wodnej (Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, planowanie gospodarowaniem wodami odbywa się w podziale na obszary dorzeczy. Dla każdego obszaru dorzecza opracowuje się plan gospodarowania wodami.

Plany te powinny zostać uwzględnione w dokumentach planistycznych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

PGW jest syntezą prac przeprowadzonych na obszarze dorzecza w pierwszym cyklu planistycznym i zawiera m.in. takie elementy jak:

- ogólny opis cech charakterystycznych obszaru dorzecza,
- podsumowanie identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych i oceny ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych,
- wykaz obszarów chronionych,
- ustalenie celów środowiskowych dla jednolitych części wód i obszarów chronionych.

Na obszarze dorzecza Wisły wyznaczono JCWP

(jednolite części wód powierzchniowych) - w znaczeniu:

"Jednolita część wód powierzchniowych – oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych (jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wody, rzeka, struga, strumień, potok, kanał, lub ich część, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne)".

Głównymi kryteriami przy wyznaczaniu JCWP były:

- typy wód, jako wstępny etap na drodze do ustalenia zgodnej z RDW oceny i klasyfikacji stanu ekologicznego wód;
- warunki środowiskowe, które wpływają na charakter występowania organizmów wodnych i stanowią wzorzec przy ocenie stanu ekologicznego wód oraz wynikają z czynników, jak m.in.:
  - położenie geograficzne,
  - wysokość bezwzględna,
  - geologia terenu,
  - morfologia terenu.

Na obszarze Polski wyznaczono JCWPd (jednolite części wód podziemnych)

- w znaczeniu:

"Jednolita część wód podziemnych – oznacza określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych."

Głównymi kryteriami przy wyznaczaniu JCWPd były:

- związek hydrauliczny wód podziemnych z wodami powierzchniowymi,
- typ ośrodka geologicznego i rozciągłości poziomów wodonośnych, granice
- hydrauliczne i hydrostrukturalne warunki zasilania wód podziemnych,
- związek wód podziemnych z ekosystemami bagiennymi (obszary sieci Natura 2000),
- rozmieszczenie punktów monitoringu wód podziemnych,
- strefy poboru wód podziemnych kształtujące regionalny układ krążenia (aglomeracji miejsko-przemysłowych i górnictwa),
- charakter i zasięg antropogenicznego oddziaływania oraz stopnia przekształcenia
- chemizmu wód podziemnych - grupowania jednorodnych jednolitych części wód
- podziemnych o zbliżonym stanie chemicznym i ilościowym (agregacja według wybranego kryterium jednorodności).

17.2. System monitoringu środowiska zasobów wodnych.

17.2.1. Monitoring i system ocen wód.

Zgodnie z przepisami w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, badania wód powierzchniowych prowadzone są w ramach 4 rodzajów monitoringu:

- diagnostycznego,
- operacyjnego,
- badawczego,
- obszarów chronionych.

W/w rozporządzenie precyzuje również zakres i częstotliwość pomiarów badań w poszczególnych sieciach monitoringu. Na obszarze dorzecza Wisły, sieć monitoringu wód powierzchniowych zgodnie z Państwowym Monitorowaniem Środowiska (PMS), składa się z 1617 punktów, których większość pełni równocześnie wiele funkcji oraz przynależy do kilku rodzajów monitoringu. W ramach poszczególnych rodzajów monitoringu prowadzone są badania: wskaźników biologicznych, fizykochemicznych i chemicznych wykonywane przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska oraz wskaźników hydromorfologicznych wykonywane przez służbę hydrologiczno-meteorologiczną.

- **Monitoring diagnostyczny** prowadzony jest w celu ustalenia stanu jednolitych części wód na obszarze dorzecza, zaprojektowania przyszłych programów monitoringu, dokonania oceny długoterminowych zmian stanu jednolitych części wód z powodu oddziaływań antropogenicznych oraz określenia trendów zmian stężeń substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń ulegających bioakumulacji w osadach oraz faunie i florze.

- **Monitoring operacyjny** ma na celu przede wszystkim ustalenie stanu jednolitych części wód powierzchniowych, które uznano za zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych oraz dokonanie oceny zmian, wynikających z programów działań, które zostały podjęte dla poprawy stanu tych wód.
- **Monitoring badawczy** prowadzony jest w celu uzupełnienia i zebrania dodatkowych informacji o stanie wód np. w związku z uwarunkowaniami lokalnymi, czy też przypadkowym zanieczyszczeniem wód, a także wówczas, gdy należy ustalić przyczyny rozbieżności pomiędzy wynikami oceny elementów biologicznych i fizykochemicznych.
- **Monitoring obszarów chronionych** został ustanowiony w celu ustalenia stanu jednolitych części wód powierzchniowych na obszarach chronionych, określenia stopnia spełnienia dodatkowych wymogów, określonych dla tych obszarów w odrębnych przepisach, a także oceny wpływu znaczących oddziaływań na jednolite części wód, należące do obszarów chronionych lub z nimi powiązane, oraz oceny skuteczności działań podjętych dla poprawy jakości wód uznanych za zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych.

17.2.2. Monitoring i system ocen wód podziemnych.

- **Monitoring wód podziemnych.**

Monitoring jednolitych części wód podziemnych prowadzi się w sposób umożliwiający ocenę stanu jednolitych części wód podziemnych oraz ustalenie czasowej i przestrzennej zmienności elementów fizykochemicznych i ilościowych.

Na obszarze dorzecza Wisły, sieć monitoringu wód podziemnych, zgodnie z PMS, składa się z 710 punktów, których większość pełni równocześnie wiele funkcji oraz przynależy do kilku rodzajów monitoringu. Określa się następujące formy monitoringu jednolitych części wód podziemnych:

- monitoring stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych,
- monitoring stanu ilościowego jednolitych części wód podziemnych.

Zakres monitoringu stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych obejmuje takie parametry jak:

- ogólne: odczyn, temperatura, przewodność elektrolityczna, tlen rozpuszczony, ogólny węgiel organiczny,
- nieorganiczne: amoniak, antymon, arsen, azotany, azotyny, bor, chlorki, chrom, cyjanki, fluorki, fosforany, glin, kadm, magnez, mangan, miedź, nikiel, ołów, potas, rtęć, selen, siarczany, sód, srebro, wapń, wodorowęglany, żelazo.

- **Ocena stanu wód podziemnych.**

Ocena stanu jednolitych części wód podziemnych przyjęta w Planach gospodarowania wodami" w części oceny stanu chemicznego pochodzi z „Raportu o stanie chemicznym i ilościowym jednolitych części wód podziemnych dla obszarów dorzeczy zgodnie z wymaganiami RDW” z listopada 2008, natomiast w części oceny stanu ilościowego jednolitych części wód podziemnych z „Opracowania analizy presji i wpływów zanieczyszczeń antropogenicznych w szczegółowym ujęciu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych dla potrzeb opracowania programów działań i planów gospodarowania wodami” z maja 2007 roku.

Ostateczny stan jednolitych części wód podziemnych określa gorszy ze stanu ilościowego lub chemicznego określonej jednolitej części wód podziemnych.

17.2.3. Monitoring i system ocen wód podziemnych w obrębie obszarów chronionych.

1) Monitoring w obrębie obszarów Natura 2000, ustanowionych na podstawie Dyrektywy Habitatowej 92/43/EWG lub Dyrektywy Ptasiej 79/409/EWG (Monitor Polski Nr 49-3304, poz. 549).

Specjalne zasady monitorowania obszarów Natura 2000 realizowane są wtedy, gdy znajdują się tam ekosystemy lądowe bezpośrednio zależne od wód podziemnych (podmokłe i torfowiska). Z uwagi na brak izolacji od powierzchni, zanieczyszczenia w tych obszarach przenikają do wód podziemnych bardzo szybko.

W obszarach tych została zwiększona liczba punktów monitoringu, szczególnie stanu ilościowego, w tym poziomu zwierciadła wody, a w pozostałych elementach monitoringu utrzymany jest ten sam jego zakres jak dla innych terenów.

2) Monitoring w obrębie obszarów narażone na działanie azotanów pochodzenia rolniczego ustanowionych na mocy Dyrektywy 91/676/EWG.

W przypadku obszarów narażonych na zanieczyszczenie azotanami monitoring jest realizowany w uwzględnieniu rozporządzenia w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. Minimalny wymagany zakres badań obejmuje: azotany, tlen rozpuszczony, azot amonowy, azot azotynowy.

3) Monitoring w obrębie obszarów ochrony ujęć wód do picia, które mogą być ustanowione na mocy art. 7 RDW.

W przypadku powierzchniowych wód wykorzystywanych do zaopatrzenia w wodę pitną, monitoring jest realizowany z uwzględnieniem wymogów Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204, poz. 1728). W przypadku podziemnych wód wykorzystywanych do zaopatrzenia w wodę pitną, w sieci monitoringu jednolitych części wód podziemnych znajdują się punkty pomiarowo-kontrolne, w których monitorowane są wody z obszarów ujęć.

4) Monitoring w obrębie obszarów przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym wyznaczonych jako kąpieliska.

W przypadku wód przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym wyznaczone jako kąpieliska, monitoring jest realizowany w uwzględnieniu rozporządzenia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach.

17.2.4. Charakterystyka obszarów objętych zmianą „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice w aspekcie położenia w dorzeczu Wisły.

Cały obszar gminy Raciechowice mieści się w granicach Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 153 o kodzie europejskim PLGW2200153.

Wg PGW - Planu Gospodarowania Wodami - obszar Gminy Raciechowice znajduje się w dorzeczu rzeki Wisły, w Regionie Wodnym Górnej Wisły - JCWPd nr 153, w obszarze dorzeczy pn. Równiny Wschodnie. Wody powierzchniowe reprezentują tu cieki naturalne - rzeki Stradomka i Krzyworzeka oraz sieć lokalnych potoków. Punktem monitoringu wód podziemnych zlokalizowanym najbliższej oczyszczalni jest punkt nr 387 w Czasławie (gm. Raciechowice).

W Planie Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły (Monitor Polski nr 49/2011, poz.549.), JCWPd 153 osiągnęła oceną dobrą, zarówno pod względem stanu ilościowego jak i chemicznego. Jakość wody pod względem stanu chemicznego w roku 2012 mieściła się w III klasie, a wymagania stawiane wodom do spożycia na tym obszarze były spełnione.

Wody podziemne reprezentują dwa poziomy wodonośne: czwartorzędowy i fliszowy.

- **W obrębie poziomu fliszowego** zbiornik wodny tworzą piaskowce gruboławicowe. Występują tu wody typu szczelinowego o zróżnicowanej wydajności i głębokości występowania; w obszarze Gminy Raciechowice znajdują się lokalne zasoby wód poziomu fliszowego.
- **Wody poziomu czwartorzędowego** występują przeważnie w dolinach rzek. Warstwą wodonośną są tu przeważnie żwiry i piaski zalegające w trudno przepuszczalnych ilach mioceńskich. Zbiornik czwartorzędowy tworzą także pokrywy zwietrzelinowe na zboczach stoków. Woda występuje tu w utworach piaszczysto-gliniastych z domieszką rumoszy w miejscu kontaktu utworów zwietrzelinowych z podłożem skalnym. Wydajność tego typu wód jest niewielka, wykazują one duże wahania zwierciadła wody i temperatur.

W obrębie doliny rzeki Stradomki, plany inwestycyjne związane z gospodarką odpadami powinny uwzględniać rolę, jaką spełniają wody powierzchniowe i podziemne oraz w jak największym stopniu ograniczać ich degradację.

17.2.5. Ustalenie wykazu obszarów chronionych na obszarze opracowania Studium.

Na obszarze objętym projektem zmiany Studium (w obszarach nr 1,2,3) nie występują:

- wody przeznaczone na cele rekreacyjne (kąpieliska),
- ujęcia wód powierzchniowych przeznaczonych do spożycia;

Na obszarze objętym projektem zmiany Studium występują:

- wody podziemne przeznaczone do poboru wody do spożycia,
- główne ciekły wód powierzchniowych - rzeka Stradomka
- obszary wyznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 pn. „Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego” (kod PLH 120052).

17.2.6. Ocena stanu jednolitych części wód na obszarze Gminy narażonych na oddziaływanie skutków realizacji projektu zmiany Studium (na podstawie PGW).

1. Wody powierzchniowe:

1) stan jakościowy JCWP - wód powierzchniowych:

Stradomka (mała rzeka fliszowa)

- silnie zmieniony stan wód - stan zły - zagrożona.
- wody zagrożone w ocenie ryzyka osiągnięcia celów środowiskowych.

2) stan ilościowy JCWP - wód powierzchniowych - dobry.

2. Wody podziemne:

1) stan jakościowy JCWPd - wód podziemnych:

- wody niezagrożone w ocenie ryzyka osiągnięcia celów środowiskowych.

2) stan ilościowy JCWP - wód podziemnych -

- wody niezagrożone w ocenie ryzyka osiągnięcia celów środowiskowych.

17.2.7. Analiza celów środowiskowych wód określonych w "Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły" - istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposobów uwzględnienia tych celów w projekcie zmiany Studium.

1. Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych.

Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz obszarów chronionych ustalone są zgodnie z zapisami art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej. Stosowana jest przy tym zasada - jeśli do danej części wód odnosi się więcej, niż jeden z celów, ustala się cel najbardziej rygorystyczny.

W Polsce, w pierwszym etapie planowania gospodarowania wodami, cele środowiskowe dla części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody co najmniej dobrego stanu (dla części wód uznanych za naturalne) oraz dobrego lub powyżej dobrego potencjału (dla części wód uznanych za silnie zmienione, bądź sztuczne).

W przypadku wód wykazujących w momencie ustalania celów środowiskowych bardzo dobry stan ekologiczny, wymagane jest utrzymanie tego stanu dla wypełnienia zasady nie pogarszania stanu wód.

Przyczyną przyjęcia uproszczonych sposobów ustalenia celów środowiskowych, jest przyjęte w pierwszym cyklu planistycznym podejście do opracowania warunków referencyjnych dla poszczególnych typów wód.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu najistotniejszym celem środowiskowym wód określonym w "Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły" jest zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych.

Wnioski.

Na obszarze Gminy Raciechowice występują wody powierzchniowe głównych rzek - zagrożone (rz. Stradomka) w ocenie ryzyka osiągnięć celów środowiskowych.

Projekt zmiany Studium uwzględnia w/w cele środowiskowe wód określone w "Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły" poprzez ustalenia, w których zakłada się docelowe objęcie obszarów skoncentrowanego osadnictwa oraz stref aktywności gospodarczej zbiorną kanalizacją, jak również obowiązek należytej gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi.

Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych Gminy Raciechowice:

- utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.
- osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego.

2. Cele środowiskowe dla wód podziemnych.

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu poprzez:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem, a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się wzrostu trendu stężenia każdego zanieczyszczenia, powstałego w wyniku działalności człowieka.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu, najistotniejszym celem środowiskowym wód określonym w "Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły" jest zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych.

Wnioski.

W obrębie obszaru Gminy Raciechowice występują wody podziemne niezagrożone – w ocenie ryzyka osiągnięć celów środowiskowych.

Projekt zmiany Studium uwzględnia w/w cele środowiskowe wód określone w "Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły" poprzez ustalenia, w których zakłada się docelowe objęcie obszarów skoncentrowanego osadnictwa oraz strefy aktywności gospodarczej zbiorną kanalizacją, jak również obowiązek należytej gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi gospodarki rolnej, leśnej oraz gospodarki wodno-kanalizacyjnej i odpadami.

Cele środowiskowe - dla wód podziemnych gminy Raciechowice:

- utrzymanie co najmniej dobrego stanu ilościowego,
- utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

17.2.8. Identyfikacja znaczących oddziaływań antropogenicznych wynikających ze skutków realizacji Studium na stan wód powierzchniowych i podziemnych.

1) Ocena stanu jednolitej części wód podziemnych narażonych na oddziaływanie skutków realizacji przedmiotowego dokumentu.

Ze względu na deficyt wód dobrej jakości, w granicach Gminy nie należy lokalizować przedsięwzięć mogących wpływać niekorzystnie na stan wód podziemnych i powierzchniowych oraz gruntów. Na obszarze objętym opracowaniem występuje wydzielenie jednolitych części wód podziemnych JCWPd nr 153.

Istotnym problemem obszaru JCWPd nr 153 jest niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich oraz zanieczyszczenia tworzące się w wyniku rolnictwa (spływy wielkoobszarowe).

Zgodnie z informacjami WIOŚ w Krakowie, w/w jednolita część wód podziemnych została oceniona jako **wody niezagrożone - w ocenie ryzyka osiągnięć celów środowiskowych (stanu dobrego)**. Dobry stan wód to taki, w którym stan osiągnięty przez jednolite części wód podziemnych zarówno w ujęciu ilościowym, jak i chemicznym, jest określony jako „dobry”. Ponieważ jednolite części wód podziemnych, wyznaczone w granicach województwa małopolskiego, nie mają statusu zagrożonych, badania stanu wód prowadzone są tu tylko w sieci monitoringu diagnostycznego.

2) Identyfikacja oddziaływań na stan wód narażonych na oddziaływanie skutków realizacji zapisów Studium.

Na obszarach objętych projektem zmiany Studium zagrożenia dla środowiska wodnego stanowią:

- zanieczyszczenia wielkoobszarowe, w tym głównie rolnictwo,
- zrzuty niewłaściwie oczyszczonych lub nielegalne zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych,
- zrzuty ścieków komunalnych z terenów nie objętych kanalizacją,
- nielegalne wysypiska śmieci,
- przypadkowe skażenia środowiska gruntowo-wodnego (zidentyfikowane zagrożenia nadzwyczajne),
- nielegalne pobory kruszywa,
- oddziaływanie wywierane na ilościowy stan wód - pobory wód powierzchniowych i podziemnych.

Głównym zagrożeniem czystości wód powierzchniowych i podziemnych jest odprowadzanie do nich niewłaściwie oczyszczonych ścieków lub ścieków nie oczyszczonych oraz ich zanieczyszczenie w wyniku przedostawania się substancji niebezpiecznych do gruntu lub bezpośrednio do wód.

Zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych jest następstwem oddziaływań na środowisko o charakterze pośrednim, stałym i długoterminowym. Skutkiem zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych poprzez nieuporządkowaną gospodarkę ściekową jest powstanie nieodwracalnych zmian w środowisku, powstanie skażeń i deficytów wodnych.

Zgodnie z ustaleniami projektu zmiany Studium, na obszarze Gminy będzie możliwa lokalizacja zabudowy produkcyjnej, usługowej oraz mieszkaniowej. Przewiduje się również powstanie dróg dojazdowych, obsługujących nową zabudowę.

Do sieci kanalizacyjnej będą odprowadzane ścieki komunalne, z przewagą ścieków bytowych. Dla ścieków powstałych w związku z prowadzoną działalnością produkcyjną i usługową wprowadzono do projektu zmiany Studium stosowne zapisy mające na celu zapewnienie właściwych warunków funkcjonowania środowiska.

Nowe inwestycje mogą niekorzystnie wpłynąć na stan sanitarny wód powierzchniowych i podziemnych w przypadku niewłaściwie prowadzonej gospodarki ściekowej i odpadami. Ścieki deszczowe z dróg mogą zanieczyszczać wody powierzchniowe i podziemne - głównie substancjami ropopochodnymi splukiwanymi z nawierzchni drogowych. Może nastąpić wzrost spływów powierzchniowych z nowych terenów budowlanych, co jest związane z większą ilością wód opadowych odprowadzanych do rowów melioracyjnych.

Ścieki opadowe odprowadzane do odbiorników powierzchniowych lub wprowadzane do gruntu winny spełniać standardy zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie warunków, jakie należy spełniać przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Zabudowa powierzchni biologicznie czynnej wpłynie na stopień przenikania wód w obrębie gruntów oraz systemu zasilania wód podziemnych.

Wyznaczenie nowych terenów budowlanych powiększy zapotrzebowanie na wodę z ujęć podziemnych. Na podstawie wydajności ujęć wody - komunalnych i studziennych można prognozować nieznaczne oddziaływanie na zasobność użytkowego poziomu wodonośnego oraz niewielkie zmiany w obrębie stosunków wodnych. Kontrola warunków korzystania z wód dokonuje się poprzez pozwolenia wodno-prawne, które określają zrównoważone warunki wykorzystywania zasobów wód powierzchniowych i podziemnych.

Projekt zmiany Studium przewiduje sukcesywne podłączenie wszystkich terenów skoncentrowanego osadnictwa oraz obligatoryjne wyposażenie obszarów aktywności gospodarczej - w systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz warunki ochrony środowiska dla tego obszaru. Ponadto, projekt zapewnia - poprzez ustalenie szczególnych warunków zagospodarowania dla wszystkich komponentów środowiska, prawidłowe gospodarowanie przestrzenią Gminy.

17.2.9. Ustalenia minimalizujące i kompensujące negatywne oddziaływanie skutków realizacji projektu zmiany Studium na stan wód.

Projekt zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice” w rozwiązaniach funkcjonalno-przestrzennych winien zapewnić prawidłowy stan i funkcjonowanie środowiska. W projekcie zostały wprowadzone zapisy, których celem jest minimalizacja negatywnych oddziaływań na stan wód.

- **Ochrona wód powierzchniowych.**

Celem zapewnienia ochrony wód powierzchniowych, jako podstawowy wymóg określa się realizację systemu odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych z obszaru całej Gminy. Celowym winno być osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej III klasy czystości (wody zadowalającej jakości) wód głównych rzek, co uczyni ich przydatnymi do wykorzystania dla potrzeb hodowlanych i rekreacyjnych.

- **Ochrona wód podziemnych.**

Ze względu iż obszar Gminy objęty opracowaniem znajduje się w granicach Głównych Zbiorników Wód Podziemnych obowiązuje (zgodnie z prawem wodnym) ochrona zasobów tych wód przed degradacją.

Celem zapewnienia warunków ochrony wód wglębnych ograniczenia dotyczą - w zależności od sposobu użytkowania:

- **na terenach osadnictwa** – zakaz lokalizowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska, a w szczególności wysypisk odpadów nie zabezpieczonych przed przenikaniem do podłoża, likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów,
- **na terenach leśnych i zadrzewień** – zachowanie dotychczasowego stanu zagospodarowania, konieczność kontroli działania środków ochrony roślin i środków stosowanych przy nawożeniu lasów – na zasoby wód podziemnych,
- **na terenach rolnych** – zachowanie dotychczasowego stanu zagospodarowania, konieczność kontroli działania środków ochrony roślin i środków stosowanych przy nawożeniu użytków rolnych i zielonych – na zasoby wód podziemnych.

Dla zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego w środowisku obowiązuje:

- zachowanie powiązań ekologicznych,
- zachowanie warunków przewietrzania zwartych zespołów osadnictwa,
- właściwa gospodarka wodno-ściekowa oraz gospodarka odpadami, eliminujące powstawanie zanieczyszczeń obszarowych,
- właściwe użytkowanie przestrzeni najsilniej oddziałujących na elementy krajobrazu,
- w szczególności w zakresie rozwoju osadnictwa i komunikacji.

18. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

- Niniejszą prognozę wykonano dla potrzeb projektu zmiany "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raciechowice" przyjętego uchwałą Nr XII/69/99 Rady Gminy Raciechowice z dnia 16 grudnia 1999 r. (w obszarach zmian nr 1,2,3, oraz w zakresie jednolitego tekstu i rysunku studium obejmującego obszar Gminy Raciechowice w granicach administracyjnych), opracowanego w oparciu o Uchwałę Nr XXXIX/304/2022 Rady Gminy Raciechowice z dnia 23 czerwca 2022 roku w sprawie zmiany uchwały Nr IX/95/2019 Rady Gminy Raciechowice z dnia 30 października 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice” zmienioną Uchwałą Nr XXIII/188/2021 Rady Gminy Raciechowice z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice” i uchyleniu Uchwały Nr XXXVII/294/2022 z dnia 19 maja 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXIII/188/2021 Rady Gminy Raciechowice z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice”;

Niniejsza prognoza została wykonana zgodnie z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W przedmiotowym opracowaniu przedstawiono analizę i ocenę aktualnego stanu środowiska, obecnie obowiązującego Studium, ustaleń zawartych w projekcie zmiany Studium oraz wpływ na środowisko w przypadku realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego wyznaczonych w przedmiotowym dokumencie.

Projekt zmiany Studium został sporządzony w celu:

- dostosowania do obowiązujących przepisów zakresie wymienionym w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w odniesieniu do przepisów w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- w odniesieniu do przepisów odrębnych i decyzji administracyjnych: m.in. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- wyznaczenia na obszarze Gminy nowych terenów mieszkaniowych, usługowych oraz produkcyjnych.

Nowe tereny osadnicze wskazano głównie w sąsiedztwie terenów już zainwestowanych i przeznaczonych do zainwestowania w aktualnie obowiązującym Studium, w sąsiedztwie istniejących dróg publicznych. W zakresie ochrony ekologicznej wskazano tereny z ograniczeniem i zakazem zabudowy. Zostały wprowadzone kierunkowe ustalenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczące ochrony przyrody i krajobrazu naturalnego, kulturowego oraz ochrony przed zagrożeniami środowiskowymi. W zakresie rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej uwzględniono warunki rozwoju takich inwestycji. Zaprezentowano również powiązania projektowanego Studium z dokumentem aktualnie obowiązującym.

Zmiany w zakresie kierunkowego zagospodarowania Gminy nie budzą zastrzeżeń, gdyż nowe inwestycje powstaną w sąsiedztwie struktur zurbanizowanych o podobnym przeznaczeniu. Część obszarów wyznaczonych dla rozwoju osadnictwa i aktywności gospodarczej stanowią tereny w znacznej części już zurbanizowane.

Zmiana Studium jest odpowiedzią na zapotrzebowanie społeczne oraz wynikiem programu władz Gminy Raciechowice, który ma na celu:

- osiągnięcie zrównoważonego rozwoju Gminy,
- utworzenie skutecznej oferty terenów budowlanych dla pozyskania inwestorów wewnętrznych i zewnętrznych,
- aktywizację społeczeństwa w kierunku poprawy warunków zamieszkania i przeciwdziałania bezrobociu,
- odwrócenie niekorzystnych trendów demograficznych i migracyjnych.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko do projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice” wskazuje, iż realizacja kierunkowych ustaleń w/w dokumentu **nie spowoduje obniżenia zasobów, walorów i znaczenia środowiska Gminy.**

Przewiduje się, iż oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru "Natura 2000" będą miały charakter neutralny. Nie należy się więc spodziewać się zagrożeń dla ich integralności, rozumianej jako spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych, warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, będących celem ochrony tych obszarów.

Celem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko była ocena, czy i w jaki sposób realizacja projektu zmiany Studium może oddziaływać na obszary Natura 2000 i środowisko, czy i w jakim stopniu ustalenia projektowanego dokumentu sprzyjają zrównoważonemu rozwojowi.

Projektowana zmiana Studium spowoduje mało znaczące oddziaływania na środowisko, ze względu na zakres (w stosunku do obowiązującego dokumentu), skalę oddziaływania oraz aktualny stan środowiska. Nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych, w tym skumulowanych, tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo i krajobrazowo cennych, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, wytworzenia barier migracyjnych oraz zagrożenia przerwaniami korytarzy ekologicznych.

Realizacja projektu ustaleń omawianego dokumentu nie spowoduje negatywnego oddziaływania na cele, przedmiot ochrony i integralność obszaru Natura 2000. Nie przewiduje się zagrożeń dla utrzymania właściwego stanu ochrony gatunków i siedlisk chronionych w obrębie obszaru Natura 2000 pn. „Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego” (kod PLH 120052).

Zmiana sposobu użytkowania i zagospodarowania terenów objętych projektem zmiany Studium nie kwalifikuje się do działań wymienionych w artykule 33 ust. 1 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody. Powyższe stwierdzenie jest uwarunkowane wypełnieniem działań i rozwiązań zapobiegawczych oraz minimalizujących i/lub eliminujących potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko i obszar Natura 2000.

Ponadto, projekt zmiany Studium uwzględnia cele środowiskowe wód określone w "Planie Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły" poprzez ustalenia, w których zakłada się docelowe objęcie obszarów skoncentrowanego osadnictwa oraz strefy aktywności gospodarczej właściwymi systemami wodno-kanalizacyjnymi i odpadami, jak również poprzez obowiązek należytej gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi.

Wymienione rozwiązania mające znaczenie dla uzyskania optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska zawarto w ustaleniach do projektu zmiany Studium, określających warunki realizacji jego założeń.

Kraków, 25.07.2022 r.

OŚWIADCZENIE

Stosownie do art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029) oświadczam, że ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, jednolite studia magisterskie i brałam udział w przygotowaniu co najmniej 5 prognoz oddziaływania na środowisko, oraz że jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Załącznik do prognozy oddziaływania na środowisko -

opracowanej do projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice” – stosownie do Uchwały Nr XXXIX/304/2022 Rady Gminy Raciechowice z dnia 23 czerwca 2022 roku w sprawie zmiany uchwały Nr IX/95/2019 Rady Gminy Raciechowice z dnia 30 października 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice” zmienionej Uchwałą Nr XXIII/188/2021 Rady Gminy Raciechowice z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice” i uchyleniu Uchwały Nr XXXVII/294/2022 z dnia 19 maja 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXIII/188/2021 Rady Gminy Raciechowice z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raciechowice”.